

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV

PLAVENINY

Hodnotenie plaveninového režimu na
slovenských tokoch

2021

BRATISLAVA 2022

OBSAH

Používané skratky	4
Zoznam obrázkov.....	4
Zoznam tabuliek.....	6
1. ÚVOD	7
1.1. Plaveniny	7
1.2. Odbery vzoriek plavenín na SHMÚ	8
1.3. Doprava a skladovanie.....	10
1.4. Prístroje na meranie plavenín, tzv. „lapáky plavenín“ pri celoprofilových meraniach.....	10
1.5. Laboratórne spracovanie.....	11
1.5.1. Postup skúšky.....	12
1.6. Výpočet, vyjadrovanie výsledkov a protokol o skúške.....	12
1.7. Zber údajov na analýzu chýb filtračnej metódy.....	13
2. KVANTITATÍVNE CHARAKTERISTIKY	14
2.1. Vzťah koncentrácie plavenín k prietoku vody.....	14
3. ZHODNOTENIE VODNOSTI ROKA.....	16
4. ZOZNAM VODOMERNÝCH STANÍC S ODBEROM PLAVENÍN	18
5. ČASOVÝ VÝSKYT HYDROLOGICKÝCH JAVOV	20
6. EXTRÉMNE PLAVENINOVÉ ÚDAJE V ROKU 2021	22
7. TABUĽKOVÉ A GRAFICKÉ SPRACOVANIE PLAVENINOVÝCH ÚDAJOV V ROKU 2021	23
7.1. Ročné spracovanie mútностí	23
7.2. Tabuľkové spracovanie priemerných mesačných charakteristík v roku 2021	40
7.3. Grafické spracovanie mesačných mútností plavenín v roku 2021	43
7.4. Grafické spracovanie mesačných odtokov plavenín v roku 2021.....	52
7.5. Grafické spracovanie mútnosti plavenín a prietokov vody v roku 2021.....	61
7.6. Grafické spracovanie prietoku plavenín v roku 2021	77
7.7. Grafické spracovanie celoročného odtoku plavenín v roku 2021	85
8. ZÁVERY	87

Používané skratky

SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
STN	slovenská technická norma
EN	európska norma

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Brehový odber 1 litrovou PVC flňašou.....	9
Obrázok 2 Lapák plavenín OTT Heel.....	10
Obrázok 3 Lapák plavenín VÚVH.....	10
Obrázok 4 Filtračné zariadenie.	11
Obrázok 5 Sušiareň.	12
Obrázok 6 Analytická váha.	12
Obrázok 7 Mapa vodomerných staníc s odberom plavenín v roku 2021.	19
Obrázok 8 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Záhorská Ves.	24
Obrázok 9 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Bratislava.	25
Obrázok 10 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Medveďov.	26
Obrázok 11 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Komárno....	27
Obrázok 12 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Nové Zámky.....	28
Obrázok 13 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Nitrianska Streda.	29
Obrázok 14 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Kamenín.	30
Obrázok 15 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Salka.	31
Obrázok 16 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Rimavská Sobota.....	32
Obrázok 17 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Lenartovce.	33
Obrázok 18 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Kysucké Nové Mesto.	34
Obrázok 19 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Hubová.	35
Obrázok 20 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Chmeľnica.	36
Obrázok 21 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Prešov.	37
Obrázok 22 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Hanušovce nad Topľou.	38
Obrázok 23 Ročné spracovanie mútností vo vodomernej stanici Streda nad Bodrogom.	39
Obrázok 24 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Záhorská Ves... ..	43
Obrázok 25 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Bratislava.	44
Obrázok 26 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Medveďov.	44
Obrázok 27 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Komárno.	45
Obrázok 28 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Nové Zámky....	45
Obrázok 29 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Nitrianska Streda.	46
Obrázok 30 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Kamenín.....	46
Obrázok 31 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Salka.....	47
Obrázok 32 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Rimavská Sobota.	47
Obrázok 33 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Lenartovce.....	48
Obrázok 34 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Kysucké Nové Mesto.....	48
Obrázok 35 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Hubová.	49
Obrázok 36 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Chmeľnica.	49
Obrázok 37 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Prešov.	50
Obrázok 38 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Hanušovce nad Topľou.	50

Obrázok 39 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútностí plavenín v stanici Streda nad Bodrogom	51
Obrázok 40 Mesačný odtok plavenín v stanici Záhorská Ves.....	52
Obrázok 41 Mesačný odtok plavenín v stanici Bratislava.	53
Obrázok 42 Mesačný odtok plavenín v stanici Medveďov.	53
Obrázok 43 Mesačný odtok plavenín v stanici Komárno.....	54
Obrázok 44 Mesačný odtok plavenín v stanici Nové Zámky.....	54
Obrázok 45 Mesačný odtok plavenín v stanici Nitrianska Streda.....	55
Obrázok 46 Mesačný odtok plavenín v stanici Kamenín.	55
Obrázok 47 Mesačný odtok plavenín v stanici Salka.....	56
Obrázok 48 Mesačný odtok plavenín v stanici Rimavská Sobota.....	56
Obrázok 49 Mesačný odtok plavenín v stanici Lenartovce.....	57
Obrázok 50 Mesačný odtok plavenín v stanici Kysucké Nové Mesto.	57
Obrázok 51 Mesačný odtok plavenín v stanici Hubová.	58
Obrázok 52 Mesačný odtok plavenín v stanici Chmeľnica.	58
Obrázok 53 Mesačný odtok plavenín v stanici Prešov.....	59
Obrázok 54 Mesačný odtok plavenín v stanici Hanušovce nad Topľou.	59
Obrázok 55 Mesačný odtok plavenín v stanici Streda nad Bodrogom.....	60
Obrázok 56 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Záhorská Ves.	61
Obrázok 57 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Bratislava.	62
Obrázok 58 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Medveďov.	63
Obrázok 59 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Komárno.	64
Obrázok 60 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Nové Zámky.	65
Obrázok 61 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Nitrianska Streda.	66
Obrázok 62 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Kamenín.	67
Obrázok 63 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Salka.	68
Obrázok 64 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Rimavská Sobota.	69
Obrázok 65 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Lenartovce.	70
Obrázok 66 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Kysucké Nové Mesto..	71
Obrázok 67 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Hubová.	72
Obrázok 68 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Chmeľnica.	73
Obrázok 69 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Prešov.	74
Obrázok 70 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Hanušovce nad Topľou.	75
Obrázok 71 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Streda nad Bodrogom.	76
Obrázok 72 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Záhorská Ves.	77
Obrázok 73 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Bratislava.	77
Obrázok 74 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Medveďov.	78
Obrázok 75 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Komárno.	78
Obrázok 76 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Nové Zámky.	79
Obrázok 77 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Nitrianska Streda.	79
Obrázok 78 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Kamenín.	80
Obrázok 79 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Salka.	80
Obrázok 80 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Rimavská Sobota.	81
Obrázok 81 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Lenartovce.	81
Obrázok 82 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Kysucké Nové Mesto.	82
Obrázok 83 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Hubová.	82
Obrázok 84 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Chmeľnica.	83
Obrázok 85 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Prešov.	83
Obrázok 86 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Hanušovce nad Topľou.	84
Obrázok 87 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Streda nad Bodrogom.	84
Obrázok 88 Celoročný odtok plavenín v staniciach Bratislava, Medveďov a Komárno.	85

Obrázok 89 Celoročný odtok plavenín v staniciach Záhorská Ves, Nové Zámky, Nitrianska Streda, Kamenín, Salka, Rimavská Sobota, Lenartovce, Kysucké Nové Mesto, Hubová, Chmeľnica, Prešov, Hanušovce nad Topľou a Streda nad Bodrogom.....	86
---	----

Zoznam tabuľiek

Tabuľka 1 Priemerné úhrny zrážok na území SR v roku 2021	16
Tabuľka 2 Priemerné výšky zrážok a odtoku v jednotlivých povodiach SR v roku 2021	17
Tabuľka 3 Zoznam vodomerných staníc s odberom plavenín v roku 2021.	18
Tabuľka 4 Mesiac výskytu maximálnych hodnôt prietokov vody a mútnosti počas roka 2021.....	20
Tabuľka 5 Mesiac výskytu minimálnych hodnôt prietokov vody a mútnosti počas roka 2021.....	21
Tabuľka 6 Extrémne plaveninové údaje v roku 2021.	22
Tabuľka 7 Priemerná mesačná mútnosť v staniciach v roku 2021 v [mg.l ⁻¹].....	40
Tabuľka 8 Priemerný mesačný prietok plavenín v staniciach v roku 2021 v [kg.s ⁻¹].	41
Tabuľka 9 Mesačný odtok plavenín v staniciach v roku 2021 [t]	42
Tabuľka 10 Porovnanie priemernej ročnej mútnosti [mg.l ⁻¹] s dlhodobým priemerom a minulým kalendárnym rokom.	89
Tabuľka 11 Porovnanie priemerného ročného prietoku plavenín [kg.s ⁻¹] s dlhodobým priemerom a minulým kalendárnym rokom.	90
Tabuľka 12 Porovnanie celoročného odtoku plavenín v mil [t] s dlhodobým priemerom a minulým kalendárnym rokom.	91

1. ÚVOD

Úlohy vodohospodárskej, energetickej, pôdohospodárskej atď. praxe, si pri samotnom riešení vyžadujú poznáť hodnoty prietokov plavenín. Prítomnosť plavenín i splavenín v toku môže do značnej miery ovplyvniť základnú koncepciu plánovaných vodohospodárskych objektov alebo opačne zanedbanie ich existencie môže mať neblahé následky na prevádzku hotových diel. Môžu podstatne skratiť ich životnosť alebo si vynútiť nákladné dodatočné úpravy a opatrenia. Znalosť režimu plavenín umožňuje zhodnotiť vplyv režimu plavenín na životnosť vodných diel, a tým podniknúť prvé kroky na opatrenia voči zanášaniu a na vypracovanie manipulačného poriadku. Pričom poznatky o transporte sedimentov súvisia aj s otázkami povodňovej ochrany územia. Znalosť režimu plavenín, nemá však význam len pre vodohospodárske zásahy na vlastnom toku, ale môže slúžiť tiež ako ukazovateľ miery erozívneho procesu v povodí. Je preto dôležité oboznámiť sa aj s inými údajmi ako napríklad: prehľad o morfologickom vývoji našich tokov v samotnom koryte, ako aj v povodiach vôbec.

Členenie správy Plaveniny: Hodnotenie plaveninového režimu na slovenských tokoch za rok 2021 je nasledovné: po krátkom úvode nasleduje stručný úvod do problematiky plavenín, spôsob odberu, doprava, skladovanie a spracovanie plavenín na Slovenskom hydrometeorologickom ústave (SHMÚ). V druhej kapitole je uvedený popis vyhodnocovaných charakteristík. V kapitole tri sa nachádza stručné zhodnotenie vodnosti roka. Aktuálny zoznam vodomerných staníc s odberom plavenín je v štvrtej kapitole. Piata kapitola obsahuje časový výskyt hydrologických javov a šiesta kapitola sa zameriava na výskyt extrémnych hodnôt. Tabuľkové a grafické spracovanie plaveninových údajov v roku 2020 je uvedené v siedmej kapitole, po ktorej nasleduje stručné zhrnutie výsledkov.

Pre vypracovanie tejto správy sú tiež vypracovávané podporné správy Plaveniny: Odber kontrolných vzoriek v rámci Slovenska 2021 a Plaveniny: Celoprofilové meranie plavenín v rámci Slovenska 2021. Výsledky meraní, ktoré sú v nich stručne zosumarizované sú používané ako podklad pre spracovanie denných meraní, z výsledkov ktorých sa skladá táto správa.

1.1. Plaveniny

Súčasťou systematického sledovania hydrosféry je od roku 1992 tiež pozorovanie režimu plavenín. Problematica plavenín na SHMÚ je v súčasnosti riešená v rámci Odboru kvantita povrchových vôd na úseku Hydrologickej služby.

Plaveninami nazývame v technickom slova zmysle jemnozrnné pevné častice premiestňované prúdiacou vodou rozptýlené vo vodnom prostredí, ktoré pri určitých podmienkach prúdenia (najmä pri malých rýchlosťach) sedimentujú (STN 75 0110).

Vznikajú následkom erozívnej činnosti vody, vetra alebo iných činiteľov v povodí, resp. vo vlastnom koryte toku. Erózia je stály proces, ktorého intenzita závisí jednak od zloženia a súdržnosti povrchu, jednak od všetkých činiteľov, ktoré vplývajú na odtok. Je to teda proces rozrušovania exogénnymi silami spojený s transportom a sedimentáciou uvoľneného materiálu. Hlavným znakom vodnej erózie je splash, vymielanie a odnos, ktorý spôsobuje tečúca voda. Voda, ktorá spadne na zemský povrch v podobe zrážok pôsobením gravitácie steká v smere najväčšieho sklonu, najprv neorganizované po celých plochách svahov v podobe ronu, potom sa sústredí do hustej siete tenkých pramienkov. Tieto odnášajú rozrušené alebo uvoľnené jemné častice zemín do toku. Postupným sústredňovaním odtoku, zváčšovaním hĺbky

a rýchlosťi, stúpa aj turbulentnosť toku a častice zemín sa rozptýlia v celom profile. Erózna činnosť potom pokračuje sústredená už v koryte, takže uvoľňuje zrná aj väčších rozmerov. Jemné a hrubšie častice podľa sklonu rieky a jej vodnosti postupujú ďalej obohatené produktami hĺbkovej erózie. Poklesom sklonu sa tieto ukladajú, takže do korýt riek sa dostane len menšia časť produktov erózie, ktoré tvoria pevnú časť prietoku. V dolnej časti toku, kde má rieka malý sklon, sa splaveniny usadzujú, pričom niekedy pri ústí vytvárajú aluviálny náplavový kužeľ. Podľa druhu tejto činnosti možno rozoznať v pozdĺžnom profile toku viac úsekov s prevládajúcou eróziou, s postupným prehľbovaním koryta, ďalej úseky vo viac-menej rovnovážnom stave, a napokon úseky akumulačné. V druhom a tretom prípade prevláda priečna cirkulácia – teda bočná erózia, premiestňovanie a meandrovanie toku. Splaveniny sa počas svojho pohybu v toku stále obrusujú, rozpadávajú a triedia, čím prechádzajú do plaveninovej fázy a zväčšujú množstvo plavenín, ktoré pochádza z povodia.

Na typických úsekoch rieky sa pohyb materiálu odohráva rôzne. Horné a stredné trate dopravujú štrky a plaveniny, kym dolné úseky poväčšine piesky a plaveniny. V závislosti od času je voda v toku najmútnejšia v období povodní a dopravuje najviac splavenín a plavenín, pričom prebieha aktívny korytotvorný proces. Po poklesnutí povodňovej vlny tento proces stráca na intenzite. Obidve formy pohybu materiálu sa vyskytujú po celej dĺžke toku, pričom ich pomer sa mení. Treba konštatovať, že kym splaveniny sa často dostávajú do pohybu na rieках pri väčších povodniach, plaveniny sú trvalou súčasťou prietoku.

Podľa veľkosti vodou unášaných častí rozdeľujeme erózny materiál na dve skupiny:

- a) splaveniny, do ktorej patria prevažne hrubozrnnnejšie častice, ktoré voda strháva, valí a posúva po dne koryta a
- b) plaveniny, kam patria častice jemnozrnné, vo vode rozptýlené a v nej sa vznášajúce. Tieto sa pri poklese rýchlosťi buď usadzujú alebo pokračujú v pohybe po dne ako splaveniny.

Problematika plavenín nezahrňuje len procesy v korytách riek a nádrží, ale je aj súčasťou procesov prebiehajúcich v celom povodí.

Pohyb plavenín, spôsobený prevažne turbulentným charakterom prúdu, koreluje s rýchlosťou obklopujúceho kvapalinového prostredia. Celkové množstvo plavenín v riečisti je závislé na intenzite eróznych procesov v povodí, ale aj veľkosti a rýchlosťi povrchového odtoku. Množstvo plavenín tiež ovplyvňuje kvalita odpadových vôd. V dobe malých vodností bez zrážkového obdobia pochádzajú plaveniny v koryte väčšinou len z vlastného riečišťa..

Vodné toky sú schopné transportovať mnohonásobne väčšie množstvá plavenín ako sú bežne zisťované pri meraniach prietoku plavenín. Transportované množstvá plavenín nie sú zákonite závislé na hydraulických parametroch toku. Pri zhodných hydraulických podmienkach môžu byť merané mútnosti, resp. množstvá plavenín až rádovo rozdielne v závislosti najmä od prítoku erózneho materiálu z povodí (výrazne ho ovplyvňujú: geografické dispozície povodí, stav vegetačného krytu, hydrometeorologické pomery, ľudská činnosť, kultivácia pôd, atď.). Tieto okolnosti podmieňujú, že vzťahy medzi prietokom vody a mútnosťou, resp. prietokom plavenín sa stanovujú najmä matematicko-štatistickými postupmi.

1.2. Odber výberov plavenín na SHMÚ

Účelom odberov výberov plavenín je zabezpečiť dostatočný počet výberov potrebných na charakterizovanie režimu plavenín na toku počas roka. Odber výberov plavenín vykonávajú

dobrovoľní pozorovatelia v jednej zvolenej reprezentatívnej zvislici, spravidla pri brehu (tzv. brehové odbery), v čase odčítania vodného stavu 1 x denne. Odber vzorky sa vykonáva vzorkovačom, ktorý sa skladá z dvoch častí – z odberného zariadenia a vzorkovnice. Odberným zariadením je hydrodynamický nadstavec s prívodnou a odvzdušňovacou trubicou, ktorý sa naskrutkuje na hrdlo vzorkovnice a odberový držiak s rúčkou cca 2m dlhou. Vzorkovnicou je PE fláša so širokým hrdlom o objeme 1 litra, ktorá slúži aj na prepravu vzoriek. Parametre odberného zariadenia boli navrhnuté podľa odberného zariadenia používaného v sieti ČHMÚ. Vzorky sa odoberajú podľa normy EN 25667-2 a EN ISO 5667-3. Fláše sa napĺnia tak, aby ostal pod uzáverom voľný priestor a bolo možné obsah fláše zatrepať. Nerozpustené látky by sa mali stanoviť čo najrýchlejšie po odbere vzorky. Ak sa nepredpokladá včasné spracovanie, uložia sa pri teplote nižšej ako $1-5^{\circ}\text{C}$ (vzorka však nesmie zamrznúť). Treba uvádzat dobu skladovania (po kol'kých hodinách, dňoch boli spracované) a ako boli uskladnené (STN EN 872).

Odbery vzoriek sa môžu vykonávať (podľa druhu prístroja) ako:

- a) celoprofilové odbery v staničných merných profiloč, bodový alebo integračným spôsobom vo zvisliciach, súbežne s celoprofilovým zameraním rýchlosťí, resp. prietoku vody (min. 2x do roka).

Spôsob odberu pri bodovom odbere po hĺbke sa najčastejšie používa: trojbodový spôsob (v hĺbkach (h): 0,2h; 0,6h; 0,8h). Tieto bodové odbery sa laboratórne spracúvajú jednotlivco. Účelom celoprofilových meraní je získať hodnotu celoprofilovej koncentrácie plavenín, overiť presnosť a spoľahlivosť hodnoty koncentrácie plavenín zo vzorky odobratej v reprezentatívnej brehovej zvislici.

Každoročné celoprofilové merania plavenín sú uvedené v publikácii „Plaveniny: Celoprofilové merania plavenín v rámci Slovenska“ za príslušný rok.

- b) denné brehové odbery (integračné) v jednej, tzv. reprezentatívnej zvislici, pri brehu v staničnom mernom profile. Tieto odbery vykonávajú dobrovoľní pozorovatelia SHMÚ a ich výsledky - odberné vzorky sú po transformovaní, podkladmi pre vyhotovenie dennej štatistiky prietokov plavenín.

V mieste odberovej zvislice (1,5 - 2,0 m od brehu) sa vzorkovač ponorí do vody a pohybuje sa ním od hladiny smerom ku dnu a späť, až do naplnenia vzorkovnice. Počas odberu musí byť vzorkovač v takej polohe, aby odberná trubica bola natočená proti smeru prúdiacej vody a odvzdušňovaná trubica bola natočená smerom hore.

- c) kontrolné odbery (integračné) v reprezentatívnej zvislici, v každom mernom profile vykonávajú technici SHMÚ (STN ISO 4363).

Každoročné kontrolné odbery plavenín sú uvedené v publikácii „Plaveniny: Odber kontrolných vzoriek plavenín v rámci Slovenska“ za príslušný rok.

Obrázok 1 Brehový odber 1 litrovou PVC flášou.

1.3. Doprava a skladovanie

Na odber a prepravu vzoriek vody z povrchových tokov sa používajú fláše z PVC so širokým závitom s uzáverom. Ich čistotu zabezpečuje technik v laboratóriu. Fláše uložené v prepravkách expedujú na miesto odberu technici povrchových vôd. Pri doprave vzoriek sa postupuje podľa všeobecných pokynov na dopravu, stabilizáciu a skladovanie vzoriek v ISO 5667-3.

1.4. Prístroje na meranie plavenín, tzv. „lapáky plavenín“ pri celoprofilových meraniach

Na odber vzoriek pri celoprofilovom meraní sa používajú:

- a) pre bodové odbery vo volených miestach zvislíc priečneho profilu s ovládateľným začatím a ukončením plnenia lapáka alebo jeho odbernej nádoby (prístroj OTT-Heel sa už nepoužíva), použitie z mosta

Obrázok 2 Lapák plavenín OTT Heel.

- b) pre integračné odbery pri autoregulačnom, neovládateľnom plnení prístroja od okamihu ponorenia do prúdu až po jeho vynorenie z vody (prístroj vyrobený na VÚVH), použitie z mosta

Obrázok 3 Lapák plavenín VÚVH.

- c) Vzorkovač (PVC fláša na 2 m tyči), použitie z člna

1.5. Laboratórne spracovanie

Na laboratórne spracovanie sa používala norma ČSN 830 530 – časť 9, z roku 1978, neskôr bola nahradená normou ČSN- EN 872 (757349) z roku 1998: Jakost vod – Stanovení nerozpustených látok – Metoda filtrace filtrem ze sklenených vláken a v roku 2005 nahradená normou STN EN 872:2005 (75 7365) Kvalita vody. Stanovenie nerozpustených látok. Metóda filtrace cez filtre zo sklenených vlákien, ktorá sa používa dodnes.

Metóda je použiteľná pre stanovenie nerozpustných látok v koncentráciách zmesi vody a plavenín väčších ako 2 mg.l^{-1} . Horná hranica určenia nie je stanovená.

Nerozpustné látky sú tuhé látky odstránielne filtráciou, alebo odstredením za určených podmienok. Nerozpustné látky obsahujú suspendované látky, ktoré voľne sedimentujú a látky koloidne dispergované. Hranica medzi suspendovanými a nerozpustnými látkami nie je presne daná. Obvykle sa udáva veľkosť častíc $0,5 \mu\text{m}$, ale niekedy tiež $1 \mu\text{m}$. Preto volíme filtro so strednou veľkosťou pórov. Veľkosť častíc nerozpustných látok sa môže u rôznych vzoriek značne lísiť. Nie je možná preto žiadna korelácia medzi výsledkami získanými z filtrov s rôznou veľkosťou pórov, a nie je možné použiť žiadny konverzný faktor pre prepočet výsledkov získaných s rôznymi filtrami. Odporuča sa uviesť u výsledkov druh filtra, pretože výsledky na druhu použitého filtra závisia.

Vzorka vody sa filtriuje (na pracoviskách SHMÚ) cez nitrocelulózový membránový filter s priemerom 50 mm, (s veľkosťou pórov membrány $0,45 \mu\text{m}$). Filter sa vysuší pri teplote 105°C a hmotnosť látok na filtri sa stanoví vážením. Používa sa zariadenie pre vákuovú filtračiu, ktoré je vhodné pre daný priemer použitého filtra. Nosné doštičky pre filtro musia mať dostatočnú priepustnosť, aby mohla voda voľne pretekáť. Pre odstránenie vo vode rozpustných látok môžu byť filtro predom premyté destilovanou vodou. Potom sa vysušia pri teplote 105°C po dobu najmenej 1 hod. Osvedčilo sa uloženie filtrov v sušiarni na archovom filtračnom papieri, na Petriho miskách (šikmo cez okraj tejto misky), na hodinovom sklíčku alebo hliníkových miskách. Filtre možno označiť mäkkou ceruzkou. V protokole o skúške musí byť vždy uvedený druh filtra a jeho výrobca. Pod pojmom sušiareň rozumieme zariadenie udržujúce teplotu v rozmedzí 105°C , analytické váhy sú váhy vážiace s presnosťou najmenej $0,1 \text{ mg}$ a podložka by mala byť z vhodného materiálu, na ktorom budú rozložené filtro v sušiarni.

Obrázok 4 Filtračné zariadenie.

Obrázok 5 Sušiareň.

Obrázok 6 Analytická váha.

1.5.1. Postup skúšky

Vzorky sa temperujú na teplotu laboratória. Filter sa ponechá v blízkosti váh do dosiahnutia rovnováhy s vlhkostou vzduchu. Potom sa odváži s presnosťou na 0,1 mg. Musí sa dbať na to, aby nedošlo k znečisteniu filtrov prachom, napr. uložením v exsikátore.

Filtre sa upevnia do lievika filtračného zariadenia stranou nadol. Filtračné zariadenie sa pripojí ku zdroju podtlaku. Vzorka sa potrepe a vhodný objem sa ihneď preleje cez filtračné zariadenie. Objem vzorky by však nemal byť väčší ako 1000 ml.

Vzorka sa filtriuje a filtračné zariadenie sa vypláchne asi 20 ml destilovanej vody. Musí byť premytý aj okraj filtra. Filtrácia je spravidla ukončená behom 1 minúty. Niektoré vzorky však obsahujú nerozpustené látky - živé organizmy a slizovité hmoty, ktoré často filtre upchávajú, a tým zmenšujú póry filtra. V takom prípade sa skúška opakuje s menším objemom vzorky (50 ml), výsledky musia byť interpretované obozretne.

Podtlak vo filtračnom zariadení sa uvoľní vtedy, keď je filter suchý. Filter sa opatrne vyberie zo zariadenia s pinzetou s plochými okrajmi. (Filter sa môže preložiť). Filter sa uloží na podložku a suší sa v sušiarni pri teplote 105 °C +2 °C po dobu najmenej 1 hod, maximálne 14 - 16 hod. Potom sa filter ponechá v blízkosti váh, kedy nastane rovnováha s vlhkostou vzduchu a odváži sa.

1.6. Výpočet, vyjadrovanie výsledkov a protokol o skúške

Výpočet:

Hmotnostná koncentrácia nerozpustených látok v mg.l^{-1} sa vypočíta ako:

$$C = \frac{1000 \cdot (b - a)}{V}$$

kde

C – koncentrácia nerozpustených látok v mg.l^{-1} ,

b - hmotnosť filtra po filtriácii v mg,

a – hmotnosť filtra pred filtráciou v mg,

V – objem vzorky v ml.

Vyjadrovanie výsledkov:

Ak bola zistená hmotnosť koncentrácie nerozpustných látok nižšia ako 2 mg.l^{-1} , uvádzajú sa výsledky pod 2 mg.l^{-1} . Ostatné výsledky sa vyjadrujú v mg.l^{-1} a uvádzajú sa na dve platné číslice.

V protokole o skúške musí byť uvedený odkaz na normu a nasledujúce informácie: dátum a miesto odberu, údaje potrebné k identifikácii vzorky, výrobca a vlastnosti použitého filtra, získaný výsledok, akékol'vek odchýlky od postupu skúšky, ostatné okolnosti, ktoré by mohli ovplyvniť výsledok, napr. zanášanie filtra a doba skladovania vzorky.

Zhodnosť závisí predovšetkým na druhu nerozpustených látok, menej na spôsobe stanovenia. Určitý vplyv použitého filtra netreba však vylúčiť. Je problematické uskutočniť rozbor so vzorkou povrchovej vody v jednom mieste a v čase s garanciou, že všetky dielčie vzorky dodané laboratóriu budú celkom identické (STN EN 872).

1.7. Zber údajov na analýzu chýb filtračnej metódy

Relatívna chyba spôsobená vážením plavenín sa vzťahuje na presnosť váh a množstvo plavenín. Filtračný papier často obsahuje rozpustné látky, ktoré môžu spôsobiť chyby. Pri filtrácii sa rozpustné látky vo filtračnom papieri stratia s čistou vodou, čo robí papier ľahším ako je jeho pôvodná hmotnosť a produkuje negatívnu systematickú chybu objemu plavenín. Strata rozpustných látok vo filtračnom papieri sa vzťahuje na dĺžku filtracie a na typ filtračného papiera. Môže sa určiť pomocou skúšok. Skúšobná metóda spočíva vo vysušení a odvážení niekoľko kúskov filtračného papiera, ktoré sa potom uložia na 24 hod do čistej vody a po následnom ďalšom vysušení sa opäť odvážia, aby sa získal rozdiel hmotnosti medzi hmotnosťou papiera pred filtráciou a hmotnosťou papiera po filtrácii. Pomer k hmotnosti plavenín predstavuje relatívnu chybu hmotnosti plavenín spôsobenú rozpustnými látkami vo filtračnom papieri. Na odstránenie systematickej chyby sa môže hmotnosť filtračného papiera zmeniť prenásobením priemerným opravným súčiniteľom, priemernou hodnotou:

$$\frac{\text{hmotnosť papiera po filtračii}}{\text{hmotnosť papiera pred filtračiou}}$$

Môžu sa tiež objaviť chyby spôsobené priesakom plavenín cez filtračný papier. Veľkosť pórov filtračného papiera je obyčajne v rozsahu od 0,001 mm do 0,002 mm. Počas filtracie môžu jemné sedimenty presakováť cez papier, pričom tvoria negatívnu systematickú chybu spôsobenú stratou plavenín. Chyba spôsobená priesakom plavenín cez filtračný papier sa vzťahuje na veľkosť pórov filtračného papiera, hmotnosť vysušených plavenín a obsah jemných sedimentov v celkovom množstve plavenín, a mala by sa určovať skúškami. Skúšobná metóda spočíva v tom, že sa filtrovanej vode umožní usadzovanie počas dlhého obdobia. Čistá voda sa potom odleje a usadený sediment sa vysuší a odváži. Relatívna chyba spôsobená priesakom plavenín cez filtračný papier je vo všeobecnosti v rozsahu do -1,0 %, a v rozsahu do -2,0 % pri nižšej požiadavke na presnosť.

Ďalšie chyby môžu byť spôsobené absorpciou vlhkosti obalu sedimentu. Pri vážení vysušeného filtračného papiera a obalu sedimentu (filtračný papier a suchý sediment), po filtračii často

absorbujú vzdušnú vlhkosť absorbovanú suchým sedimentom, pričom je väčšia ako predchádzajúca vlhkosť, čo vytvára pozitívnu systematickú chybu. Chyba spôsobená absorpciou vlhkosti obalu sedimentu prevažne závisí od dĺžky vystavenia obalu sedimentu na vzduchu a od relatívnej vlhkosti vzduchu, môže sa určiť skúškami. Relatívna chyba spôsobená absorpciou vlhkosti obalu sedimentu nesmie byť vo všeobecnosti väčšia ako 1,0 % a väčšia ako 2,0 % pri nižšej požiadavke na presnosť (STN ISO 4363).

2. KVANTITATÍVNE CHARAKTERISTIKY

Množstvo plavenín v kvapaline sa udáva ako:

- a) **mútност', koncentrácia zmesi vody a plavenín (C)**, tzn. pomer suchej hmotnosti plavenín ku celkovej hmotnosti vody a plavenín v mg.l^{-1} , g.l^{-1} alebo kg.m^{-3} ,
- b) **prietok plavenín (Q_p)** - pretečené množstvo plavenín daným profilom, ktorý je závislý od obsahu plavenín (koncentrácie) a množstva pretečenej vody, vyjadruje sa v jednotkách g.s^{-1} alebo kg.s^{-1} ,
- c) **odtok plavenín (G_p)** - pretečené množstvo plavenín daným profilom za zvolenú časovú jednotku (deň, mesiac, rok, atď.), vyjadruje sa v t.deň^{-1} alebo t.rok^{-1} ,
- d) **špecifický odtok plavenín (q_p)** predstavuje pretečené množstvo plavenín daným profilom z príslušnej plochy povodia a vyjadruje sa v $\text{kg.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$ alebo $\text{t.rok}^{-1}.\text{km}^{-2}$.

Použitie, resp. význam jednotlivých údajov vo vodohospodárskej praxi

Priemerné mesačné prietoky plavenín charakterizujú pomerne najlepšie rozdelenie odtoku plavenín v roku. Odtok plavenín je veličina, ktorá názorne hovorí o unášacích a sedimentačných procesoch prebiehajúcich v toku.

Špecifický odtok je zjednodušená charakteristika, t. j. údaj k celkovej ploche povodia bez jeho bližšieho rozlíšenia (orná pôda, lesy, zástavba, atď.). Nerozlišujeme tiež, aký je podiel odtoku plavenín z plochy povodia a z koryta rieky, rovnako ako ovplyvnenie antropogénou činnosťou. Údaj špecifického odtoku plavenín je použiteľný len k základnej priestorovej charakteristike odnosu rozpustených látok z povodia a k hrubému porovnaniu odtokových podmienok.

Pri dimenzovaní niektorých vodohospodárskych zariadení je potrebná znalosť maximálnych mútností, ktoré sa vyskytli v jednotlivých mesiacoch pozorovacieho obdobia. Maximálne okamžité mútnosti sú však ešte násobky týchto hodnôt.

2.1. Vzťah koncentrácie plavenín k prietoku vody

Prietoky vody sú prevažne funkciou vodného stavu, kým pri plaveninách je tento vzťah ovplyvnený mnohými činiteľmi. Preto môže dôjsť k podstatným rozdielom mútnosti pri tom istom vodnom stave. Zostrojené pomocné krivky na doplnenie mútnosti na základe vodných stavov (resp. prietokov) sa nazývajú konzumčnými krivkami plavenín. Toto označenie je len symbolické, nakoľko sa nezhoduje s pojmom konzumčnej krivky v hydrografii.

Ked' sa vynesie graficky vzťah medzi mútnosťou a odpovedajúcim vodným stavom (resp. prietokom vody), ukáže sa, že hodnoty sa najpriateľnejšie radia okolo kriviek podľa jednotlivých mesiacov. To je pochopiteľné, pretože ročná doba pomerne najsilnejšie ovplyvňuje činitele podstatné pre tvorenie plavenín (zrážky, stav pôdy).

Vzťah prietoku vody a mútnosti, riešený regresnou analýzou cez matematické modely, môže byť :

- a) lineárny,
- b) kvadratický,
- c) mocninový,
- d) exponenciálny,
- e) hyperbolický.

Najtesnejšia je lineárna závislosť, pričom zrážkové úhrny sú posunuté o 2 dni dopredu – teda väzba za predminulý deň. Tento fakt je však závislý na polohe merného profilu v danom povodí. Zdôrazňujeme, že spomínané konzumčné krvky plavenín slúžia len na doplnenie nameraných hodnôt a nemožno ich aplikovať na roky, v ktorých sa nerobili merania.

3. ZHODNOTELENIE VODNOSTI ROKA

Zrážkový úhrn na území SR dosiahol v roku 2021 hodnotu 761 mm, čo predstavuje 100 % normálu a je hodnotený ako zrážkovo normálny rok. Zrážkové úhrny v jednotlivých mesiacoch kalendárneho roka 2021 dokumentuje Tabuľka 1.

Tabuľka 1 Priemerné úhrny zrážok na území SR v roku 2021

Mesiac	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	Rok
mm	65	53	19	55	121	33	101	140	54	13	53	54	761
% normálu	141	126	40	100	159	38	112	173	86	21	85	102	100
Nadbytok(+)/Deficit(-)	19	11	-28	0	45	-53	11	59	-9	-48	-9	1	-1
Charakter zrážkového obdobia	V	V	VS	N	VV	VS	N	VV	N	VS	N	N	N

S - suchý, VS - veľmi suchý, MS - mimoriadne suchý, N - normálny, V - vlhký, VV - veľmi vlhký, MV - mimoriadne vlhký

Rok 2021 je hodnotený ako zrážkovo normálny rok. Jednotlivé mesiace mali rozličný charakter. V januári spadlo na územie SR 65 mm zrážok, čo predstavuje 141 % normálu a vo februári spadlo 53 mm, čo predstavuje 126 % normálu a klasifikujeme ich ako zrážkovo vlhké mesiace. Vystriedal ich naopak zrážkovo veľmi suchý mesiac marec (40 % normálu). Po nich nasledoval zrážkovo normálny mesiac apríl (100 % normálu) a veľmi vlhký máj (159 % normálu). Jún bol najsuchším mesiacom, kedy pri 33 mm zrážok dosiahol zrážkový deficit hodnotu 53 mm a hodnotíme ho ako zrážkovo veľmi suchý. Nasledoval zrážkovo normálny mesiac júl (112 % normálu), veľmi vlhký august, kedy pri 140 mm zrážok dosiahol zrážkový nadbytok najvyššiu hodnotu v roku (59 mm) a zrážkovo normálny september (86 % normálu). Október bol zrážkovo veľmi suchý mesiac s druhým najvyšším deficitom v roku (48 mm, 21 % normálu). Nasledovali zrážkovo normálne mesiace november a december (85 a 102 % normálu). Pri celkovom hodnotení roka 2021 došlo k deficitu zrážok 1 mm.

Ročné zrážkové úhrny v jednotlivých povodiach SR dokumentuje Tabuľka 2. Zrážkovo suchým bolo povodie Moravy a Slanej (88 a 89 % príslušného normálu) a ostatné povodia boli zrážkovo normálne (94 až 108 % príslušného normálu).

Zrážkový úhrn v jednotlivých povodiach a jeho rozdelenie v roku sa prejavilo v ročnom odtečenom množstve z hlavných povodí nasledovne: hodnoty odtečeného množstva sa pohybovali v rozpätí 78 až 117 % normálu; odtečené množstvo predstavovalo menej ako 100 % dlhodobého priemeru v čiastkových povodiach Dunaj, Váh, Hron, Ipeľ a Poprad s Dunajcom. Ročné odtečené množstvo v SR v roku 2021 dosiahlo 99 % dlhodobého priemeru.

Priemerné ročné prietoky sa v jednotlivých povodiach pohybovali v rozpätí 35 až 265 % Q_a (dlhodobého prietoku) - Morava (58 až 180 % Q_a), Dunaj (55 až 92 % Q_a), Malý Dunaj (35 až 140 % Q_a), Váh (59 až 128 % Q_a), Nitra (62 až 128 % Q_a), Hron (66 až 138 % Q_a), Ipeľ (74 až 97 % Q_a), Slaná (80 až 157 % Q_a), Bodva (97 až 117 % Q_a), Hornád (85 až 265 % Q_a), Bodrog (69 až 178 % Q_a) a Poprad (92 až 112 % Q_a).

Tabuľka 2 Priemerné výšky zrážok a odtoku v jednotlivých povodiach SR v roku 2021

Čiastkové povodie	* Morava	*Dunaj	Váh	Nitra	Hron	*Ipeľ	Slaná	Bodva	Hornád	* Bodrog	* Poprad Dunajec	SR
Plocha povodia [km²]	2282	1138	14268	4501	5465	3649	3217	858	4414	7272	1950	49014
Priemerný úhrn zrážok [mm]	599	605	826	725	813	657	701	686	726	761	906	761
% normálu	88	97	98	104	103	96	89	94	107	108	108	100
Charakter zrážk. obdobia	S	N	N	N	N	N	S	N	N	N	N	N
Ročný odtok [mm]	102	30	289	143	256	107	210	184	217	260	423	231
% normálu	101	78	94	100	89	79	111	147	107	117	98	99

S - suchý, VS - veľmi suchý, N - normálny, V - vlhký, VV - veľmi vlhký, MV - mimoriadne vlhký, * tok a im zodpovedajúce údaje len zo slovenskej časti povodia

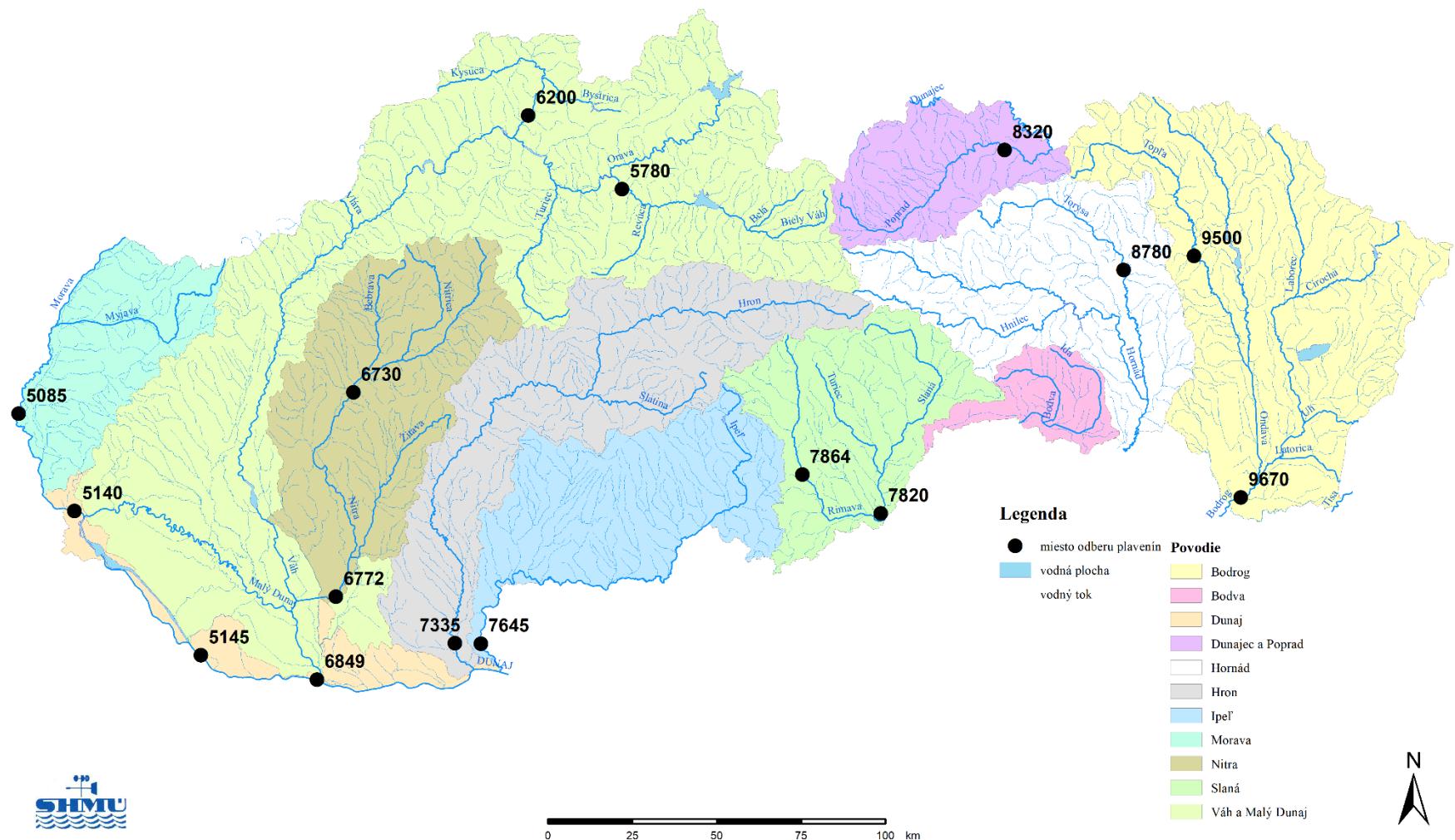
4. ZOZNAM VODOMERNÝCH STANÍC S ODBEROM PLAVENTÍN

Odbery plavenín sa v roku 2021 vykonali na 16 vodomerných staniciach uvedených v tabuľke č. 3 a obrázku č.7.

Tabuľka 3 Zoznam vodomerných staníc s odberom plavenín v roku 2021.

číslo stanice	názov vodomernej stanice	tok	hydrologické číslo	plocha povodia [km ²]	rkm	rok zriadenia stanice	rok začatia monitorovania plavenín
5085	Záhorská Ves*	Morava	4-17-02-044-01	25521,30	32,52	1889	1992
5140	Bratislava	Dunaj	4-20-01-006-01	131331,10	1868,75	1876	1992
5145	Medveďov	Dunaj	4-20-01-011-02	132168,00	1806,30	1925	1992
6849	Komárno	Dunaj	4-20-01-016-03	151954,68	1767,80	1996	1996
6772	Nové Zámky	Nitra	4-21-14-003-01	4063,66	12,30	1991	1992
6730	Nitrianska Streda	Nitra	4-21-12-017-01	2093,71	91,10	1905	1992
7335	Kamenín	Hron	4-23-05-060-01	5149,80	10,90	1992	1993
7645	Salka	Ipeľ	4-24-03-126-01	5077,69	12,20	2007	2007
7864	Rimavská Sobota	Rimava	4-31-03-062-01	562,03	35,40	1990	1993
7820	Lenartovce	Slaná	4-31-02-098-01	1829,65	3,60	1925	1993
6200	Kysucké Nové Mesto	Kysuca	4-21-06-105-01	955,03	8,00	1925	1992
5780	Hubová	Váh	4-21-02-119-01	2133,20	308,60	1921	1992
8320	Chmeľnica	Poprad	3-01-03-088-01	1262,41	60,10	1925	1992
8780	Prešov*	Torysa	4-32-04-078-01	673,89	58,30	1969	1995
9500	Hanušovce nad Topľou*	Topľa	4-30-09-132-01	1050,05	47,50	1926	1993
9670	Streda nad Bodrogom	Bodrog	4-30-11-007-01	11474,25	5,20	1921	2004

*v stanici Záhorská Ves bolo prerušené pozorovanie v rokoch 2011 - 2018, v stanici Prešov v rokoch 2000 - 2012 a v stanici Hanušovce nad Topľou v rokoch 1999 - 2011.

Obrázok 7 Mapa vodomerných staníc s odberom plavenín v roku 2021.

5. ČASOVÝ VÝSKYT HYDROLOGICKÝCH JAVOV

V tabuľke č. 4 je uvedené porovnanie mesiaca výskytu maximálnych kulminačných prietokov a mesiaca výskytu maximálnej dennej mútnosti.

Maximálne kulminačné prietoky vody na sledovaných tokoch sa vyskytli v najmä v máji (v 9 staniciach, tabuľka 4). Maximálne denné mútnosti boli zaznamenané vo väčšine pozorovaných staníc v letných mesiacoch (máj, júl, august) a v mesiacoch január, február a október.

Minimálne prietoky vody počas roka 2021 boli zaznamenané najmä v mesiaci november a v mesiacoch júl, september a december (tabuľka 5). Minimálna denná mútnosť sa vyskytovala počas celého roka, najčastejšie v januári, marci a októbri.

Tabuľka 4 Mesiac výskytu maximálnych hodnôt prietokov vody a mútnosti počas roka 2021.

číslo stanice	vodomerná stanica	tok	maximálne kulminačné prietoky	maximálna denná mútnosť
5085	Záhorská Ves	Morava	II	II
5140	Bratislava	Dunaj	VII	VIII
5145	Medved'ov - most	Dunaj	VII	VII
6849	Komárno - most	Dunaj	VII	VII
6772	Nové Zámky	Nitra	V	II
6730	Nitrianska Streda	Nitra	V	VIII
7335	Kamenín	Hron	V	V
7645	Salka	Ipeľ	V	I
7864	Rimavská Sobota	Rimava	II	VII
7820	Lenartovce	Slaná	II	VI
6200	Kysucké Nové Mesto	Kysuca	V	V
5780	Hubová	Váh	V	V
8320	Chmeľnica	Poprad	V	V
8870	Prešov	Torysa	V	V
9500	Hanušovce nad Topľou	Topľa	V	V
9670	Streda nad Bodrogom	Bodrog	II	IX

Tabuľka 5 Mesiac výskytu minimálnych hodnôt prietokov vody a mútnosti počas roka 2021.

číslo stanice	vodomerná stanica	tok	minimálne prietoky	minimálna denná mútlosť
5085	Záhorská Ves	Morava	XI	III
5140	Bratislava	Dunaj	XI	XII
5145	Medveďov - most	Dunaj	XI	VI
6849	Komárno - most	Dunaj	XI	I
6772	Nové Zámky	Nitra	IX	IX
6730	Nitrianska Streda	Nitra	VII	VI
7335	Kamenín	Hron	XII	X
7645	Salka	Ipeľ	IX	IX
7864	Rimavská Sobota	Rimava	XI	XI
7820	Lenartovce	Slaná	IX	X
6200	Kysucké Nové Mesto	Kysuca	VII	IX
5780	Hubová	Váh	VII	I
8320	Chmeľnica	Poprad	XII	VI
8870	Prešov	Torysa	XII	III
9500	Hanušovce nad Topľou	Topľa	XI	III
9670	Streda nad Bodrogom	Bodrog	X	IV

6. EXTRÉMNE PLAVENINOVÉ ÚDAJE V ROKU 2021

Tabuľka č. 6 obsahuje základné údaje maximálnych a minimálnych hodnôt dennej mútnosti, priemernej mesačnej mútosti, priemernej ročnej mútosti, mesačného odtoku plavenín, ročného odtoku plavenín, priemerného mesačného prietoku plavenín a priemerného ročného prietoku plavenín zo všetkých staníc s odberom plavenín v rámci Slovenska v kalendárnom roku 2021.

Tabuľka 6 Extrémne plaveninové údaje v roku 2021.

charakteristika		hodnota	vodomerná stanica	čas výskytu
denná mútlosť	min.	0,1 mg.l ⁻¹	Lenartovce	XI.
	max.	2141,0 mg.l ⁻¹	Prešov	V.
priemerná mesačná mútlosť	min.	1,7 mg.l ⁻¹	Rimavská Sobota	XI.
	max.	235,0 mg.l ⁻¹	Hanušovce nad Topľou	V.
priemerná ročná mútlosť	min.	11,2 mg.l ⁻¹	Hubová	2021
	max.	90,0 mg.l ⁻¹	Hanušovce nad Topľou	2021
mesačný odtok plavenín	min.	9,9 t	Rimavská Sobota	XI.
	max.	890354,3 t	Medved'ov	VII.
ročný odtok plavenín	min.	7340,0 t	Rimavská Sobota	2021
	max.	2255299,3 t	Medved'ov	2021
mesačný prietok plavenín	min.	0,004 kg.s ⁻¹	Rimavská Sobota	XI.
	max.	332,4 kg.s ⁻¹	Medved'ov	VI.
ročný prietok plavenín	min.	0,233 kg.s ⁻¹	Rimavská Sobota	2021
	max.	71,5 kg.s ⁻¹	Medved'ov	2021

7. TABUĽKOVÉ A GRAFICKÉ SPRACOVANIE PLAVENINOVÝCH ÚDAJOV V ROKU 2021

7.1. Ročné spracovanie mútnosti

V tejto podkapitole sú na nasledujúcich stranách prezentované tabuľky ročného spracovania mútnosti v jednotlivých vodomerných staniciach. Každá tabuľka obsahuje základné identifikačné údaje „plaveninovej“ stanice ako identifikačné číslo stanice, názov stanice, kalendárny rok, tok a plochu povodia toku, na ktorom sa vodomerná stanica nachádza. Potom nasleduje samotná tabuľka s prehľadom denných mútností daného kalendárneho roka, posledné 4 riadky tabuľky tvoria súčet, priemernú hodnotu, maximálnu a minimálnu hodnotu v danom mesiaci (stĺpci). Pod tabuľkou sa nachádzajú základné štatistické údaje ako ročný súčet, ročný priemer, priemerný ročný prietok plavenín, ročný odtok plavenín, ročný špecifický odtok plavenín. Ďalej tu nájdeme aj hodnotu ročného maxima a minima s presne určeným dňom v roku. Samozrejmost'ou tabuľky sú aj vysvetlivky. Pod touto základnou štatistikou, ročnú tabuľku uzatvára graf čiary priemerných denných mútností v príslušnom kalendárnom roku.

7.2. Tabuľkové spracovanie priemerných mesačných charakteristík v roku 2021

Tabuľka 7 Priemerná mesačná mútnosť v stanicach v roku 2021 v [mg.l⁻¹].

Vodomerná stanica	č. stanice	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Záhorská Ves	5085	24,6	46,3	14,5	19,5	33,1	36,8	26,2	28,1	23,6	12,4	9,0	16,5
Bratislava	5140	19,4	28,7	15,4	9,4	24,4	31,3	40,8	63,4	38,3	10,8	9,0	9,3
Medved'ov	5145	23,4	56,6	14,0	11,8	23,4	14,8	86,6	36,4	29,7	10,4	8,9	8,9
Komárno	6849	8,9	36,0	9,5	16,0	12,4	15,5	67,0	25,2	27,0	17,4	11,8	9,2
Nové Zámky	6772	66,2	59,0	21,6	17,2	53,7	39,5	26,5	40,2	18,2	14,9	17,2	21,3
Nitrianska Streda	6730	44,9	40,6	11,8	17,2	66,6	29,8	38,2	54,0	12,2	7,5	6,1	8,2
Kamenín	7335	31,8	47,8	11,9	9,5	82,6	25,8	15,7	24,6	10,6	7,2	12,8	10,8
Salka	7645	54,2	37,1	16,8	10,3	56,8	15,9	6,5	5,9	3,5	4,3	3,7	14,5
Rimavská Sobota	7864	13,9	48,2	14,8	8,1	65,6	48,6	53,0	72,6	9,6	4,1	1,7	4,7
Lenartovce	7820	20,8	20,7	11,1	6,3	43,3	11,1	54,5	45,6	8,1	4,3	3,7	3,9
Kysucké Nové Mesto	6200	65,6	53,4	12,5	29,3	60,1	17,4	46,9	59,9	24,0	20,8	27,4	23,5
Hubová	5780	17,1	15,1	3,9	6,0	29,2	8,2	9,6	10,6	9,7	4,9	2,4	17,7
Chmeľnica	8320	45,7	54,2	16,6	10,9	75,4	8,8	66,6	182,3	24,9	7,2	19,2	57,5
Prešov	8780	57,8	107,4	12,1	32,6	172,3	24,1	159,3	178,5	15,1	7,5	6,3	121,2
Hanušovce nad Topľou	9500	148,9	90,8	88,9	51,9	234,9	24,7	93,1	192,7	43,9	11,9	28,1	63,9
Streda nad Bodrogom	9670	50,1	51,7	65,3	44,1	76,0	7,4	39,1	113,5	85,1	19,8	28,3	48,8

Tabuľka 8 Priemerný mesačný prietok plavenín v staniciach v roku 2021 v [kg.s⁻¹].

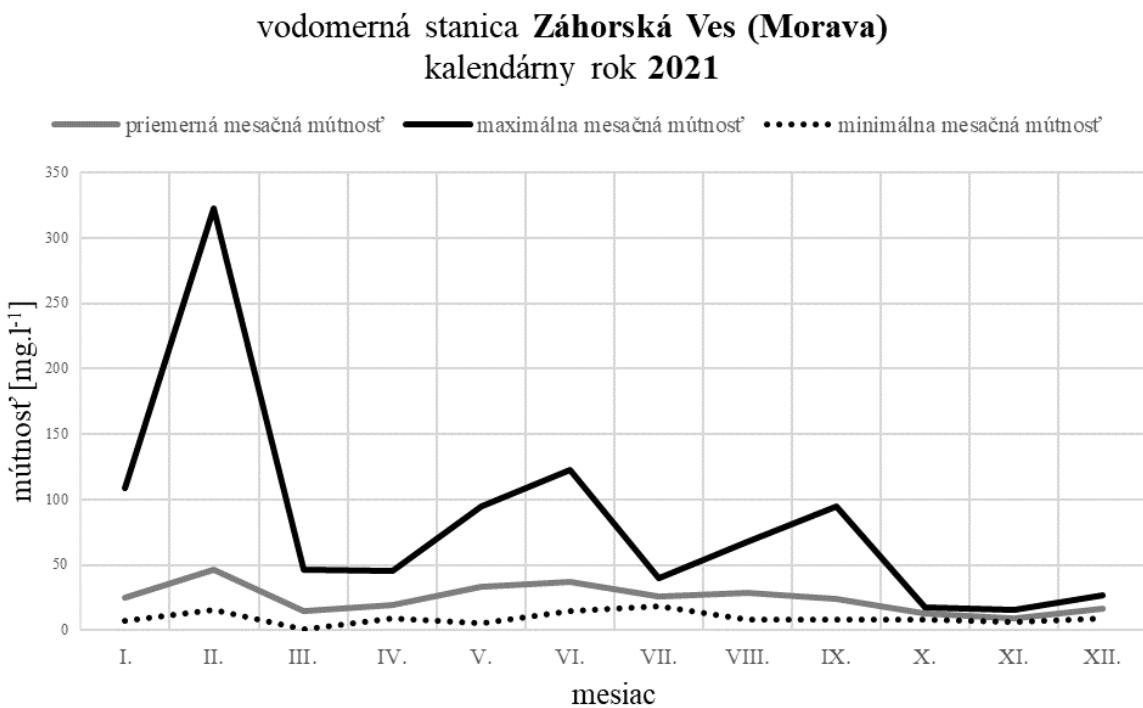
Vodomerná stanica	č. stanice	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Záhorská Ves	5085	4,524	12,83	2,456	2,145	5,386	2,525	1,634	2,166	1,632	0,552	0,349	0,868
Bratislava	5140	30,26	78,33	22,89	13,95	60,46	74,2	111	176,7	96,82	13,13	9,76	14,42
Medveďov	5145	44,33	159,7	20,13	16,92	55,24	33,27	332,4	91,74	74,44	11,66	9,148	12,82
Komárno	6849	14,4	104,4	15,2	25,07	29,47	36,45	243,6	65,2	64,72	21,2	13,03	15,57
Nové Zámky	6772	2,815	3,213	0,406	0,271	5,057	0,564	0,24	0,775	0,146	0,113	0,146	0,253
Nitrianska Streda	6730	1,302	1,543	0,163	0,202	3,685	0,333	0,371	1,18	0,086	0,042	0,038	0,069
Kamenín	7335	3,44	7,022	0,563	0,417	19,87	1,072	0,349	0,753	0,252	0,135	0,218	0,201
Salka	7645	2,31	1,745	0,41	0,128	2,121	0,171	0,028	0,033	0,01	0,017	0,014	0,076
Rimavská Sobota	7864	0,106	0,77	0,111	0,034	0,959	0,169	0,14	0,484	0,026	0,009	0,004	0,011
Lenartovce	7820	0,466	0,653	0,249	0,099	2,792	0,105	0,489	0,474	0,063	0,028	0,023	0,025
Kysucké Nové Mesto	6200	2,656	1,922	0,222	0,771	6,679	0,093	0,334	1,568	1,911	0,059	0,132	0,183
Hubová	5780	0,598	0,494	0,14	0,215	4,282	0,348	0,29	0,318	0,352	0,137	0,055	0,297
Chmeľnica	8320	0,568	0,853	0,279	0,277	6,864	0,139	1,111	6,084	1,758	0,074	0,103	0,286
Prešov	8780	0,244	0,796	0,093	0,311	5,344	0,103	0,935	0,72	0,068	0,009	0,006	0,082
Hanušovce nad Topľou	9500	1,796	1,836	2,424	1,012	3,393	0,121	0,736	2,814	0,741	0,038	0,076	0,254
Streda nad Bodrogom	9670	15,06	19,21	13,98	6,543	15	0,483	1,57	4,928	4,425	0,503	1,025	5,623

Tabuľka 9 Mesačný odtok plavenín v staniciach v roku 2021 [t].

Vodomerná stanica	č. stanice	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Záhorská Ves	5085	12118	31049	6579	5561	14425	6546	4376	5801	4229	1479	904	2326
Bratislava	5140	81057	189495	61300	36148	161935	192322	297398	473392	250967	35158	25298	38627
Medveďov	5145	118739	386296	53917	43844	147955	86237	890354	245723	192941	31231	23711	34350
Komárno	6849	38575	252450	40718	64971	78930	94479	652381	174625	167760	56780	33774	41708
Nové Zámky	6772	7538	7774	1087	702	13545	1462	642	2076	379	303	379	679
Nitrianska Streda	6730	3487	3732	435	523	9871	864	992	3162	223	114	98	183
Kamenín	7335	9215	16987	1508	1082	53210	2778	935	2017	652	362	564	538
Salka	7645	6186	4221	1098	331	5681	443	74	88	26	46	37	203
Rimavská Sobota	7864	284	1863	296	88	2567	438	376	1297	68	25	10	28
Lenartovce	7820	1248	1580	666	256	7479	272	1310	1269	162	76	60	66
Kysucké Nové Mesto	6200	7113	4650	593	1998	17889	241	895	4199	4954	158	342	490
Hubová	5780	1602	1196	375	557	11470	902	776	850	913	367	143	797
Chmeľnica	8320	1521	2063	748	717	18384	359	2976	16296	4556	199	266	765
Prešov	8780	654	1925	249	806	14312	266	2505	1929	176	25	15	220
Hanušovce nad Topľou	9500	4811	4441	6494	2624	9087	314	1972	7537	1921	102	197	680
Streda nad Bodrogom	9670	40325	46461	37443	16959	40169	1251	4205	13199	11470	1346	2656	15061

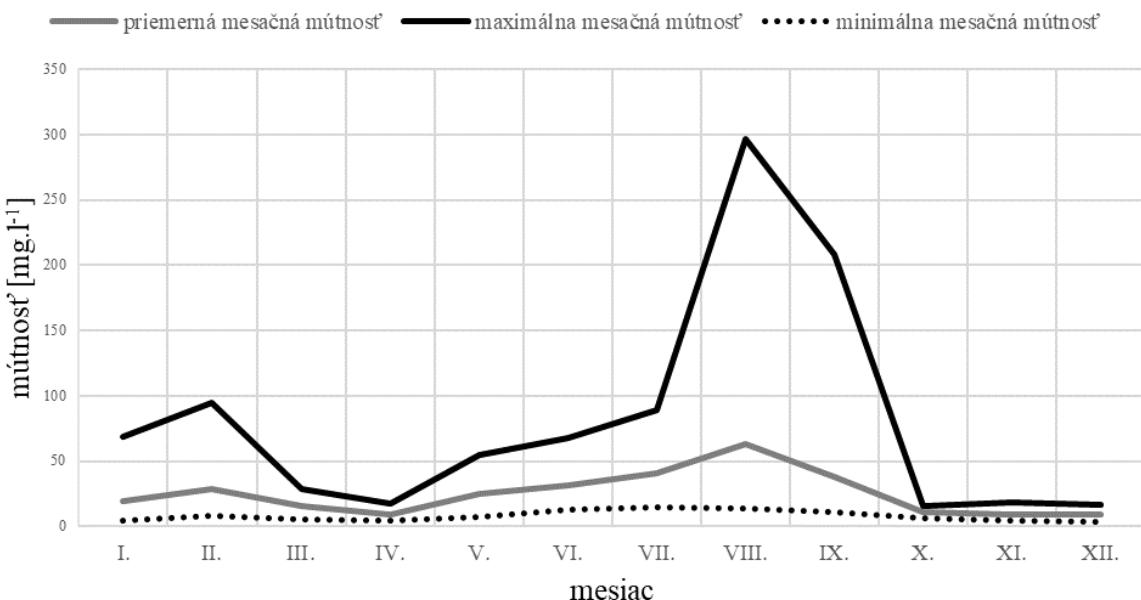
7.3. Grafické spracovanie mesačných mútností plavenín v roku 2021

V tejto kapitole uvádzame prehľadné grafické spracovanie mesačných hodnôt mútností v jednotlivých odberných miestach plavenín, vo vodomerných staniciach. V Obrázkoch 24 – 39 sú vykreslené maximálna mesačná hodnota mútnosti v stanici, minimálna mesačná hodnota mútnosti v stanici a priemerná mesačná hodnota mútnosti v danej vodomernej stanici pre kalendárny rok 2021.

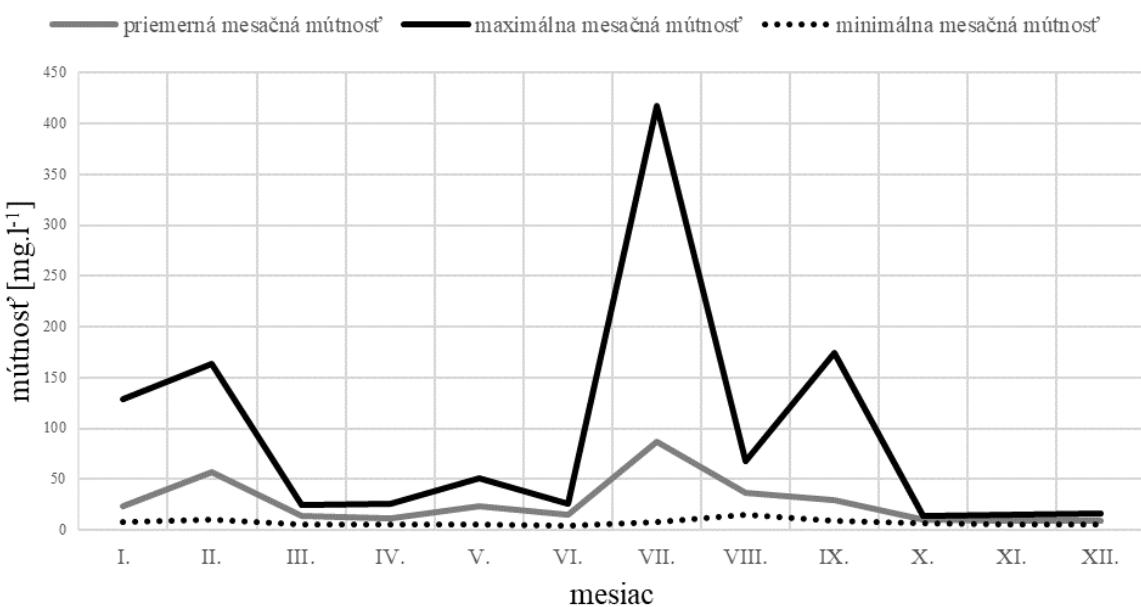
Obrázok 24 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Záhorská Ves.

vodomerná stanica **Bratislava (Dunaj)**
kalendárny rok 2021

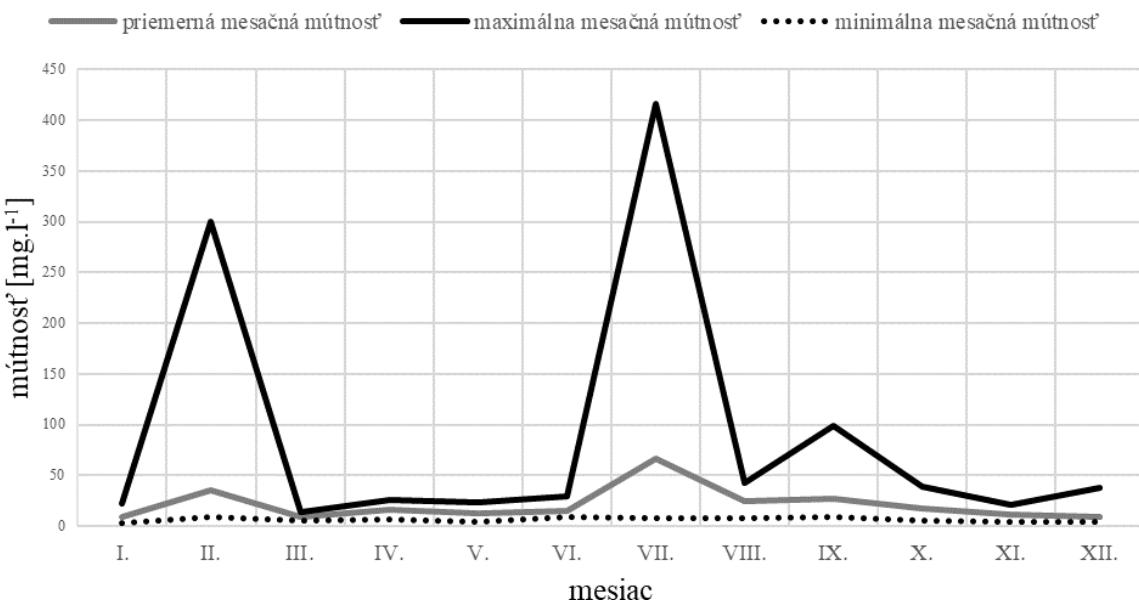
Obrázok 25 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Bratislava.

vodomerná stanica **Medved'ov (Dunaj)**
kalendárny rok 2021

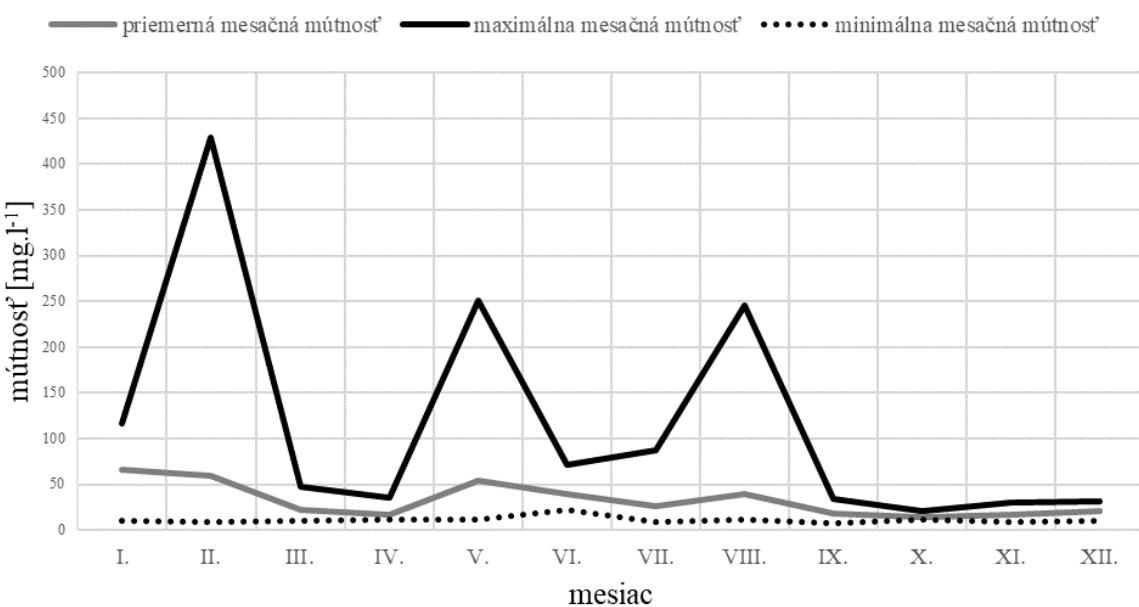
Obrázok 26 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Medved'ov.

vodomerná stanica **Komárno (Dunaj)**
kalendárny rok 2021

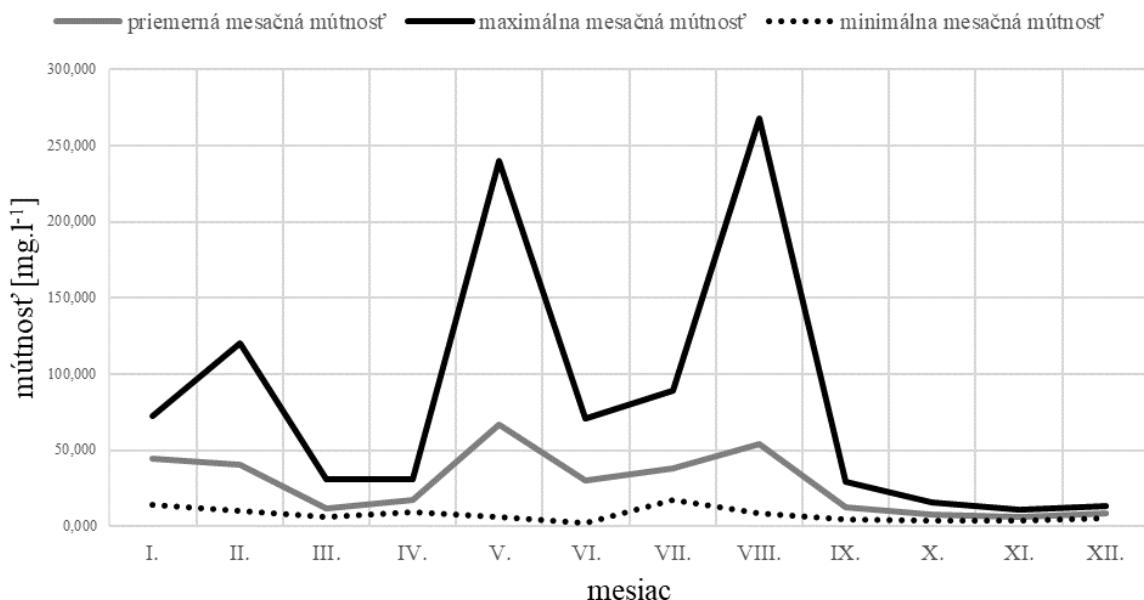
Obrázok 27 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Komárno.

vodomerná stanica **Nové Zámky (Nitra)**
kalendárny rok 2021

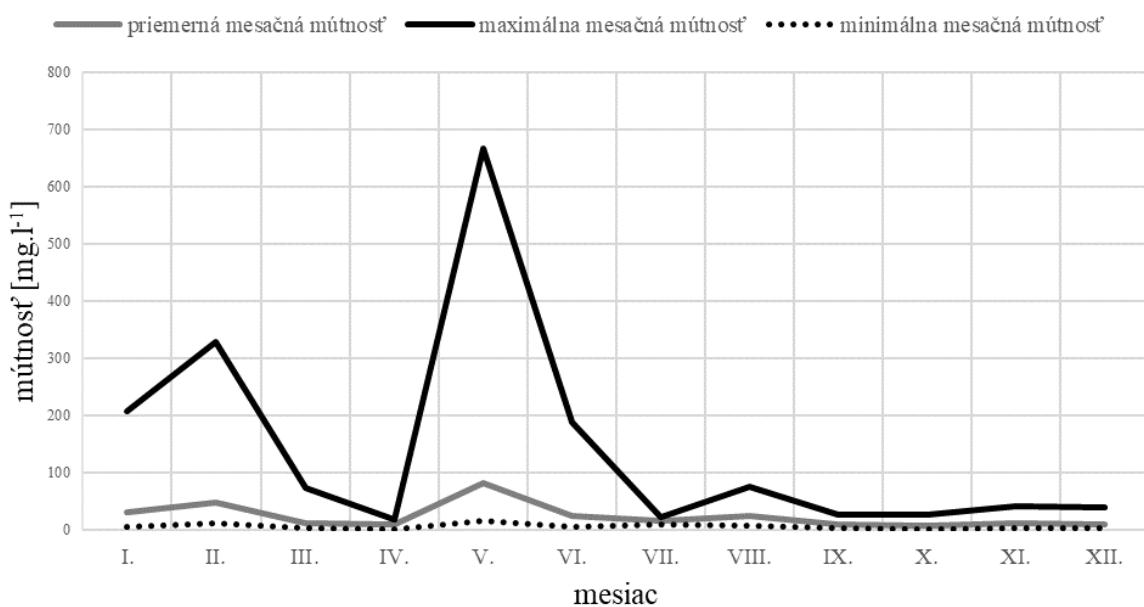
Obrázok 28 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Nové Zámky.

vodomerná stanica **Nitrianska Streda (Nitra)**
kalendárny rok 2021

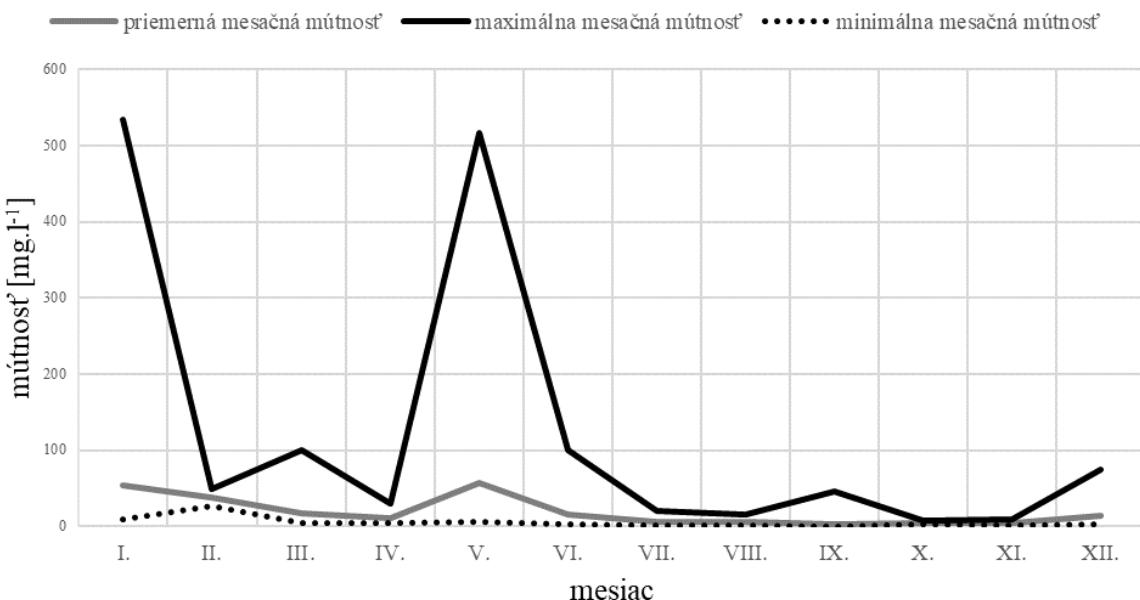
Obrázok 29 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Nitrianska Streda.

vodomerná stanica **Kamenín (Hron)**
kalendárny rok 2021

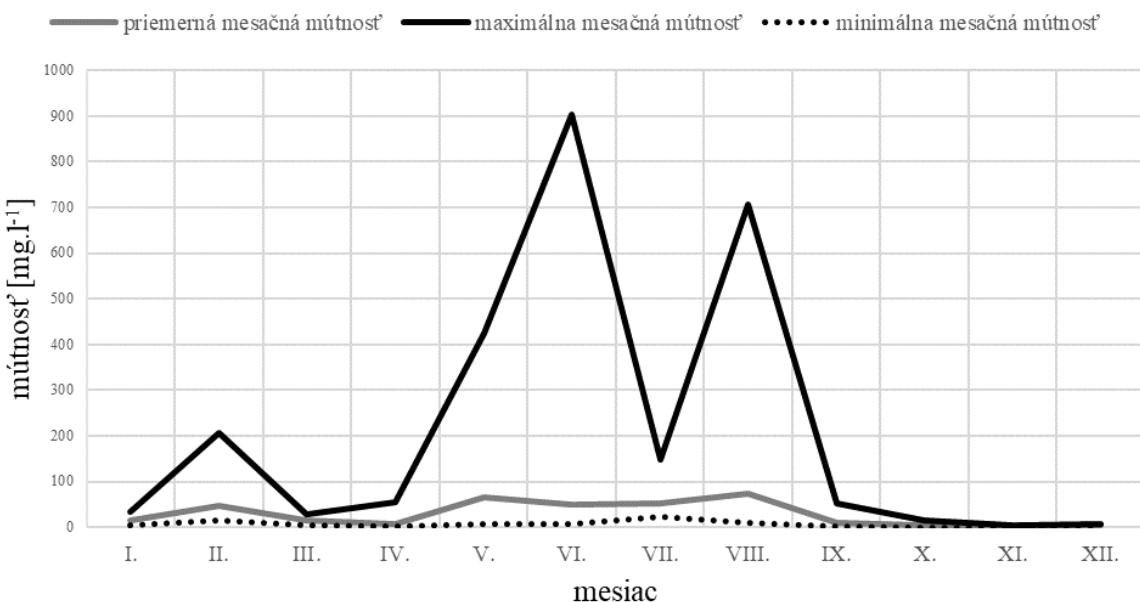
Obrázok 30 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Kamenín

vodomerná stanica **Salka (Ipel)**
kalendárny rok 2021

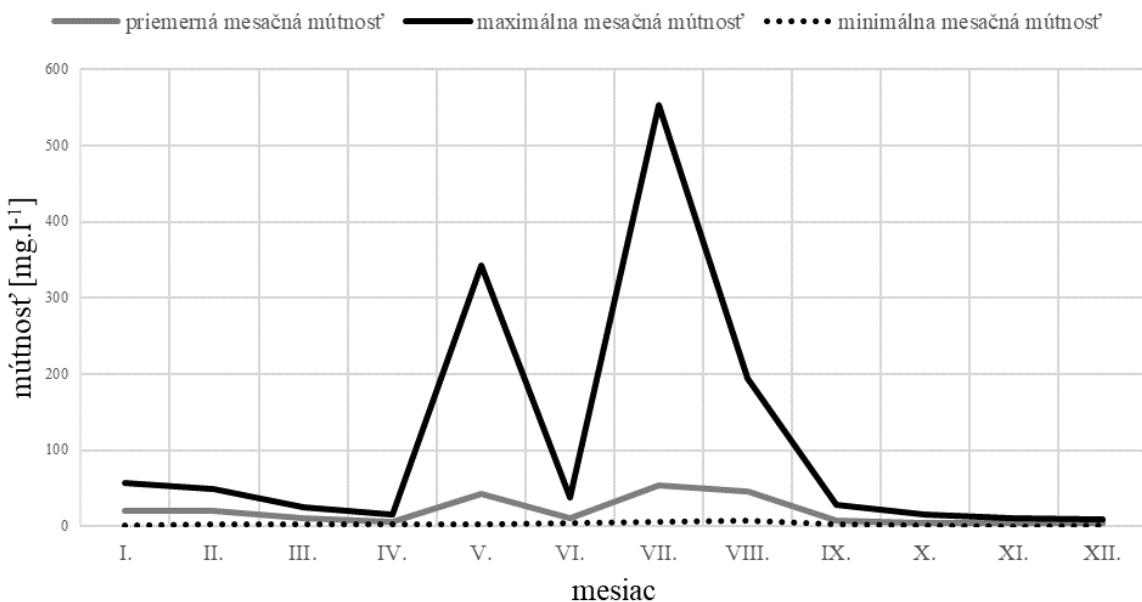
Obrázok 31 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútностí plavenín v stanici Salka.

vodomerná stanica **Rimavská Sobota (Rimava)**
kalendárny rok 2021

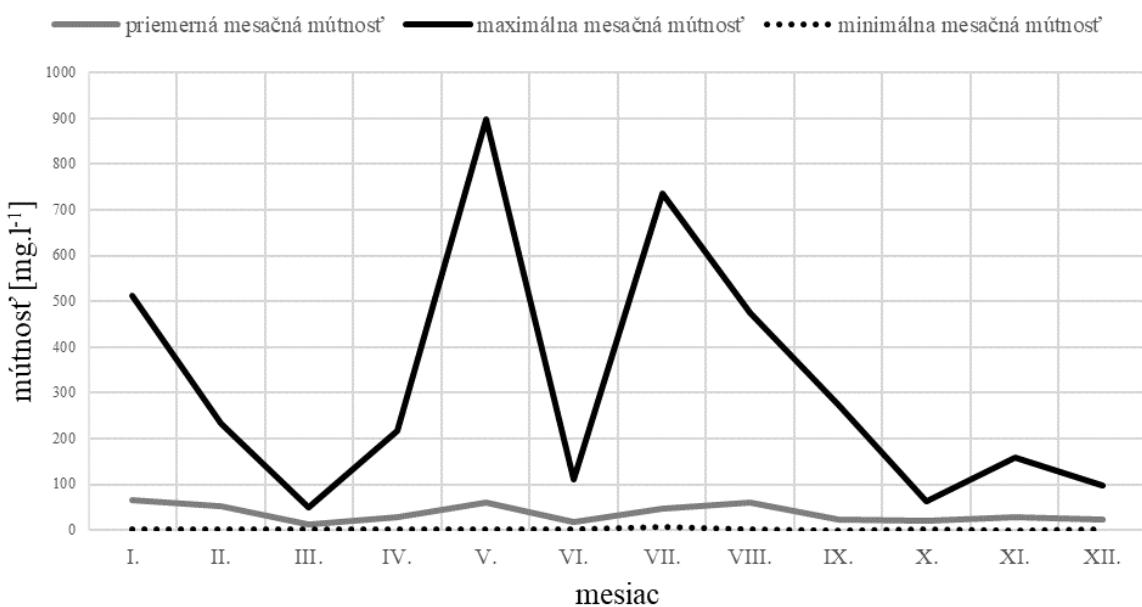
Obrázok 32 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Rimavská Sobota.

vodomerná stanica **Lenartovce (Slaná)**
kalendárny rok 2021

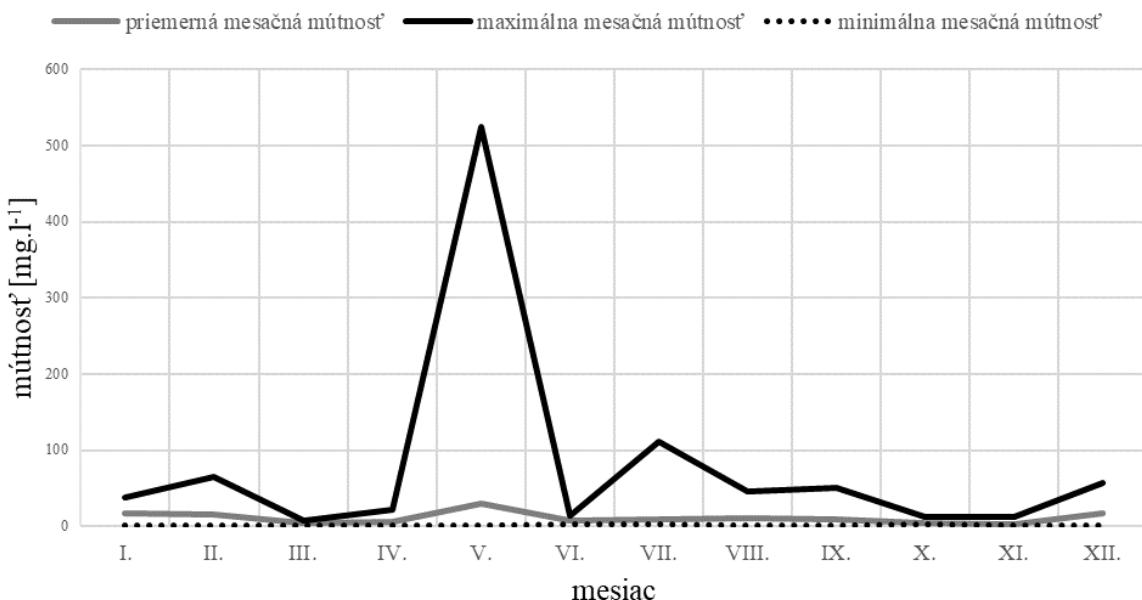
Obrázok 33 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Lenartovce.

vodomerná stanica **Kysucké Nové Mesto (Kysuca)**
kalendárny rok 2021

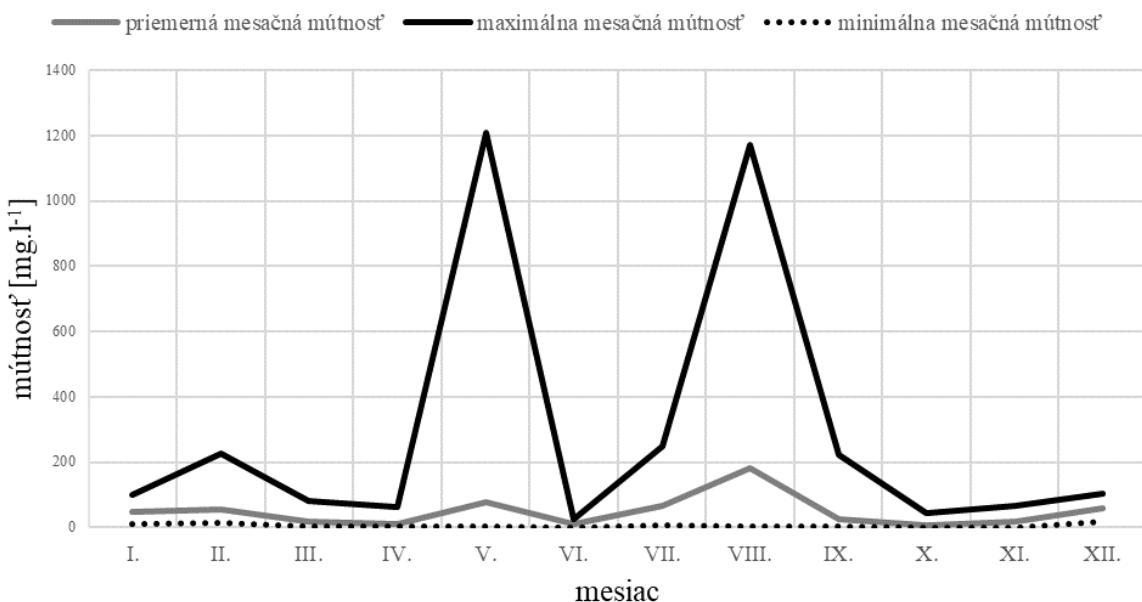
Obrázok 34 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Kysucké Nové Mesto.

vodomerná stanica **Hubová (Váh)**
kalendárny rok 2021

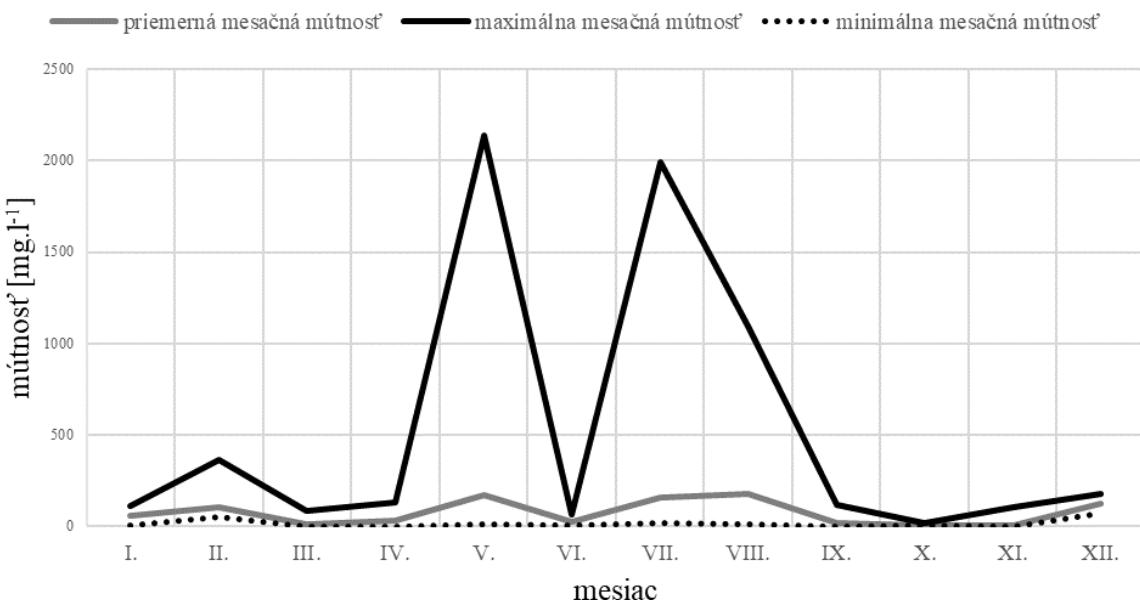
Obrázok 35 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Hubová.

vodomerná stanica **Chmeľnica (Poprad)**
kalendárny rok 2021

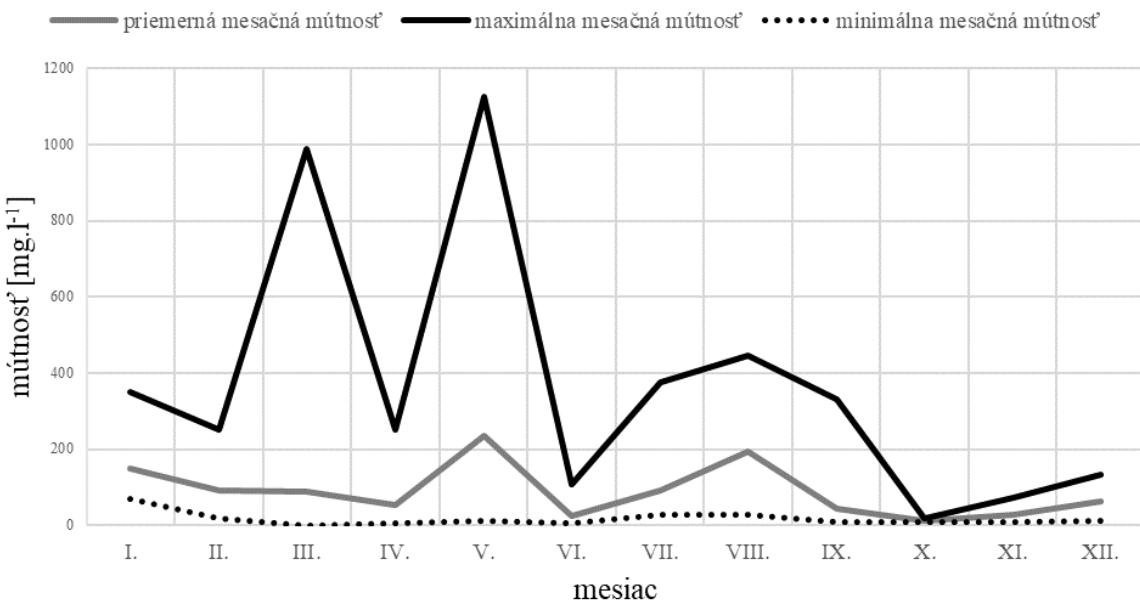
Obrázok 36 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Chmeľnica.

vodomerná stanica **Prešov (Torysa)**
kalendárny rok **2021**

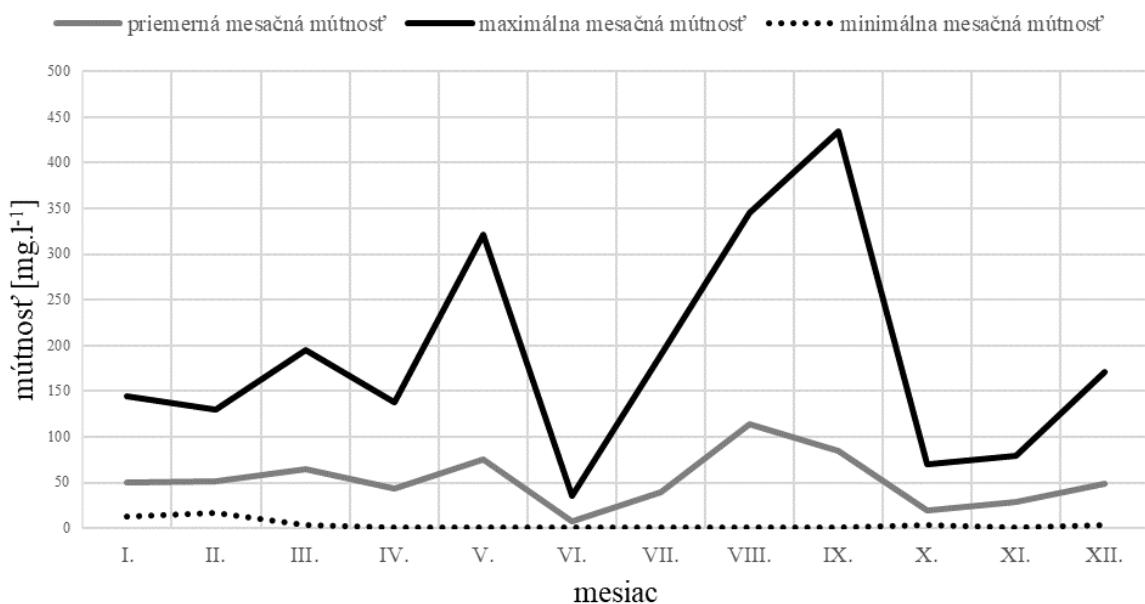
Obrázok 37 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútностí plavenín v stanici Prešov.

vodomerná stanica **Hanušovce nad Topľou (Topľa)**
kalendárny rok **2021**

Obrázok 38 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Hanušovce nad Topľou.

vodomerná stanica **Streda nad Bodrogom (Bodrog)**
kalendárny rok 2021

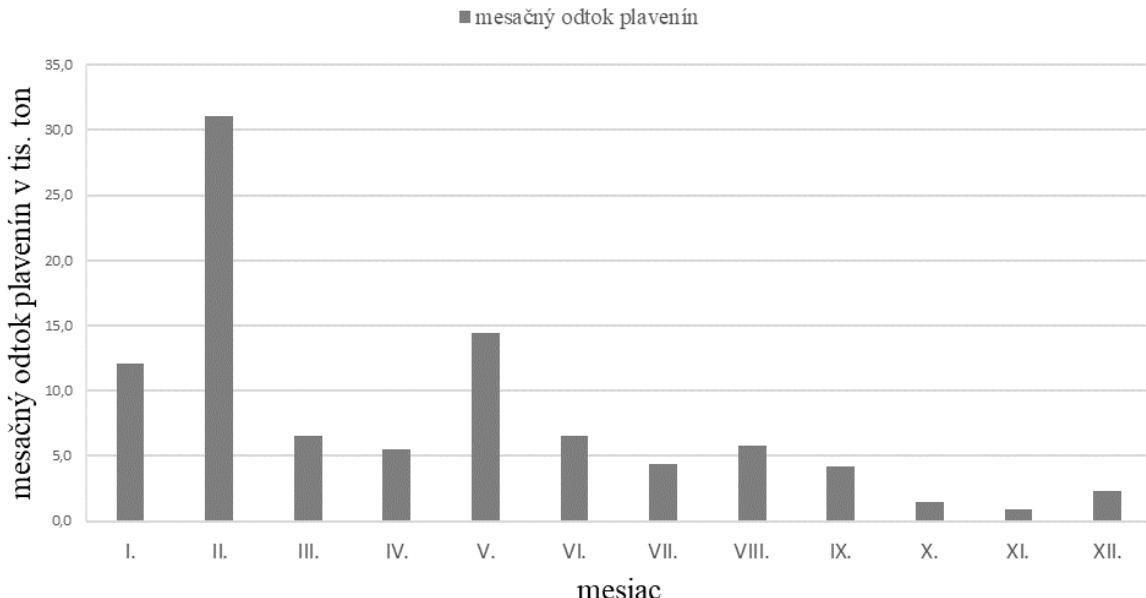

Obrázok 39 Maximálne, minimálne a priemerné mesačné hodnoty mútností plavenín v stanici Streda nad Bodrogom.

7.4. Grafické spracovanie mesačných odtokov plavenín v roku 2021

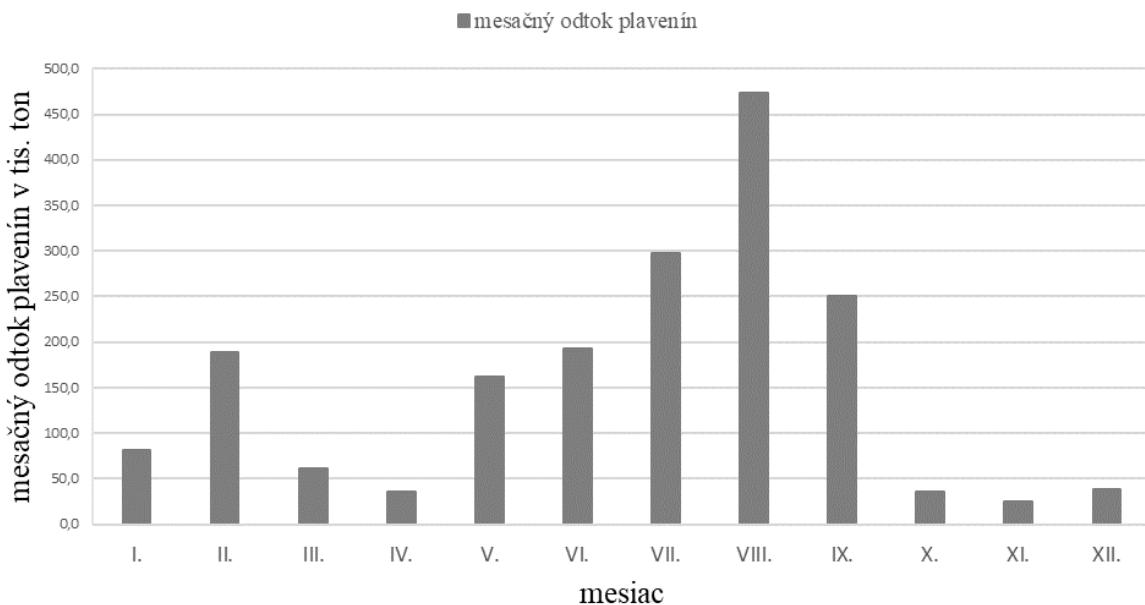
V kapitole Grafické spracovanie mesačných odtokov plavenín uvádzame prehľadné grafické spracovanie mesačných hodnôt odtoku plavenín v jednotlivých vodomerných staniciach s odberom plavenín, Obrázok 40 – 55. Údaje sú spracované z denných hodnôt odtoku plavenín pre každý kalendárny mesiac v roku 2021 vo všetkých staniciach.

vodomerná stanica **Záhorská Ves (Morava)**
kalendárny rok **2021**

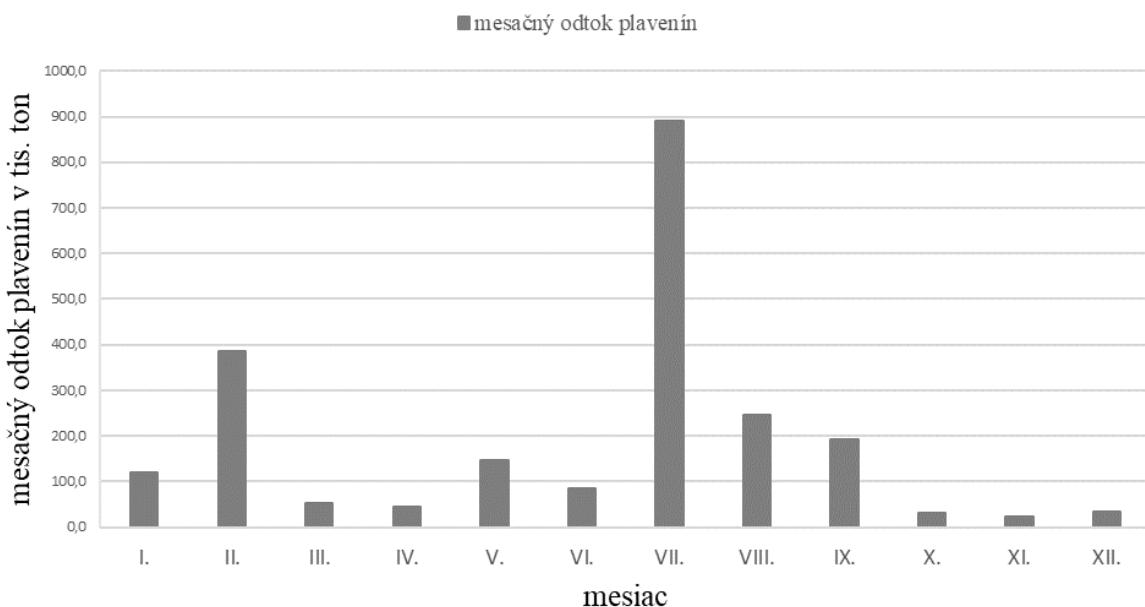
Obrázok 40 Mesačný odtok plavenín v stanici Záhorská Ves.

vodomerná stanica **Bratislava (Dunaj)**
kalendárny rok **2021**

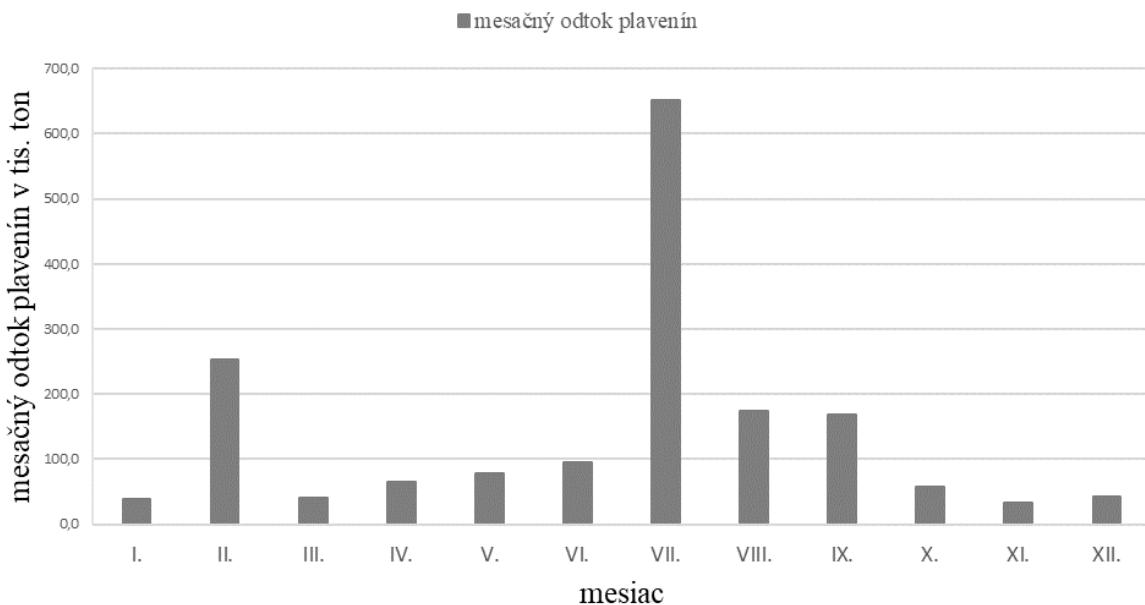
Obrázok 41 Mesačný odtok plavenín v stanici Bratislava.

vodomerná stanica **Medved'ov (Dunaj)**
kalendárny rok **2021**

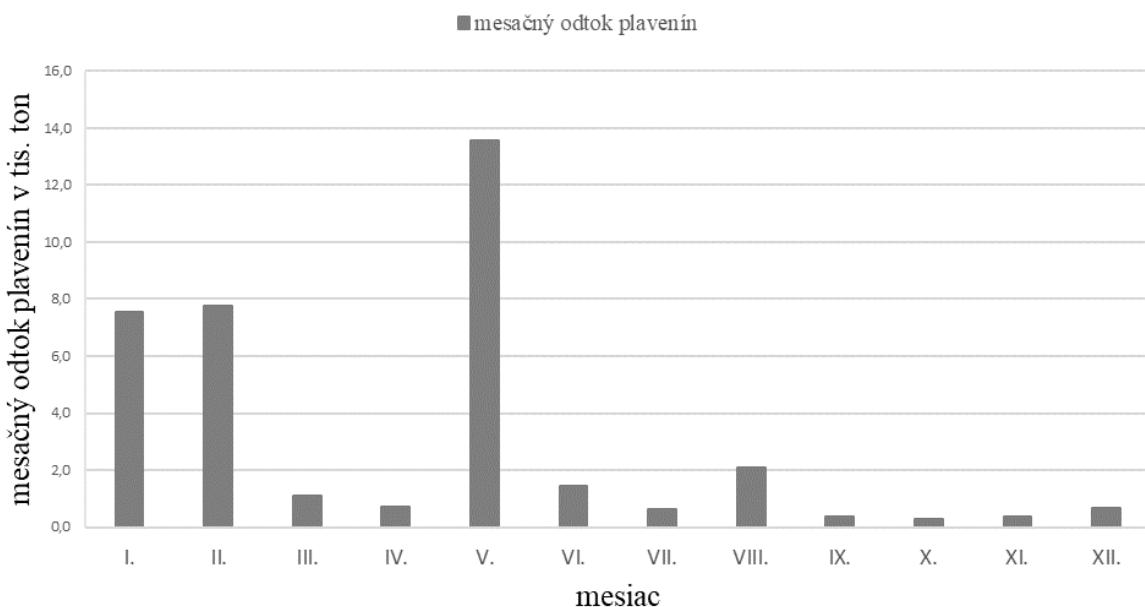
Obrázok 42 Mesačný odtok plavenín v stanici Medved'ov.

vodomerná stanica **Komárno (Dunaj)**
kalendárny rok **2021**

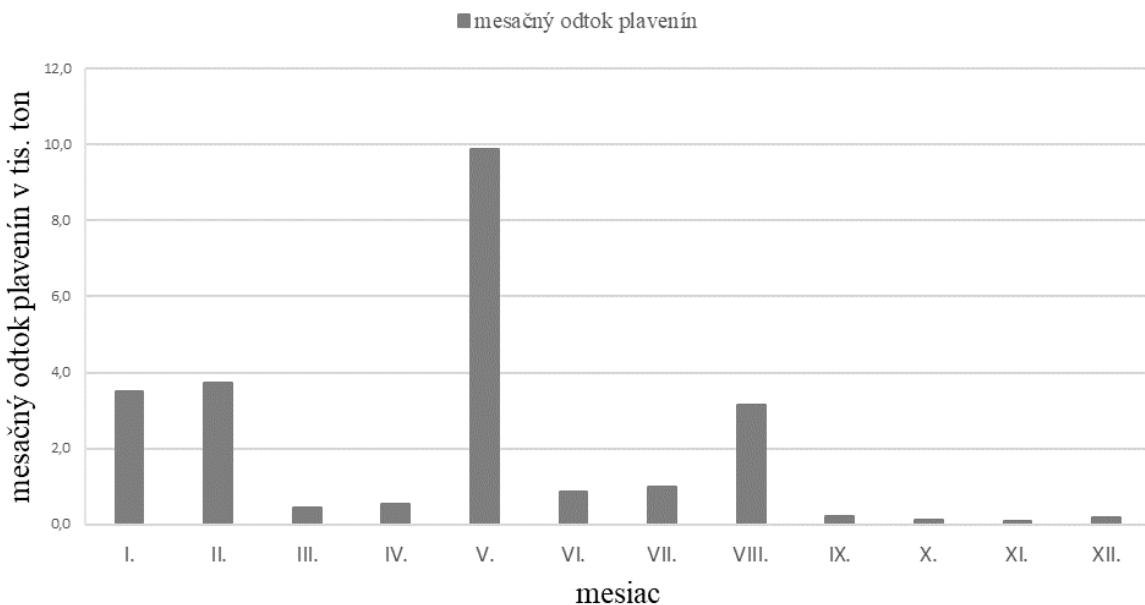
Obrázok 43 Mesačný odtok plavenín v stanici Komárno.

vodomerná stanica **Nové Zámky (Nitra)**
kalendárny rok **2021**

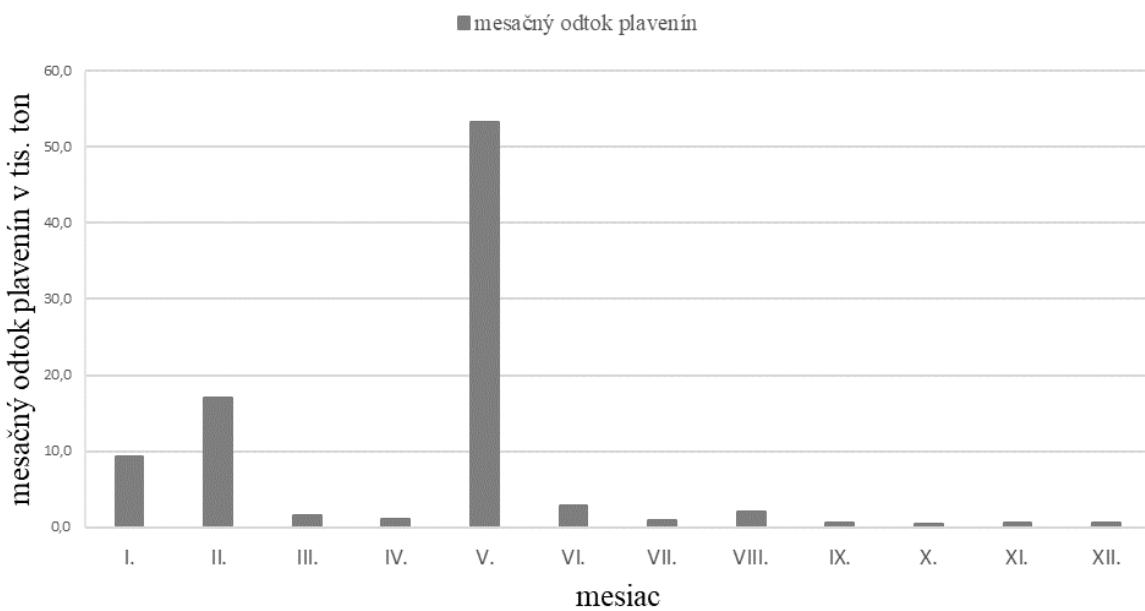
Obrázok 44 Mesačný odtok plavenín v stanici Nové Zámky.

vodomerná stanica **Nitrianska Streda (Nitra)**
kalendárny rok **2021**

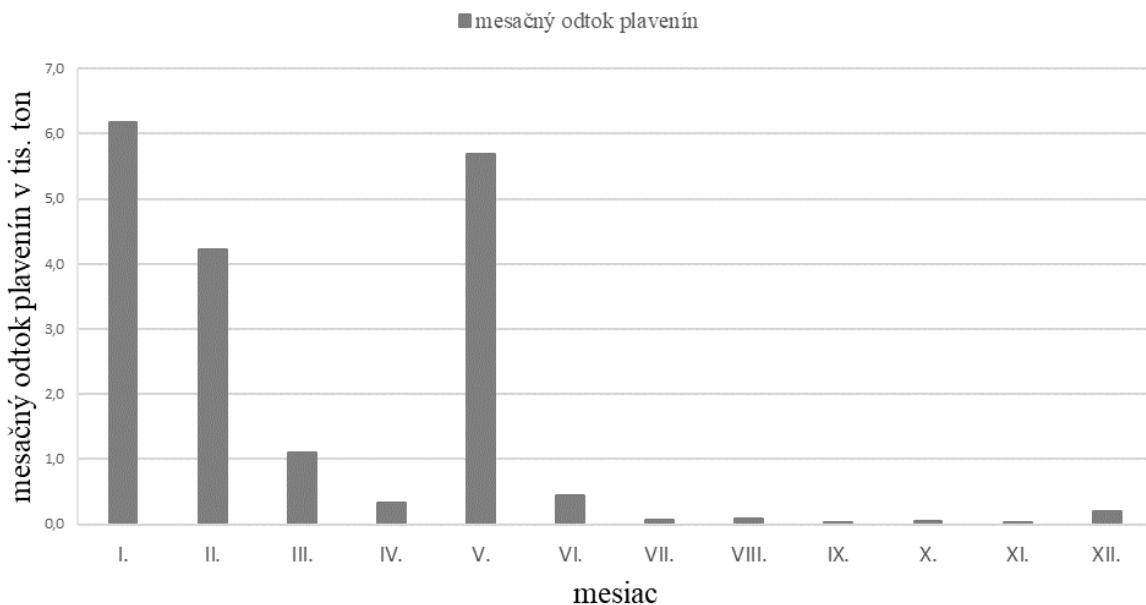
Obrázok 45 Mesačný odtok plavenín v stanici Nitrianska Streda.

vodomerná stanica **Kamenín (Hron)**
kalendárny rok **2021**

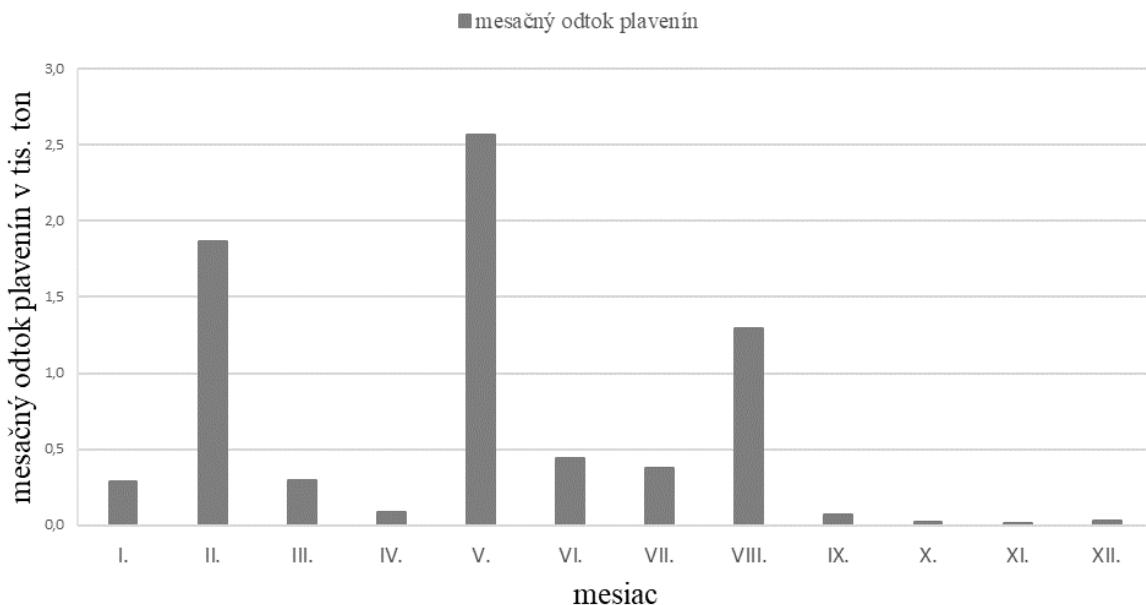
Obrázok 46 Mesačný odtok plavenín v stanici Kamenín.

vodomerná stanica **Salka (Ipel)**
kalendárny rok **2021**

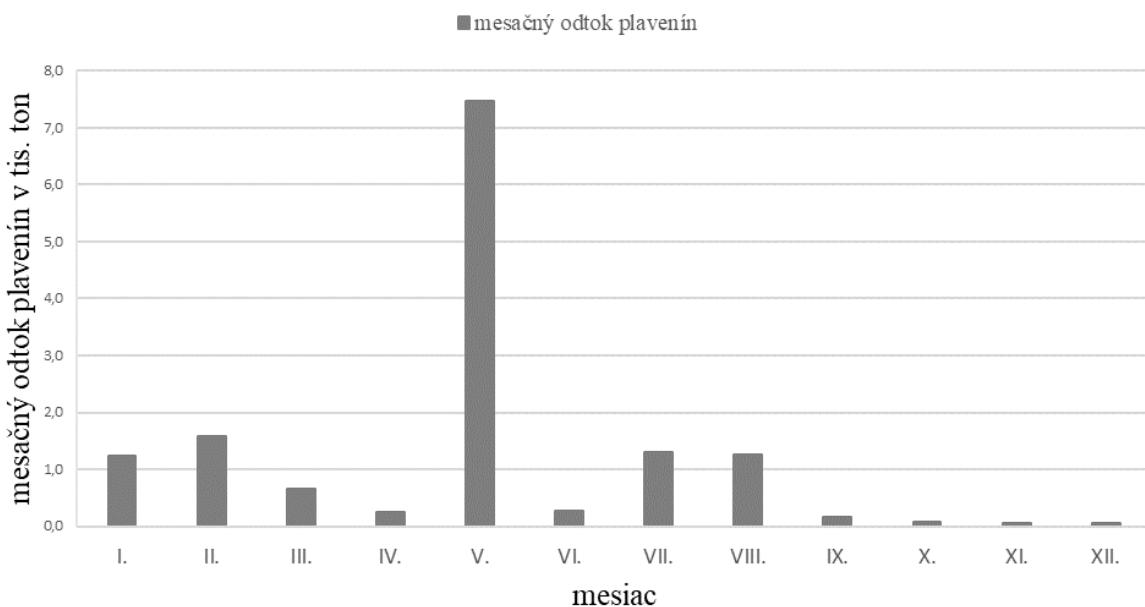
Obrázok 47 Mesačný odtok plavenín v stanici Salka.

vodomerná stanica **Rimavská Sobota (Rimava)**
kalendárny rok **2021**

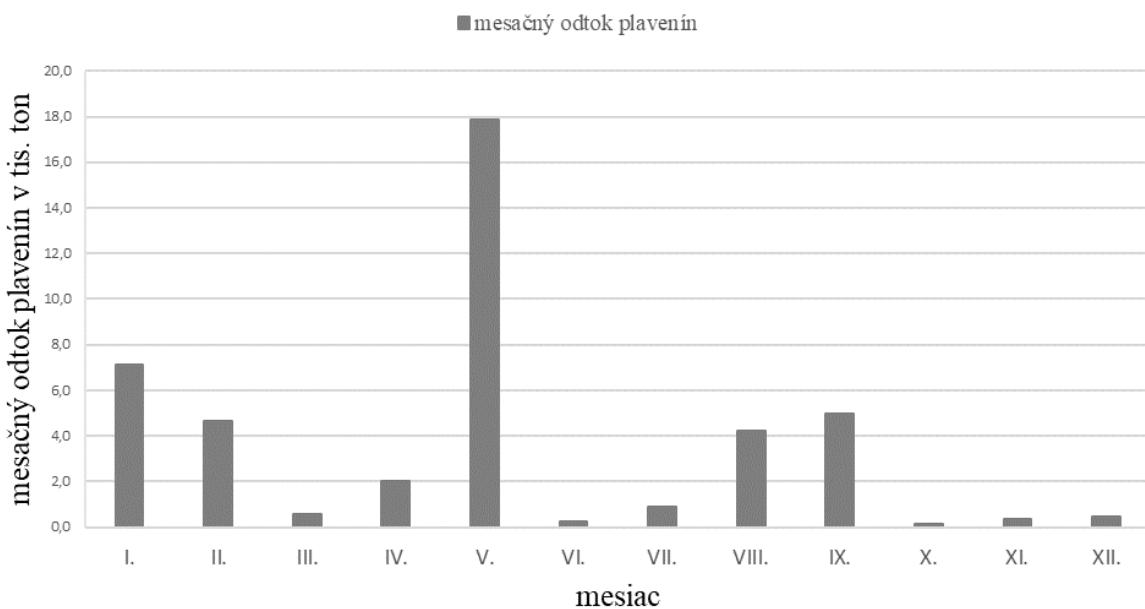
Obrázok 48 Mesačný odtok plavenín v stanici Rimavská Sobota.

vodomerná stanica **Lenartovce (Slaná)**
kalendárny rok **2021**

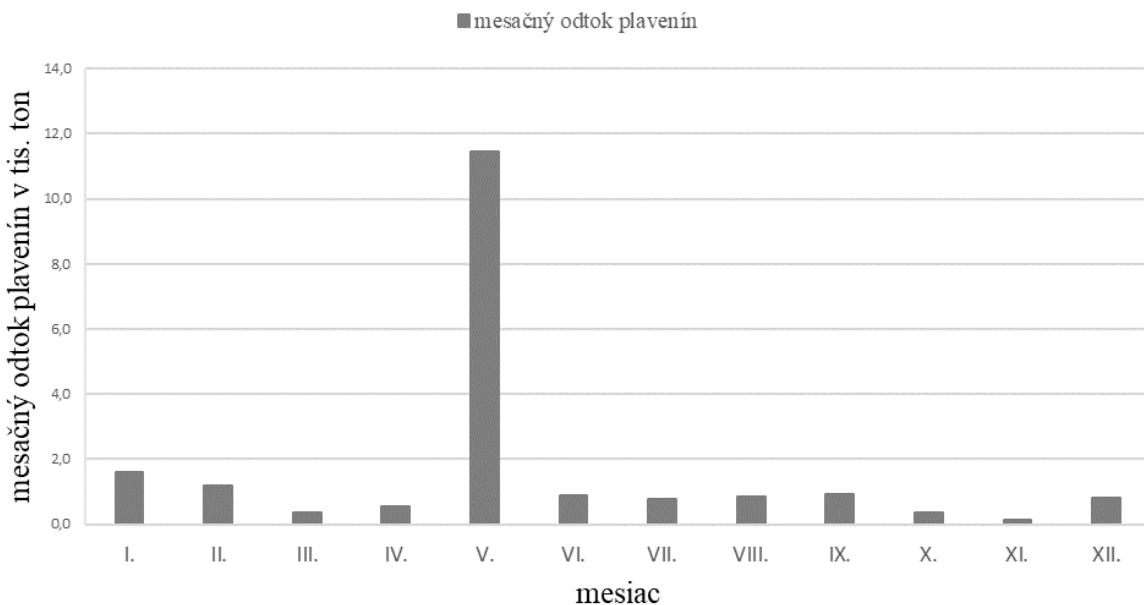
Obrázok 49 Mesačný odtok plavenín v stanici Lenartovce.

vodomerná stanica **Kysucke Nové Mesto (Kysuca)**
kalendárny rok **2021**

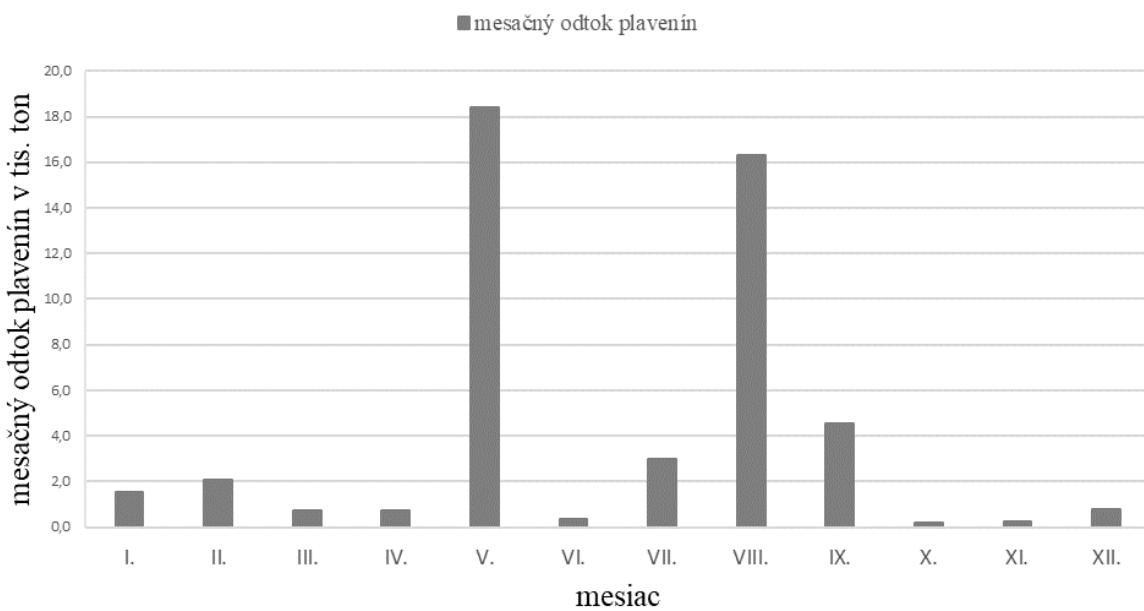
Obrázok 50 Mesačný odtok plavenín v stanici Kysucké Nové Mesto.

vodomerná stanica **Hubová (Váh)**
kalendárny rok **2021**

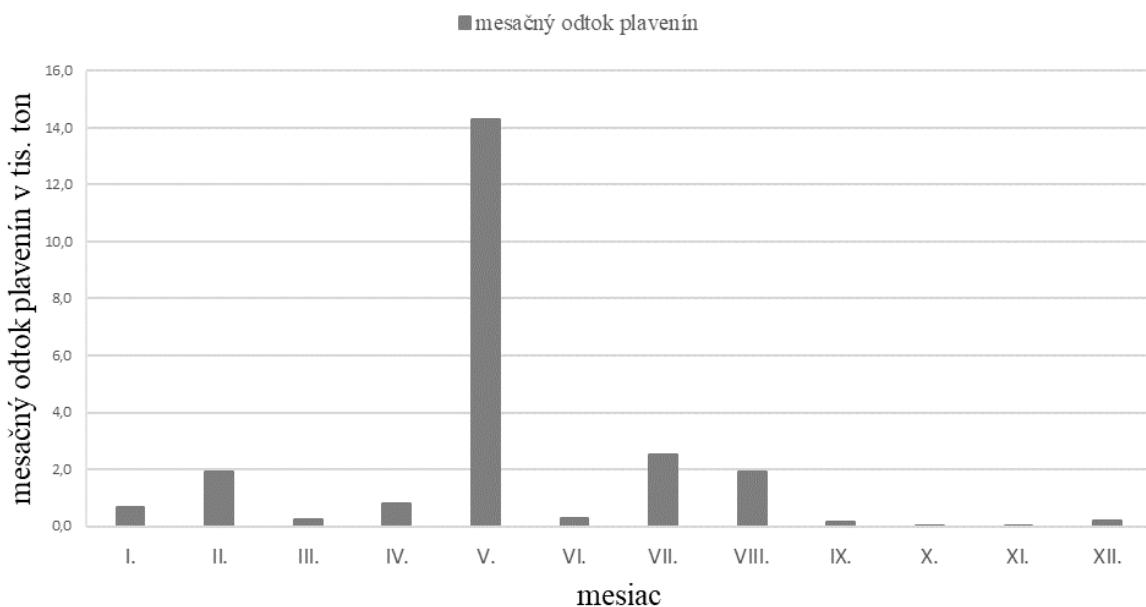
Obrázok 51 Mesačný odtok plavenín v stanici Hubová.

vodomerná stanica **Chmeľnica (Poprad)**
kalendárny rok **2021**

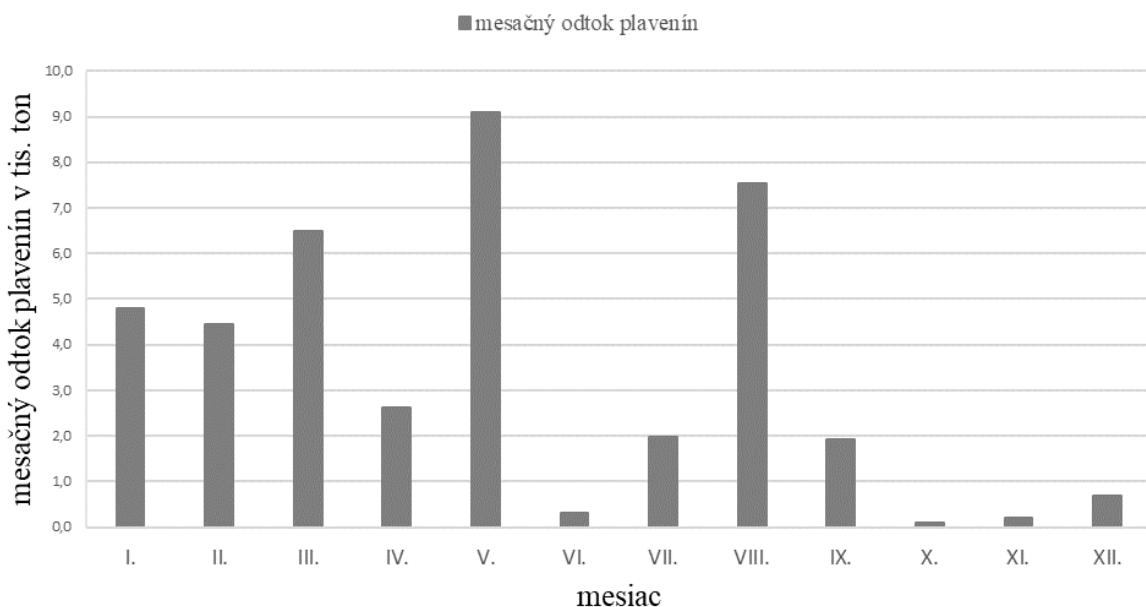
Obrázok 52 Mesačný odtok plavenín v stanici Chmeľnica.

vodomerná stanica **Prešov (Torysa)**
kalendárny rok **2021**

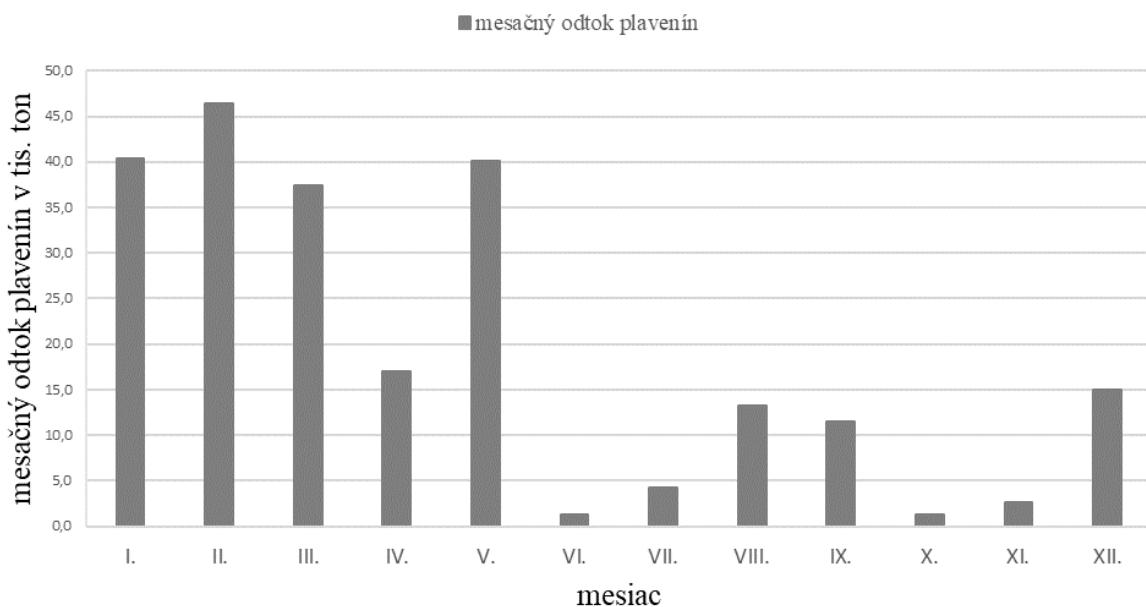
Obrázok 53 Mesačný odtok plavenín v stanici Prešov.

vodomerná stanica **Hanušovce nad Topľou (Topľa)**
kalendárny rok **2021**

Obrázok 54 Mesačný odtok plavenín v stanici Hanušovce nad Topľou.

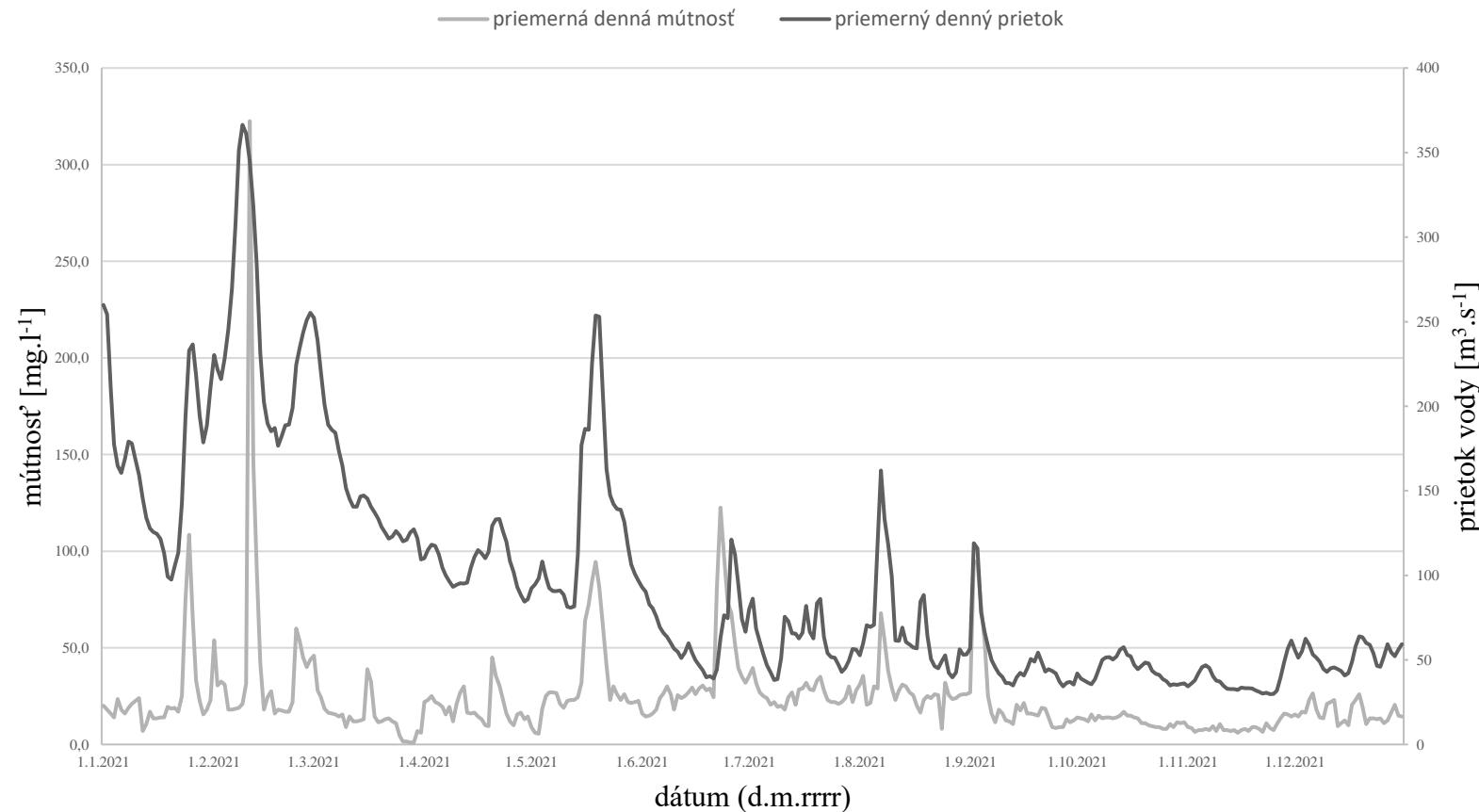
vodomerná stanica **Streda nad Bodrogom (Bodrog)**
kalendárny rok **2021**

Obrázok 55 Mesačný odtok plavenín v stanici Streda nad Bodrogom.

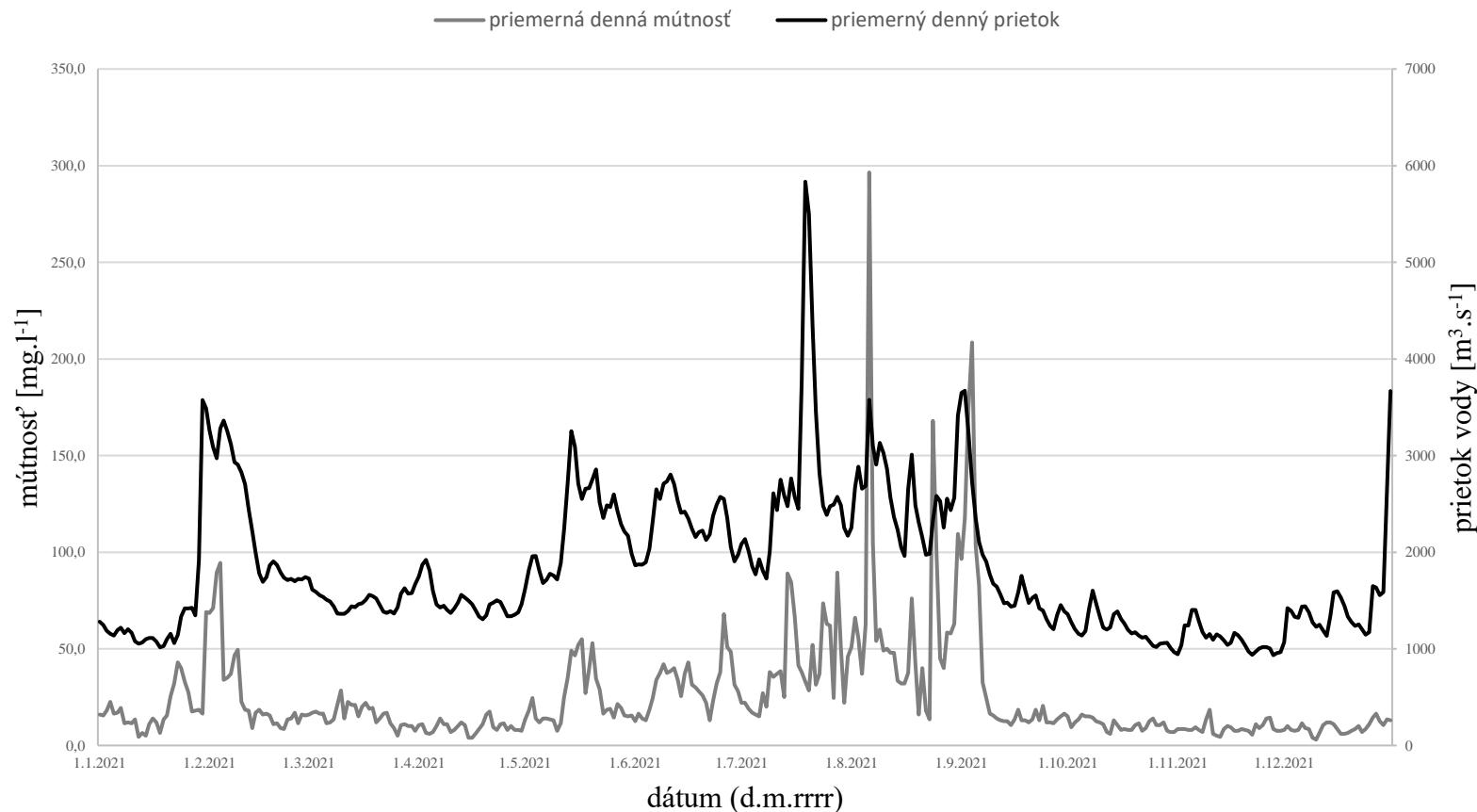
7.5. Grafické spracovanie mútnosti plavenín a prietokov vody v roku 2021

vodomerná stanica **Záhorská Ves (Morava)**
kalendárny rok **2021**

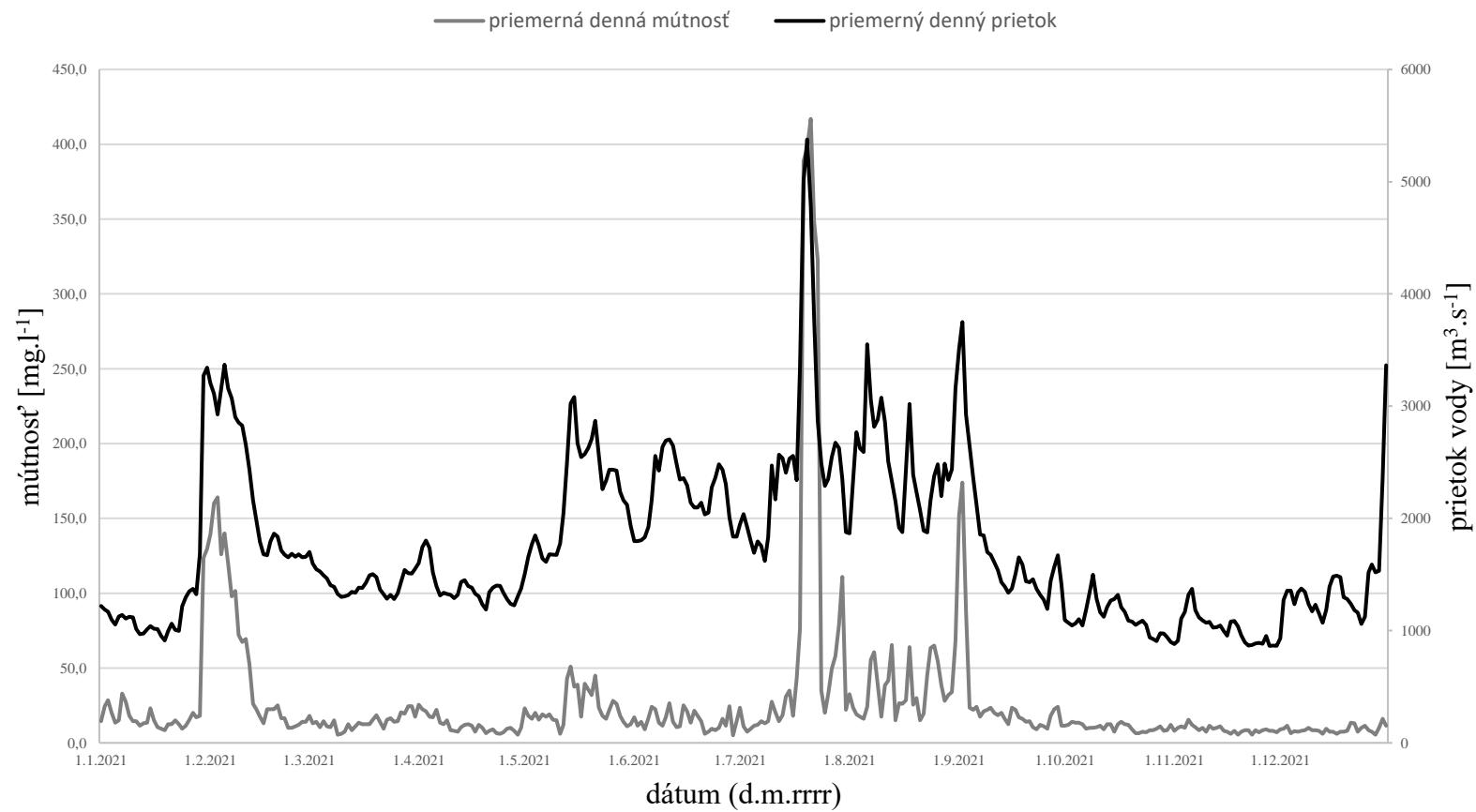
Obrázok 56 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Záhorská Ves.

vodomerná stanica Bratislava (Dunaj)
kalendárny rok 2021

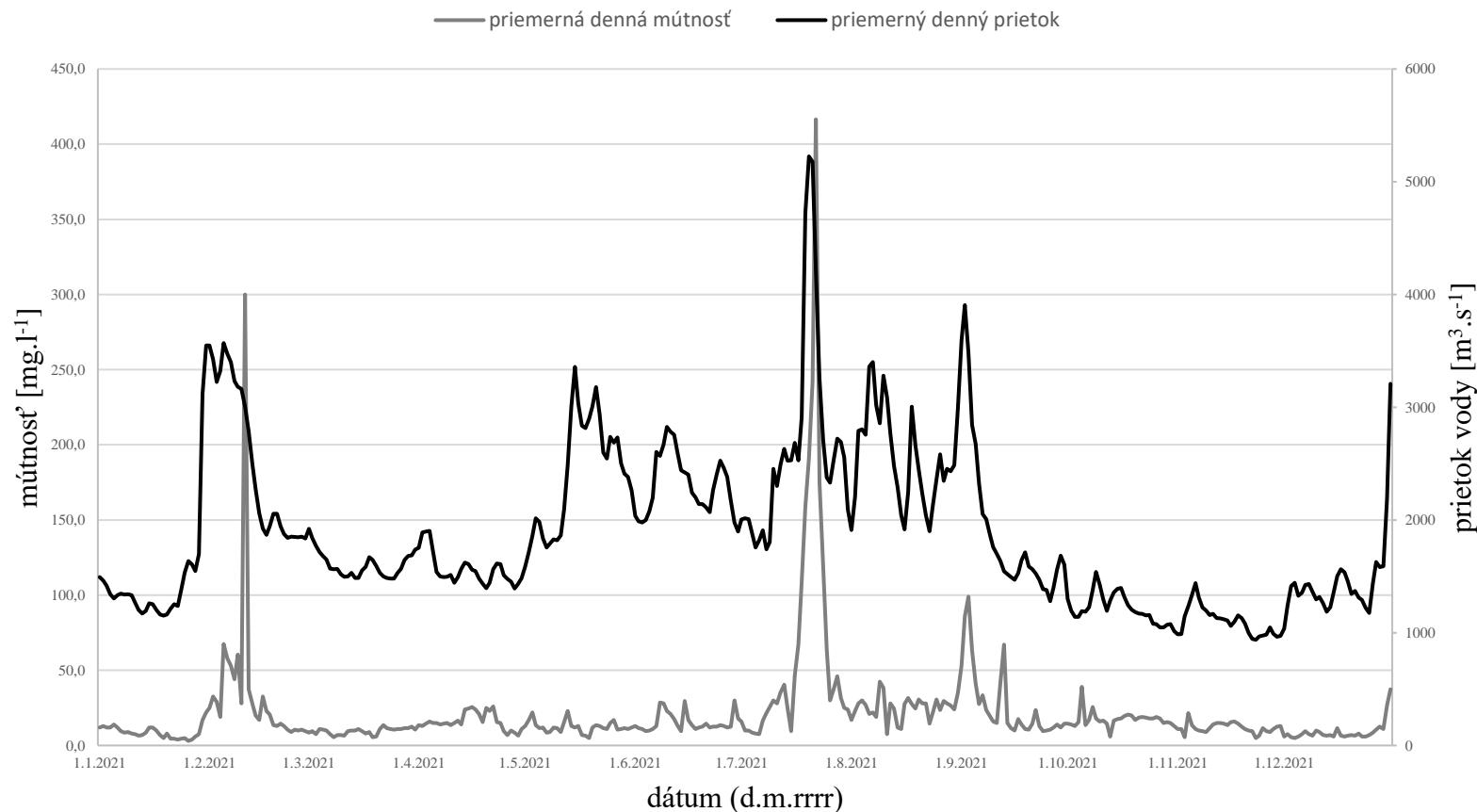
Obrázok 57 Priemerné denné hodnoty mútlosťi a prietoku vody vo vodomernej stanici Bratislava.

vodomerná stanica Medved'ov (Dunaj)
kalendárny rok 2021

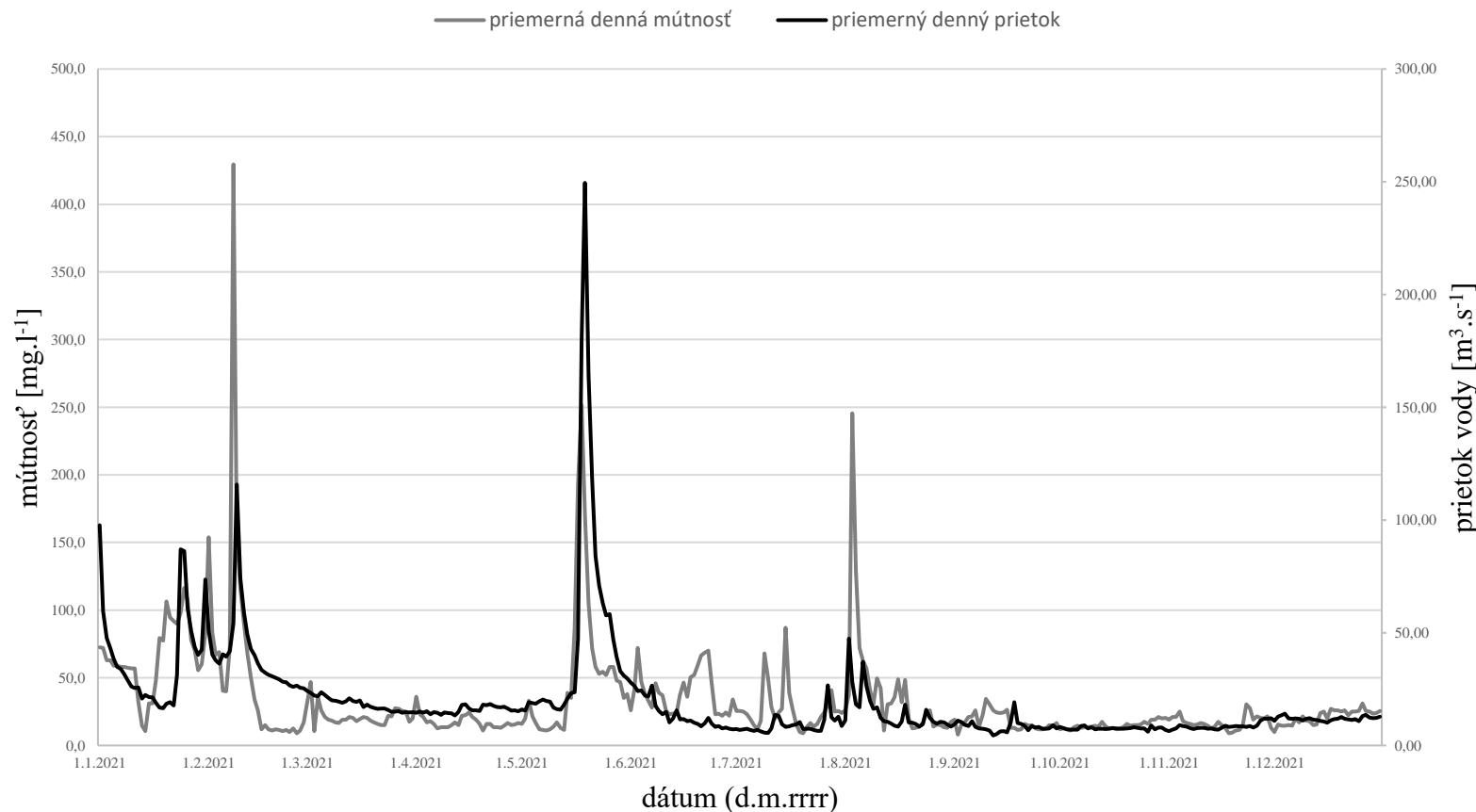
Obrázok 58 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Medved'ov.

vodomerná stanica Komárno (Dunaj)
kalendárny rok 2021

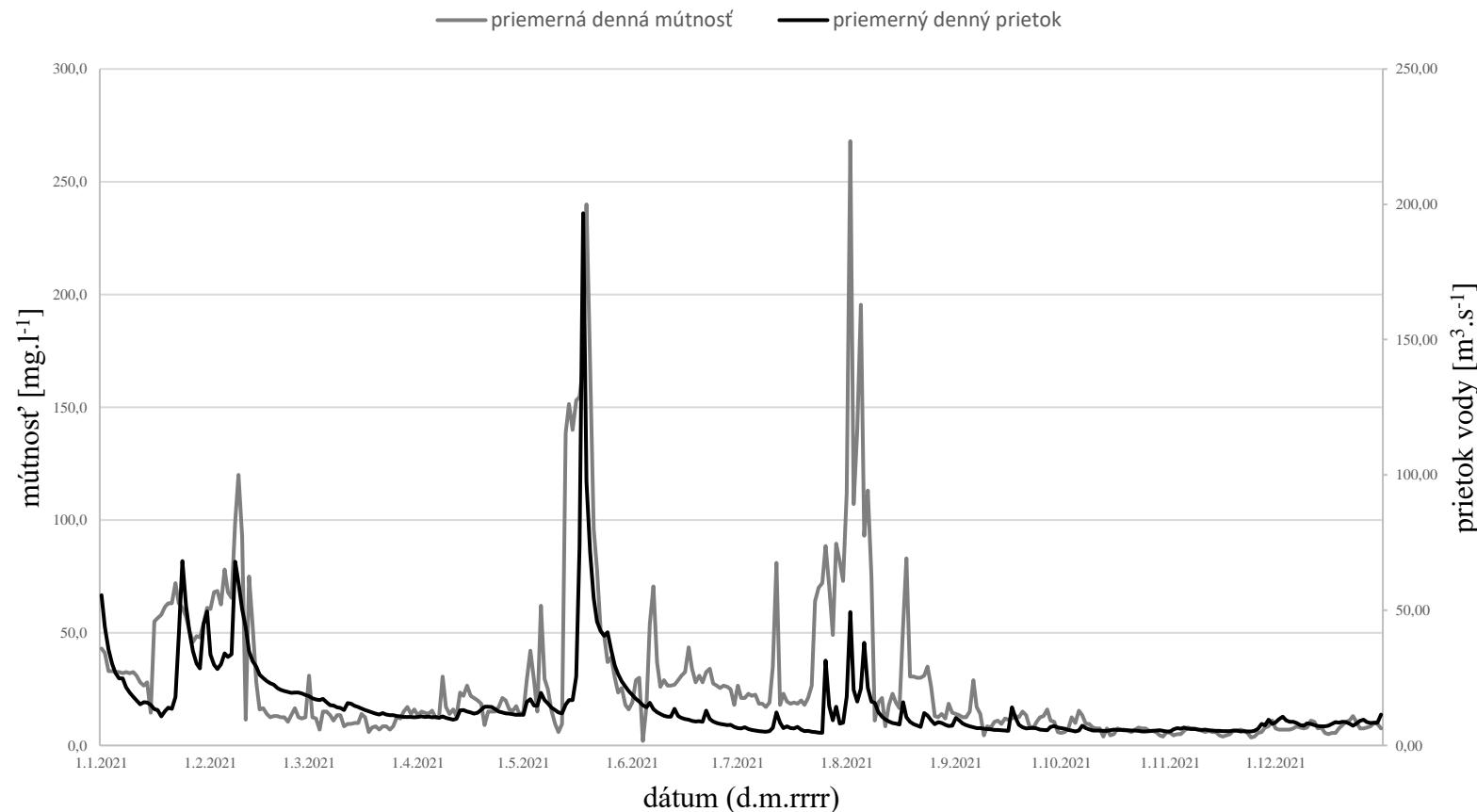
Obrázok 59 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Komárno.

vodomerná stanica Nové Zámky (Nitra)
kalendárny rok 2021

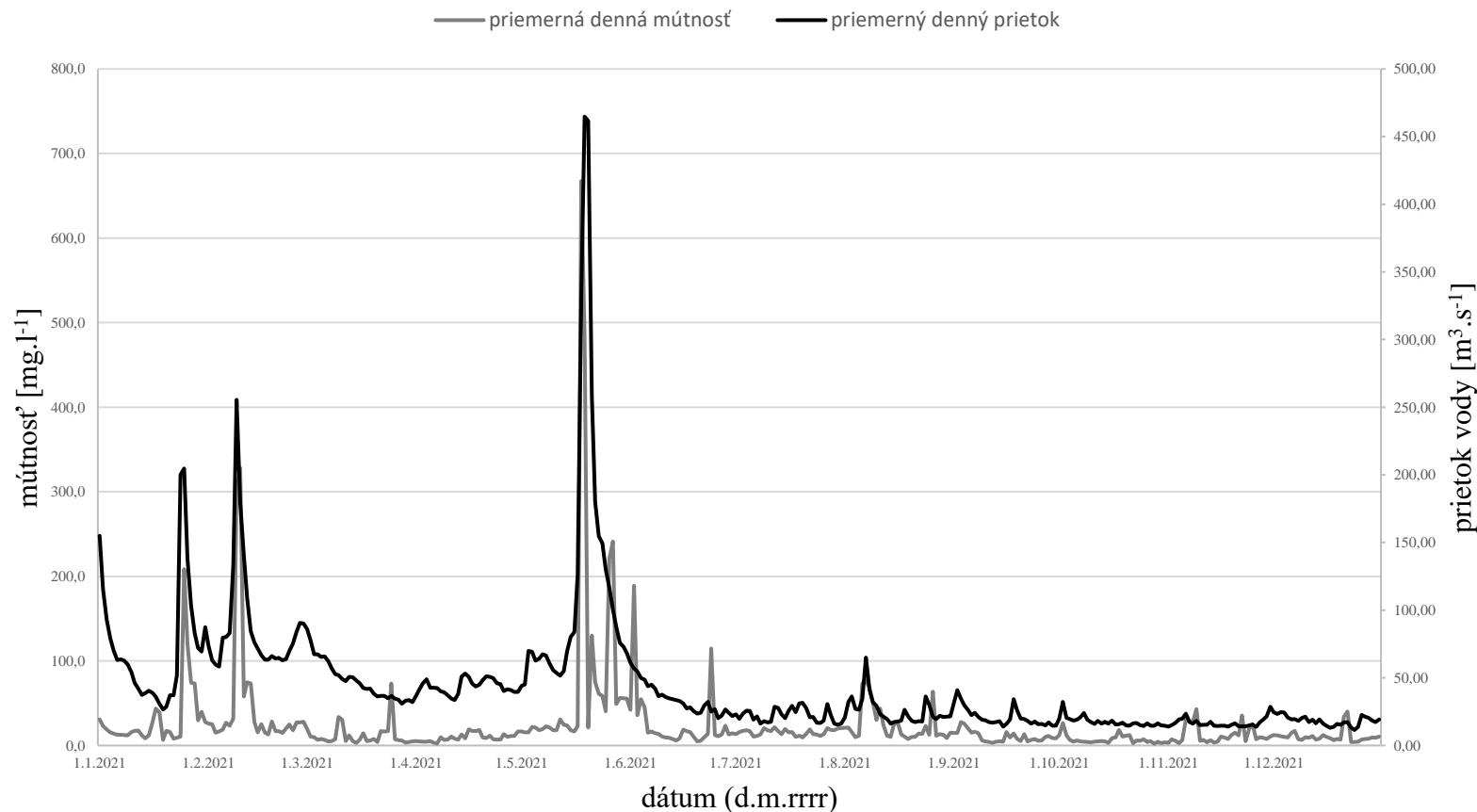
Obrázok 60 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Nové Zámky.

vodomerná stanica **Nitrianska Streda (Nitra)**
kalendárny rok **2021**

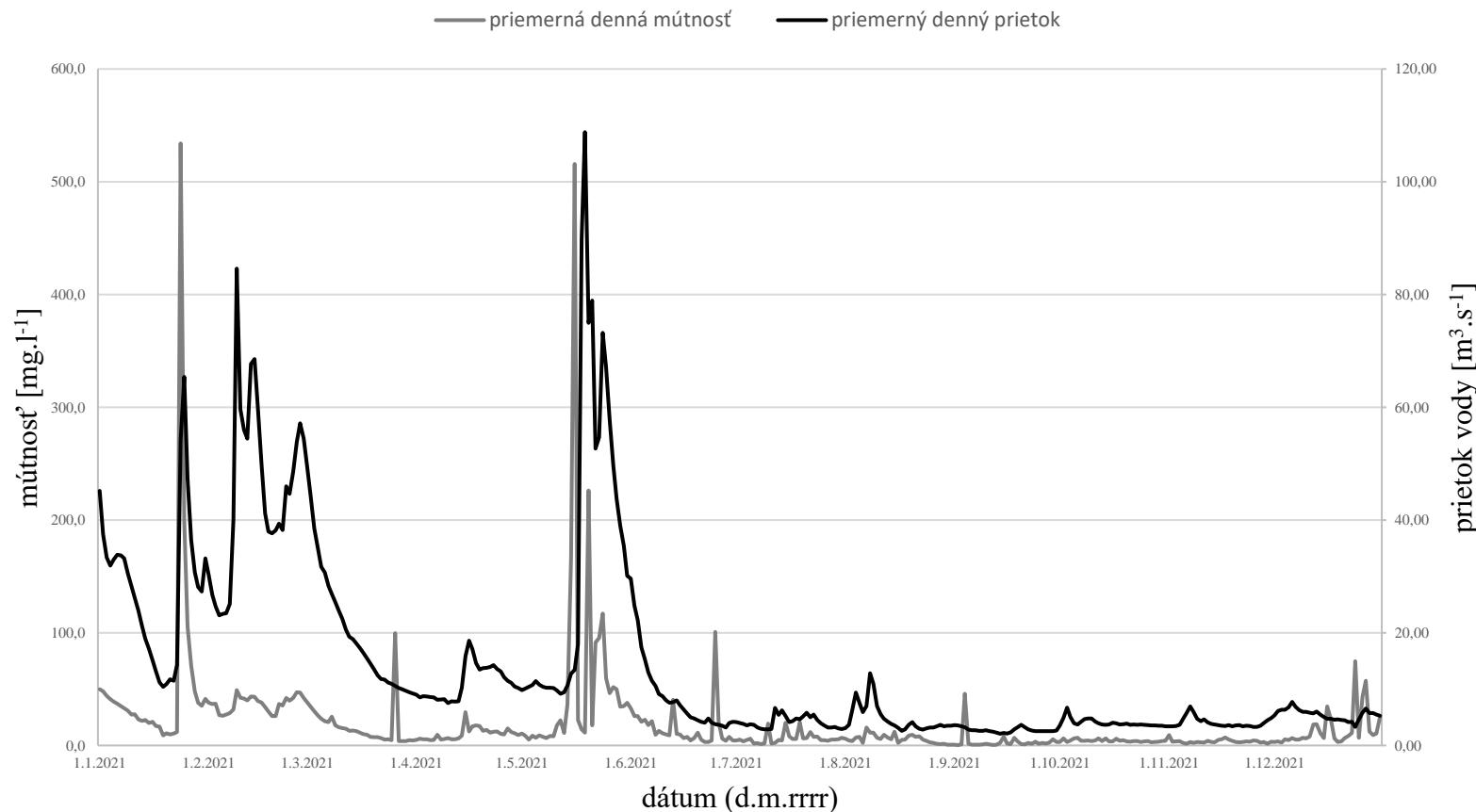
Obrázok 61 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Nitrianska Streda.

vodomerná stanica Kamenín (Hron)
kalendárny rok 2021

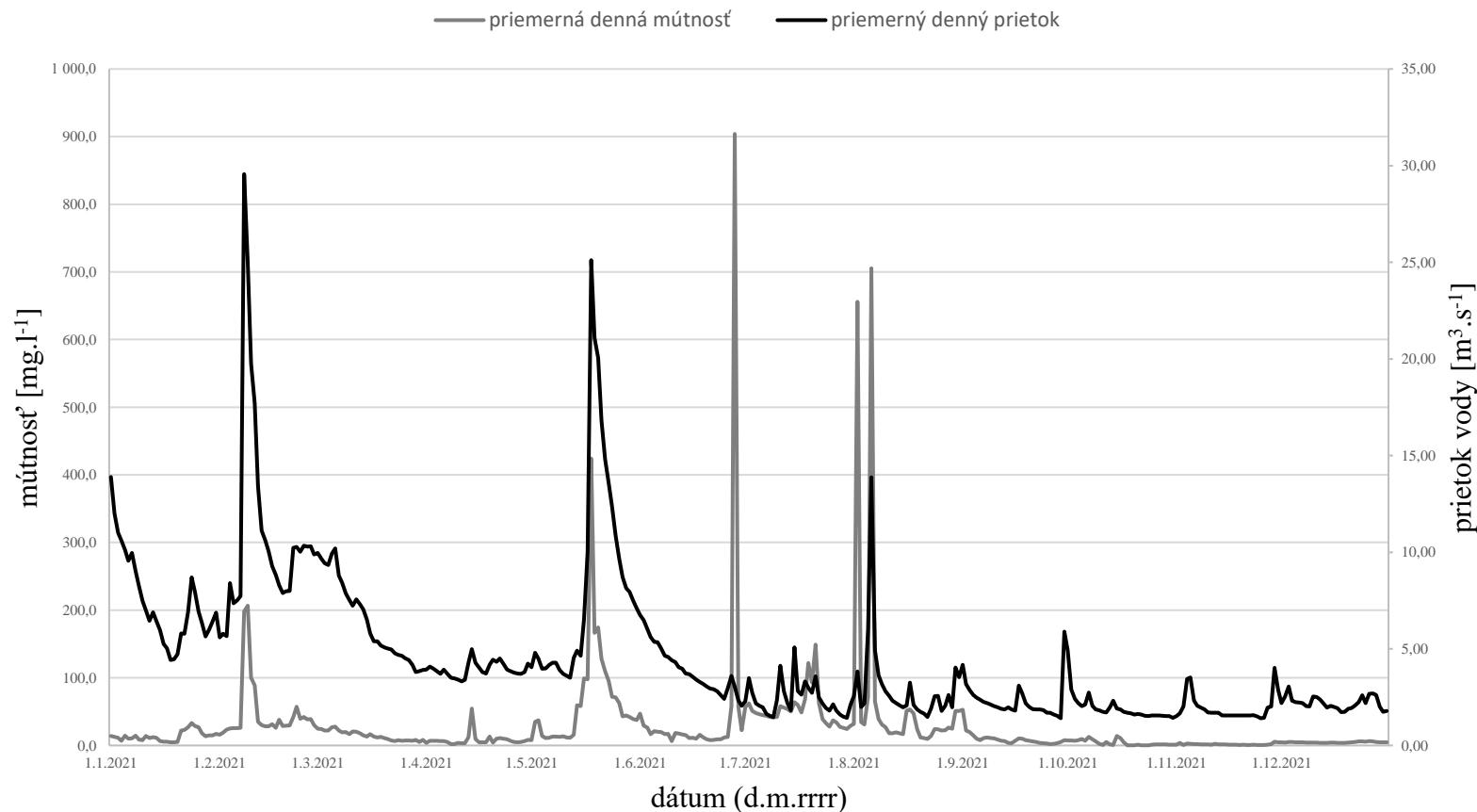
Obrázok 62 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Kamenín.

vodomerná stanica **Salka (Ipel)**
kalendárny rok **2021**

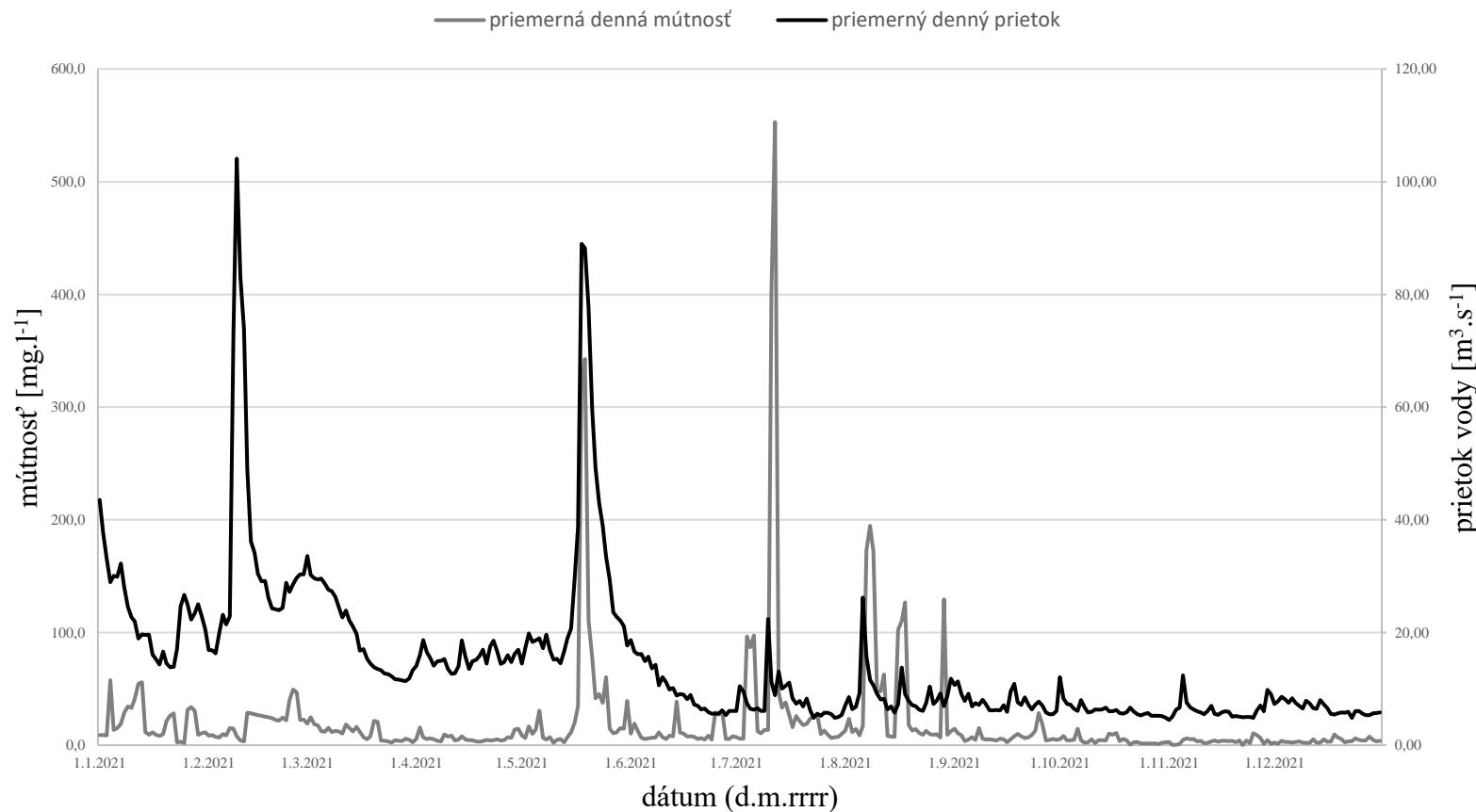
Obrázok 63 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Salka.

vodomerná stanica **Rimavská Sobota (Rimava)**
kalendárny rok **2021**

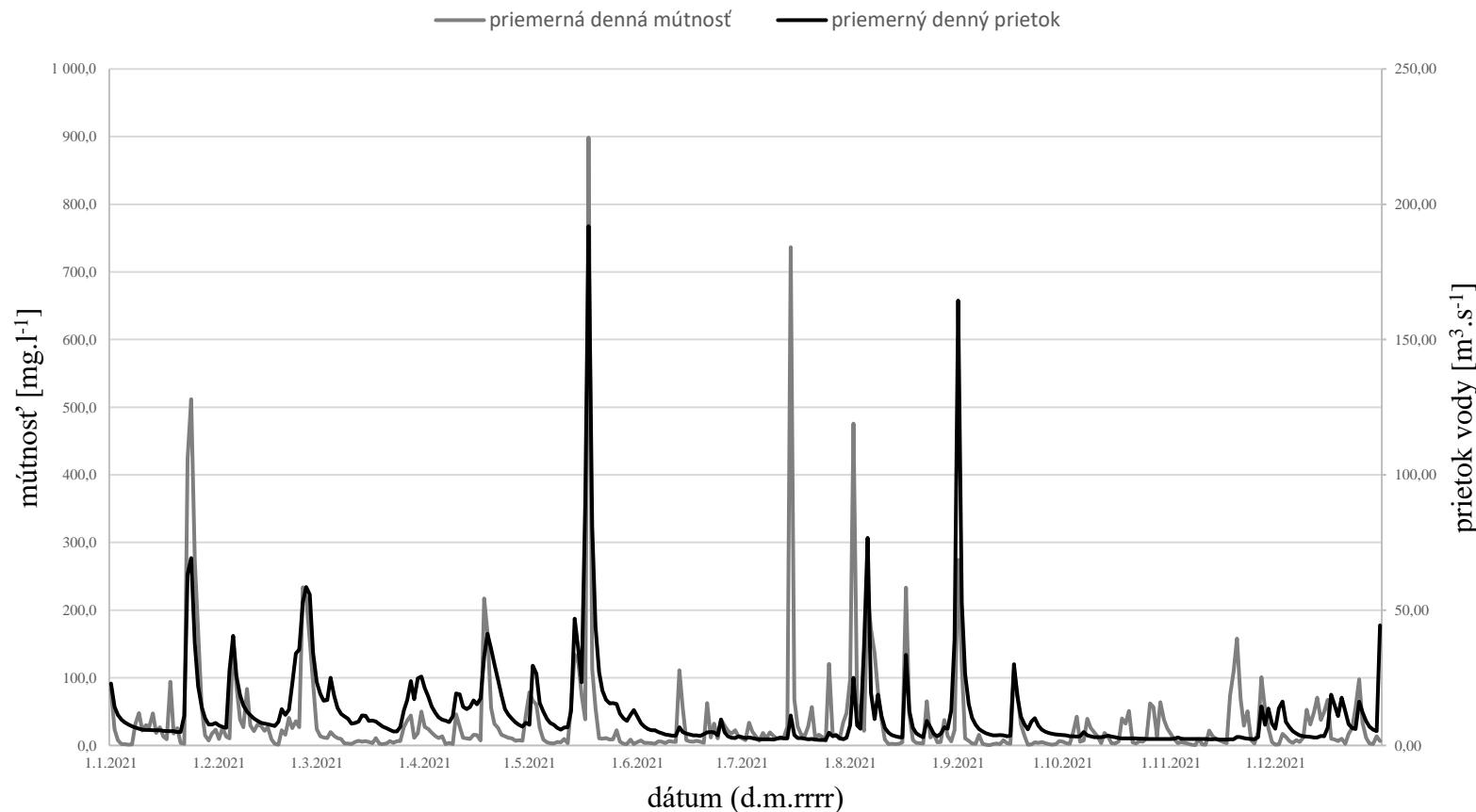
Obrázok 64 Priemerné denné hodnoty mútlosťi a prietoku vody vo vodomernej stanici Rimavská Sobota.

vodomerná stanica **Lenartovce (Slaná)**
kalendárny rok **2021**

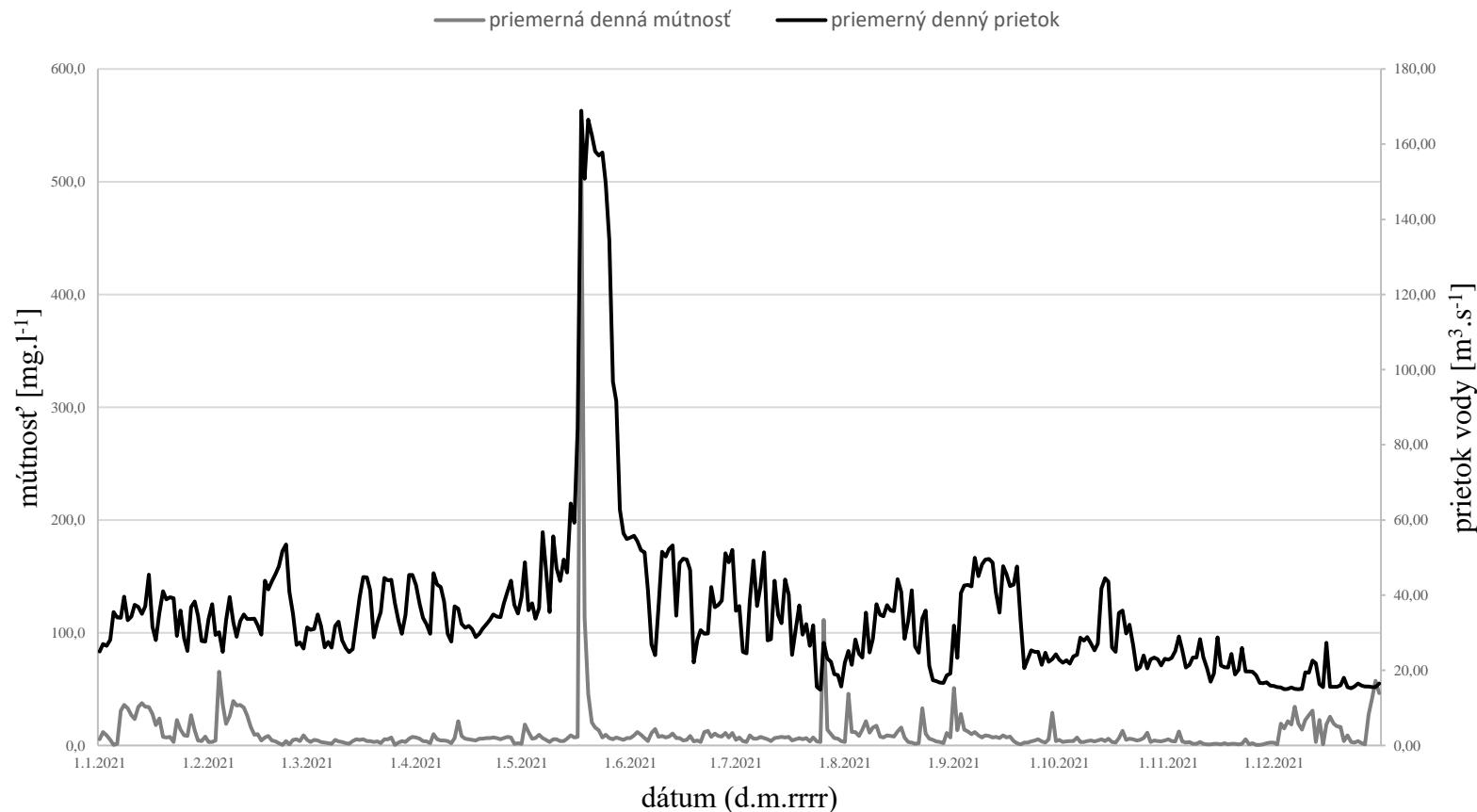
Obrázok 65 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Lenartovce.

vodomerná stanica **Kysucké Nové Mesto (Kysuca)**
kalendárny rok **2021**

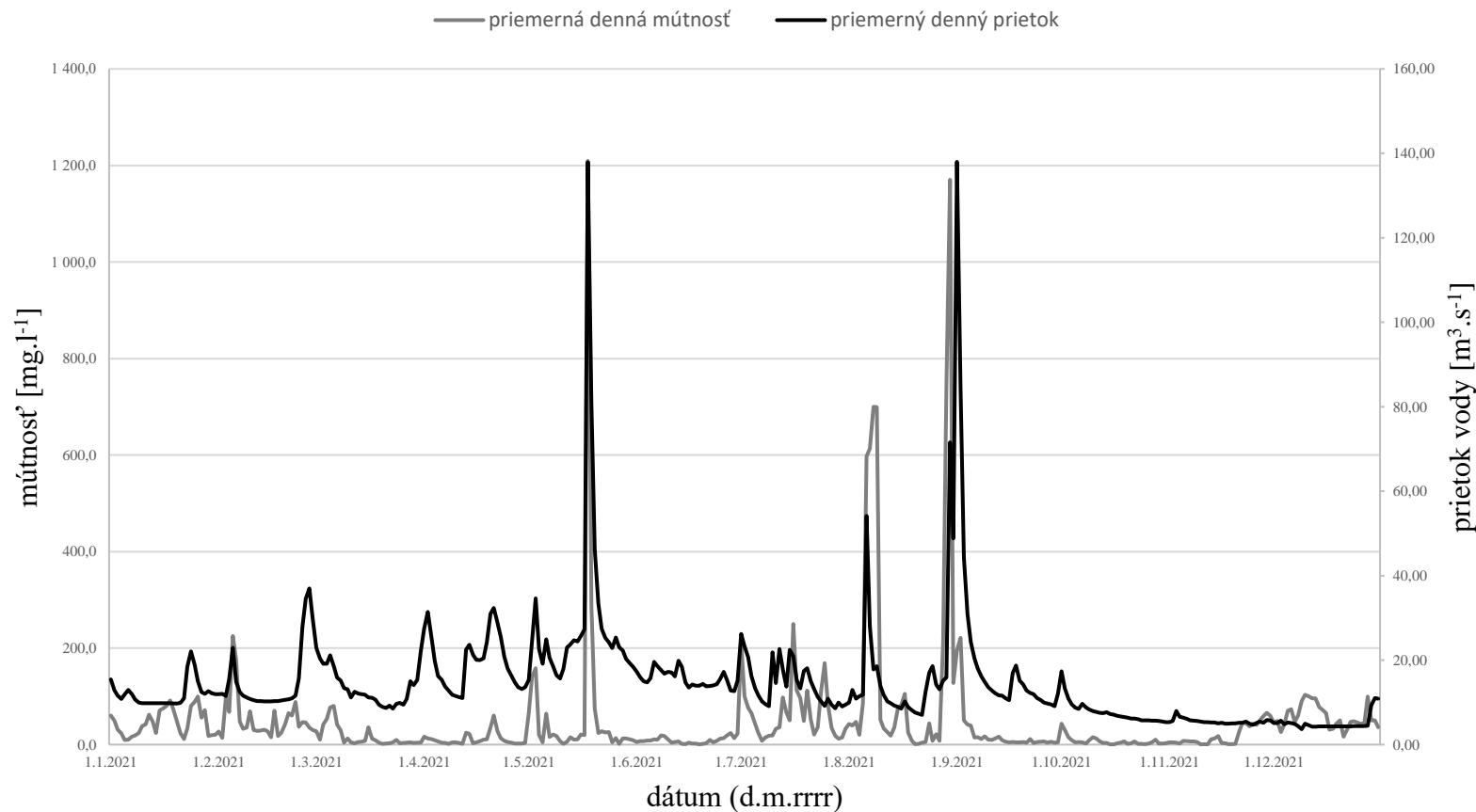
Obrázok 66 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Kysucké Nové Mesto.

vodomerná stanica Hubová (Váh)
kalendárny rok 2021

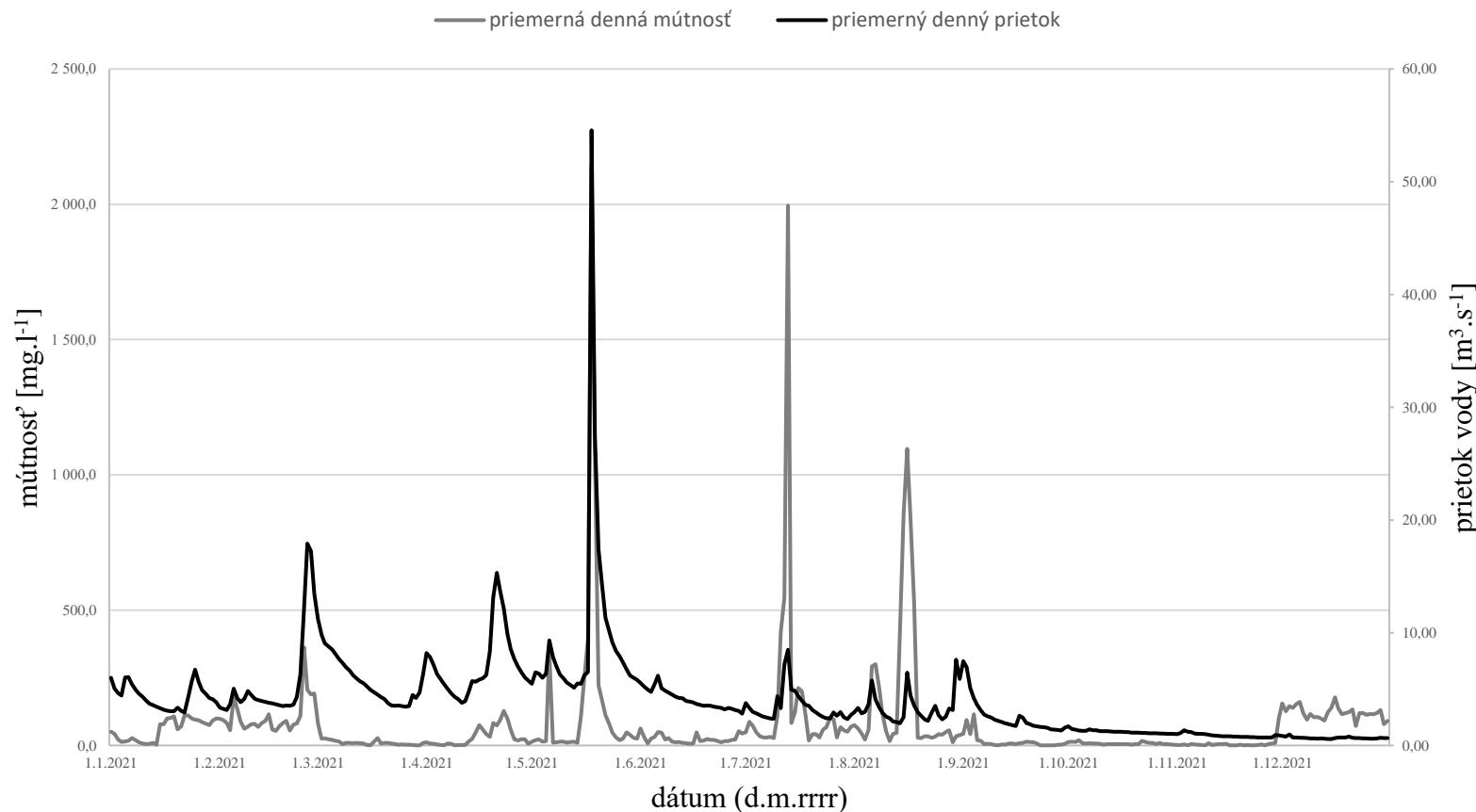
Obrázok 67 Priemerné denné hodnoty mútlosťi a prietoku vody vo vodomernej stanici Hubová.

vodomerná stanica Chmeľnica (Poprad)
kalendárny rok 2021

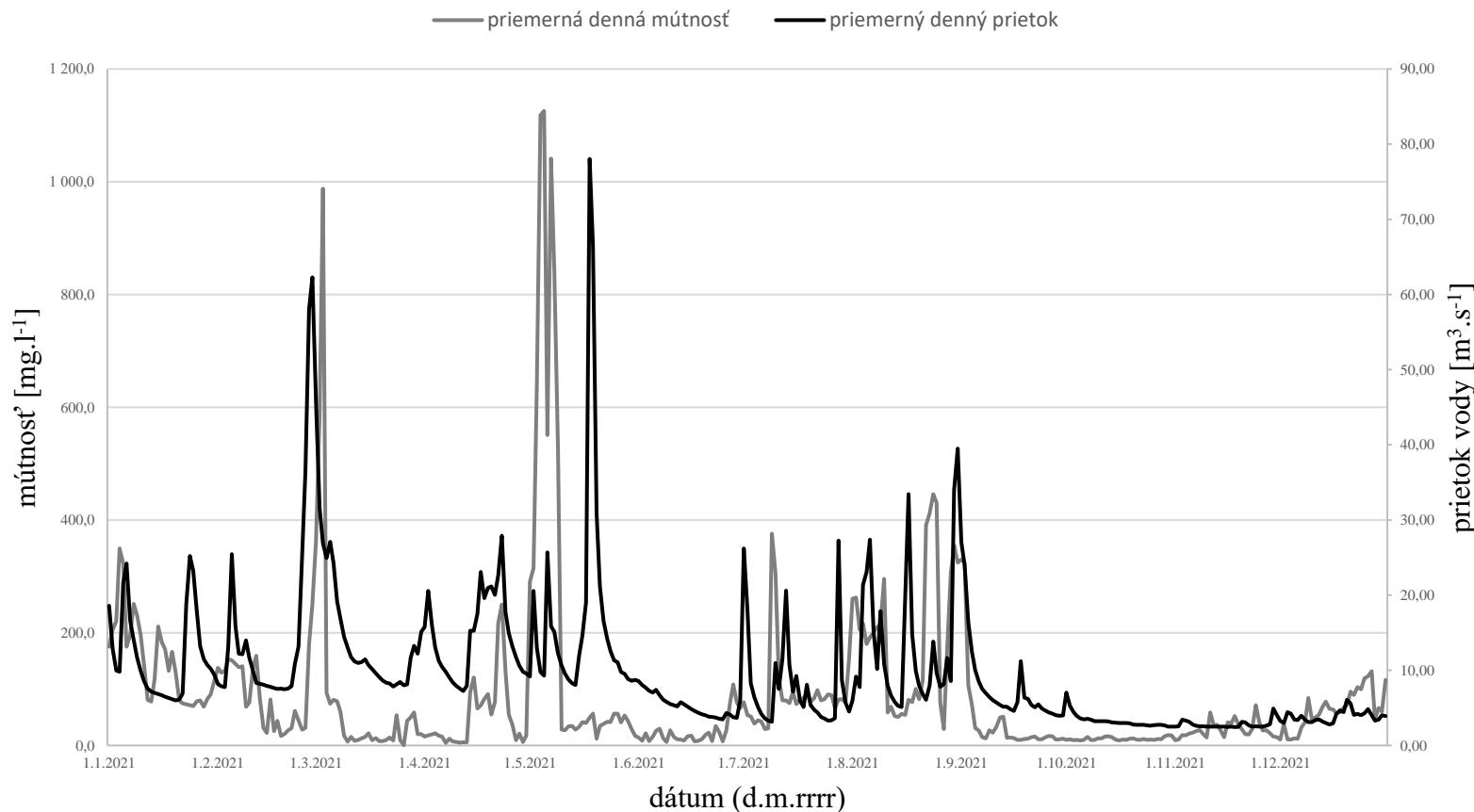
Obrázok 68 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Chmeľnica.

vodomerná stanica Prešov (Torysa)
kalendárny rok 2021

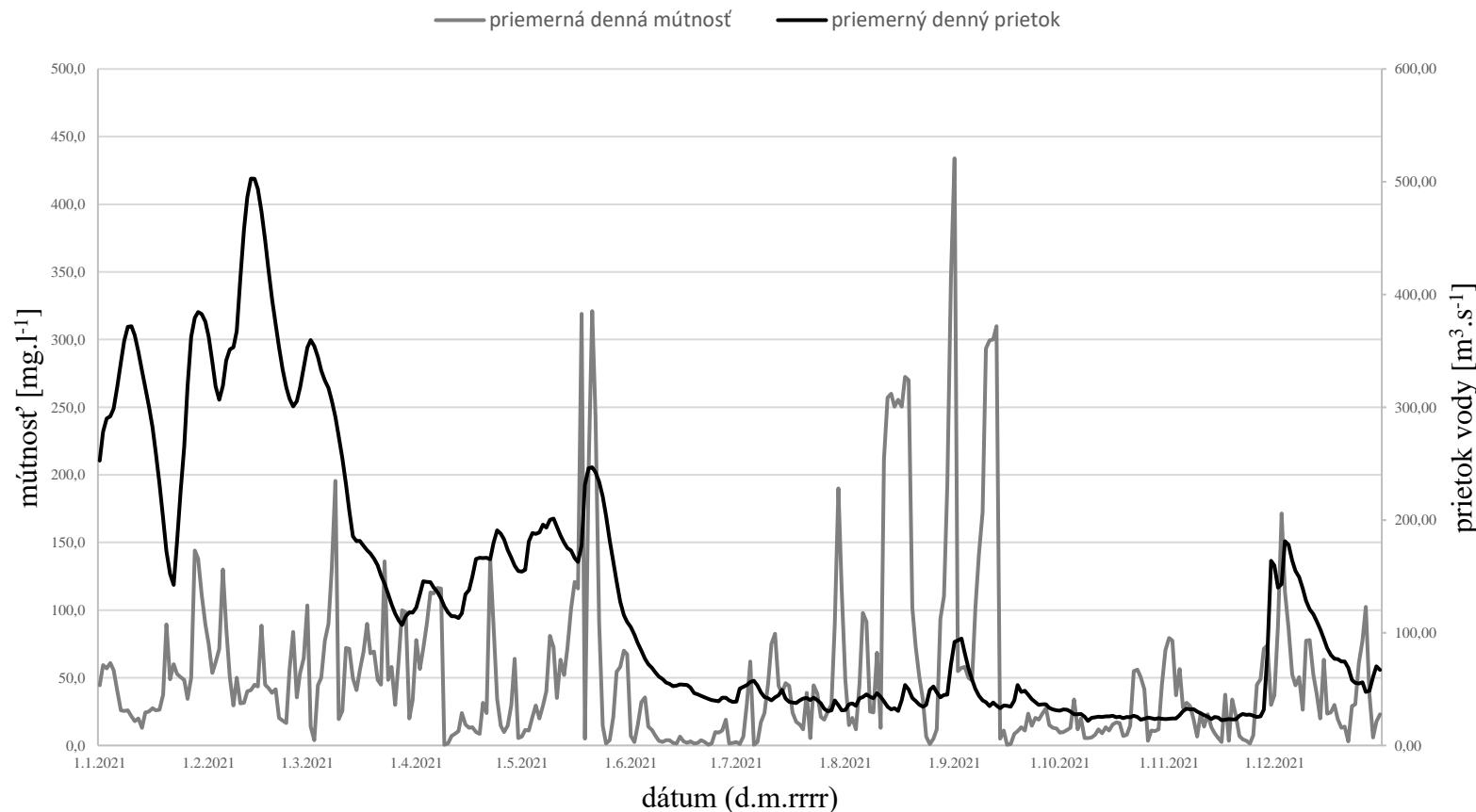
Obrázok 69 Priemerné denné hodnoty mútlosťi a prietoku vody vo vodomernej stanici Prešov.

vodomerná stanica Hanušovce nad Topľou (Topľa)
kalendárny rok 2021

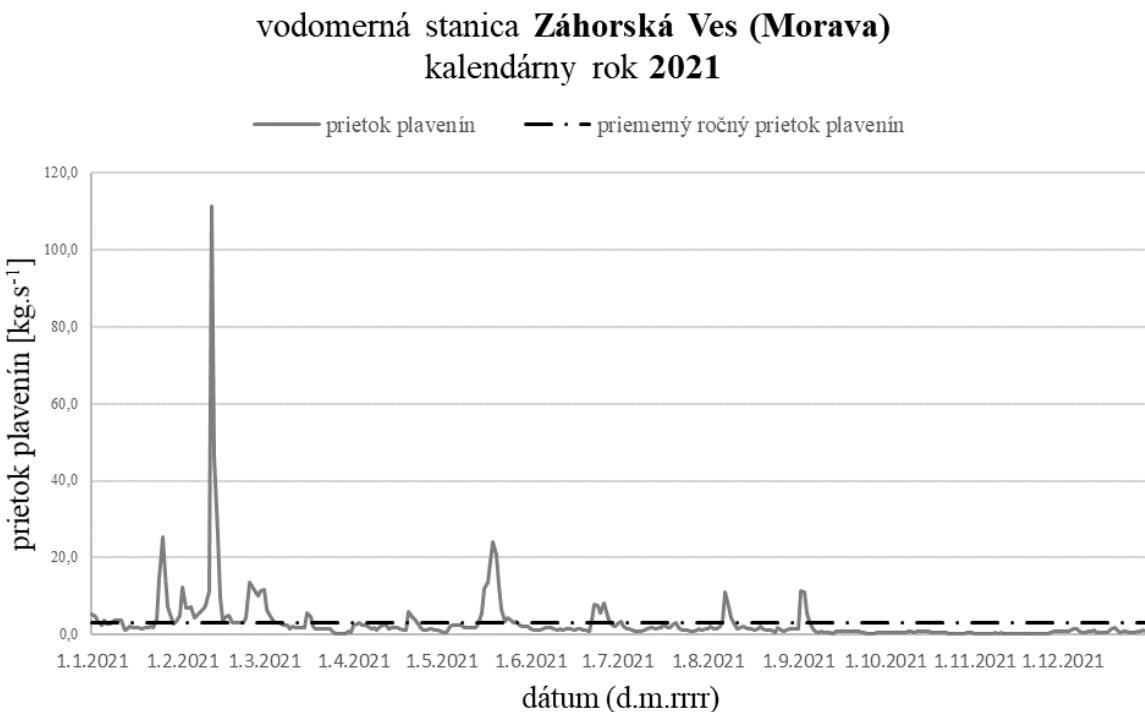
Obrázok 70 Priemerné denné hodnoty mútnosti a prietoku vody vo vodomernej stanici Hanušovce nad Topľou.

vodomerná stanica **Streda nad Bodrogom (Bodrog)**
kalendárny rok **2021**

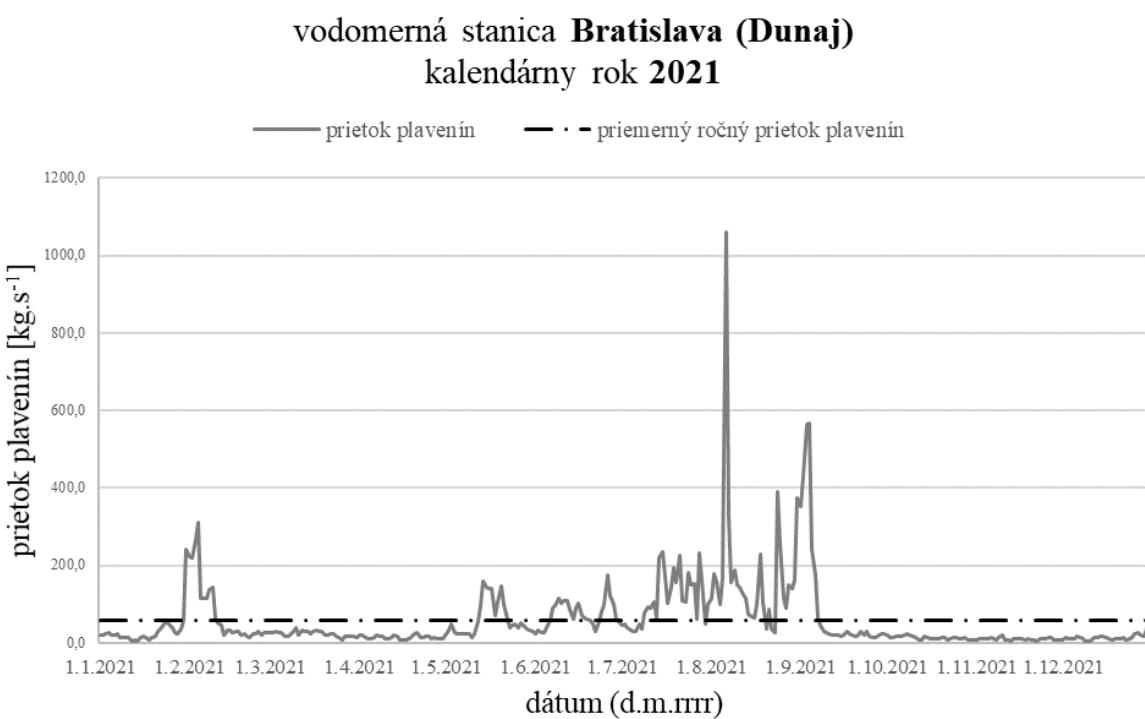

Obrázok 71 Priemerné denné hodnoty mútlosťi a prietoku vody vo vodomernej stanici Streda nad Bodrogom.

7.6. Grafické spracovanie prietoku plavenín v roku 2021

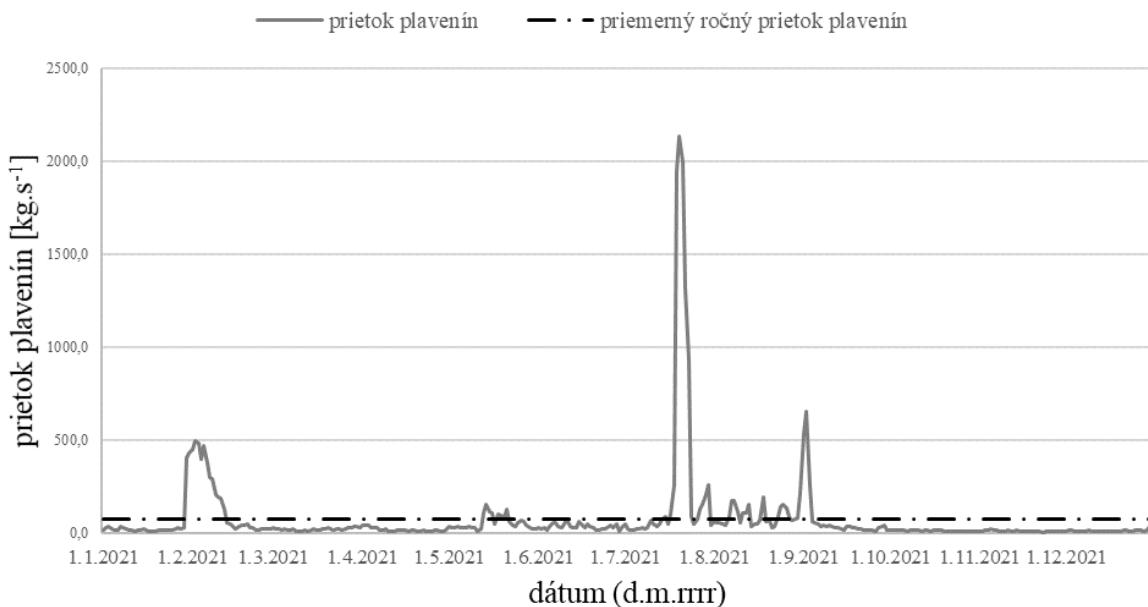

Obrázok 72 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Záhorská Ves.

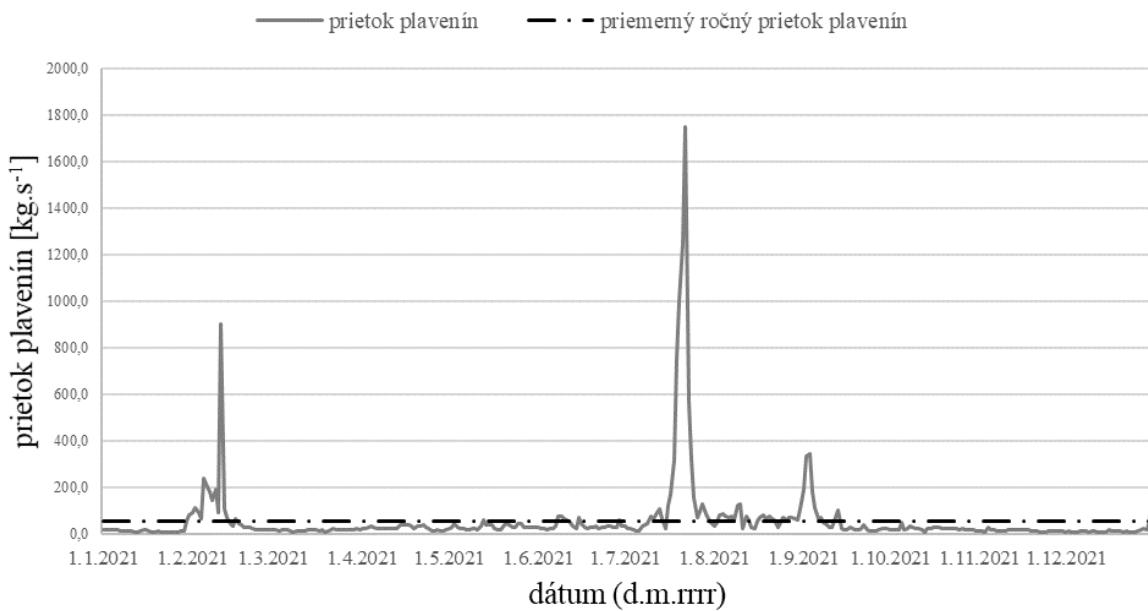
Obrázok 73 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Bratislava.

vodomerná stanica **Medveďov (Dunaj)**
kalendárny rok **2021**

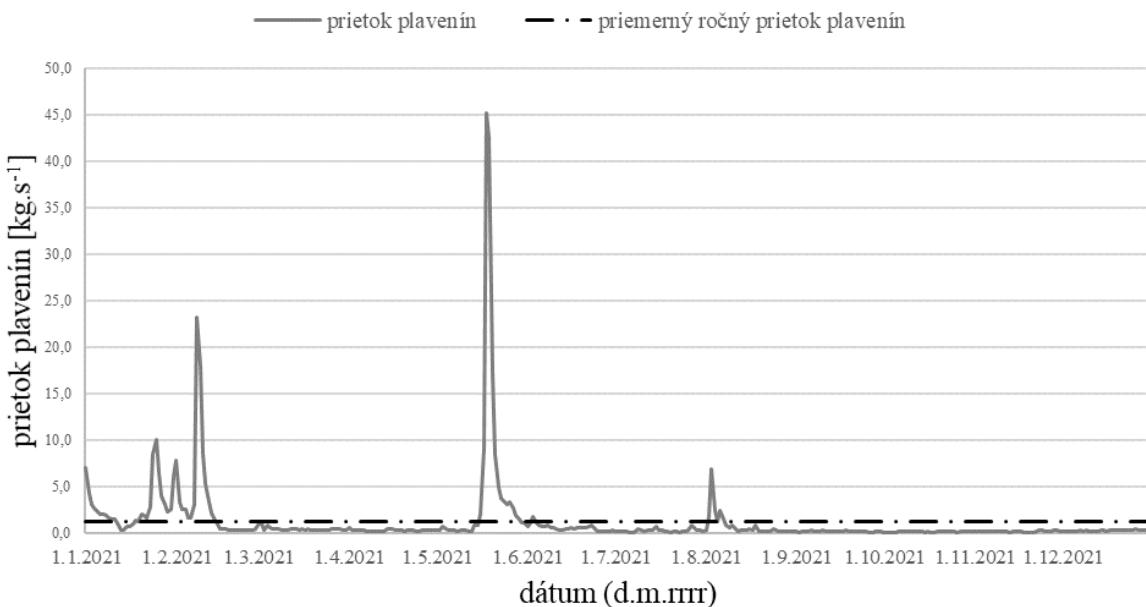
Obrázok 74 Priemerný denný priekok plavenín v stanici Medveďov.

vodomerná stanica **Komárno (Dunaj)**
kalendárny rok **2021**

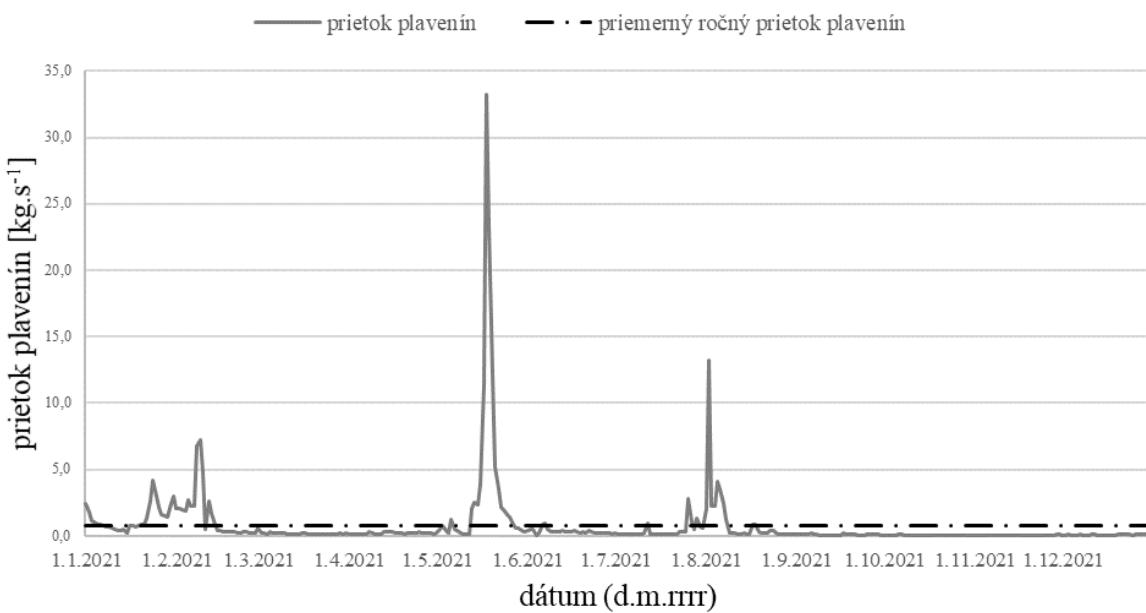
Obrázok 75 Priemerný denný priekok plavenín v stanici Komárno.

vodomerná stanica **Nové Zámky (Nitra)**
kalendárny rok **2021**

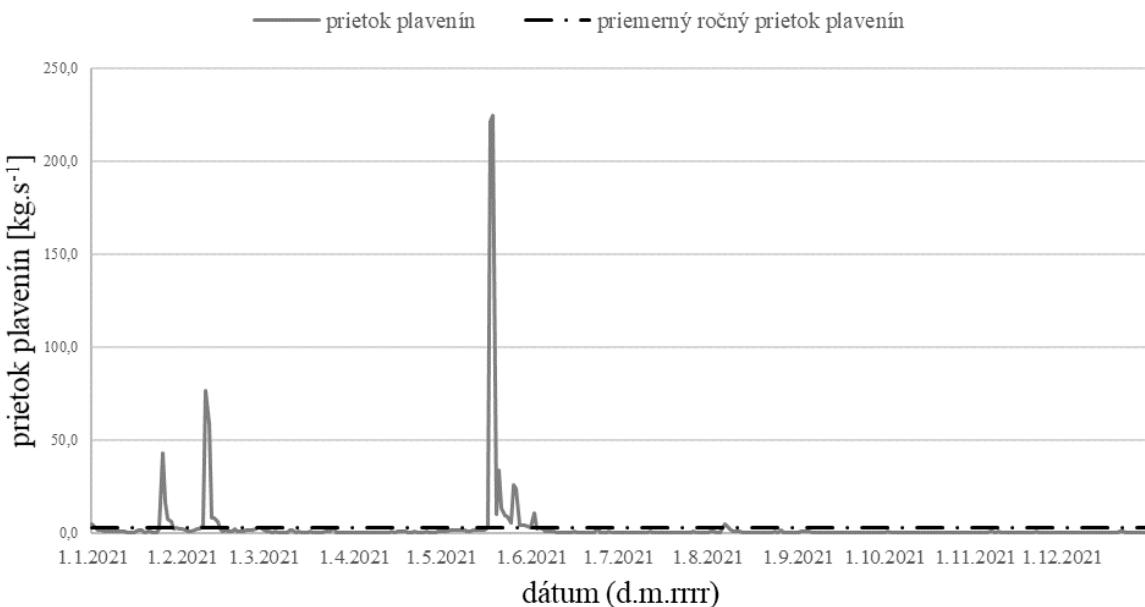
Obrázok 76 Priemerný denný priesvitok plavenín v stanici Nové Zámky.

vodomerná stanica **Nitrianska Streda (Nitra)**
kalendárny rok **2021**

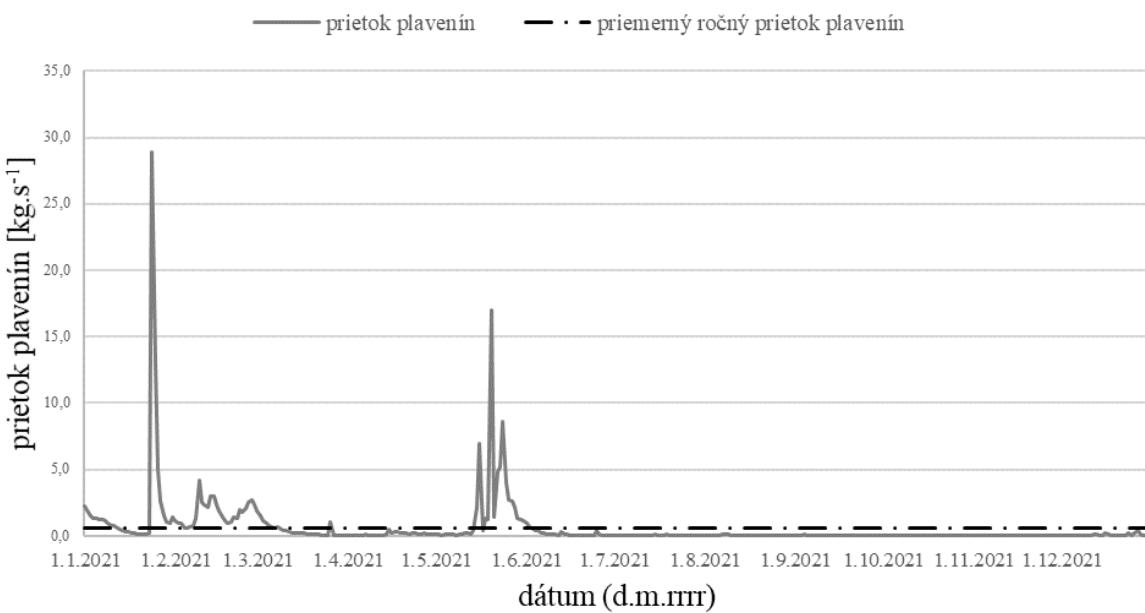
Obrázok 77 Priemerný denný priesvitok plavenín v stanici Nitrianska Streda.

vodomerná stanica **Kamenín (Hron)**
kalendárny rok **2021**

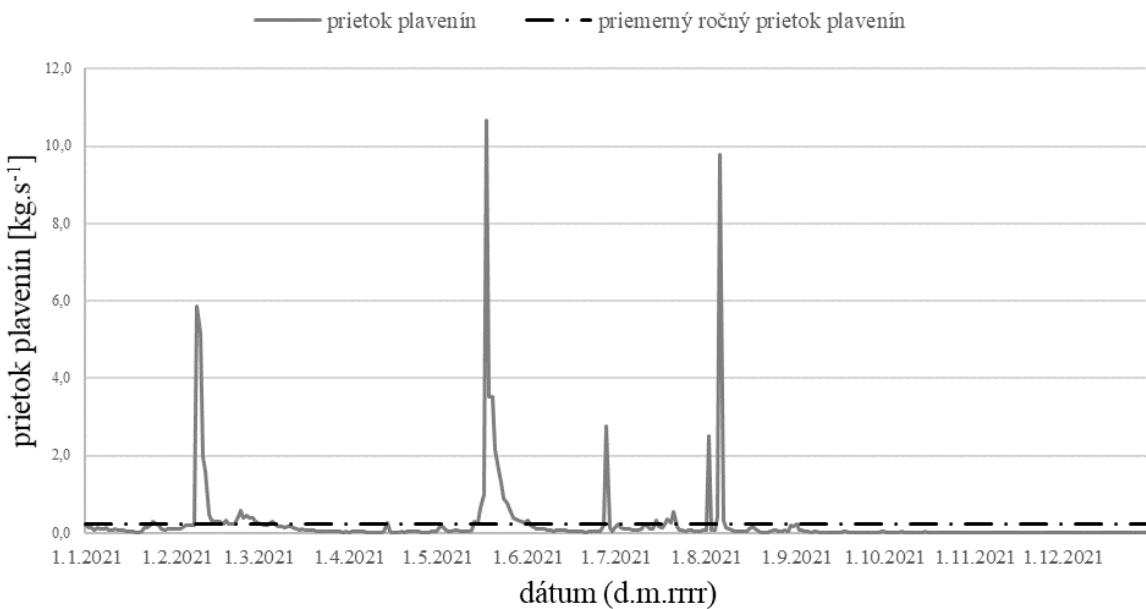
Obrázok 78 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Kamenín.

vodomerná stanica **Salka (Ipel')**
kalendárny rok **2021**

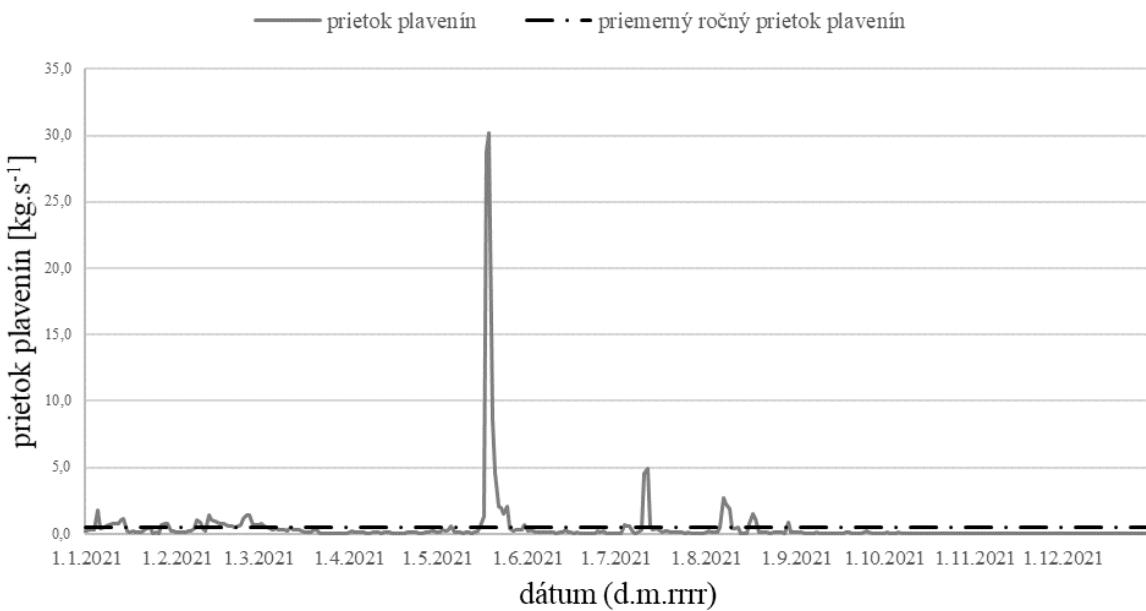
Obrázok 79 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Salka.

vodomerná stanica **Rimavská Sobota (Rimava)**
kalendárny rok **2021**

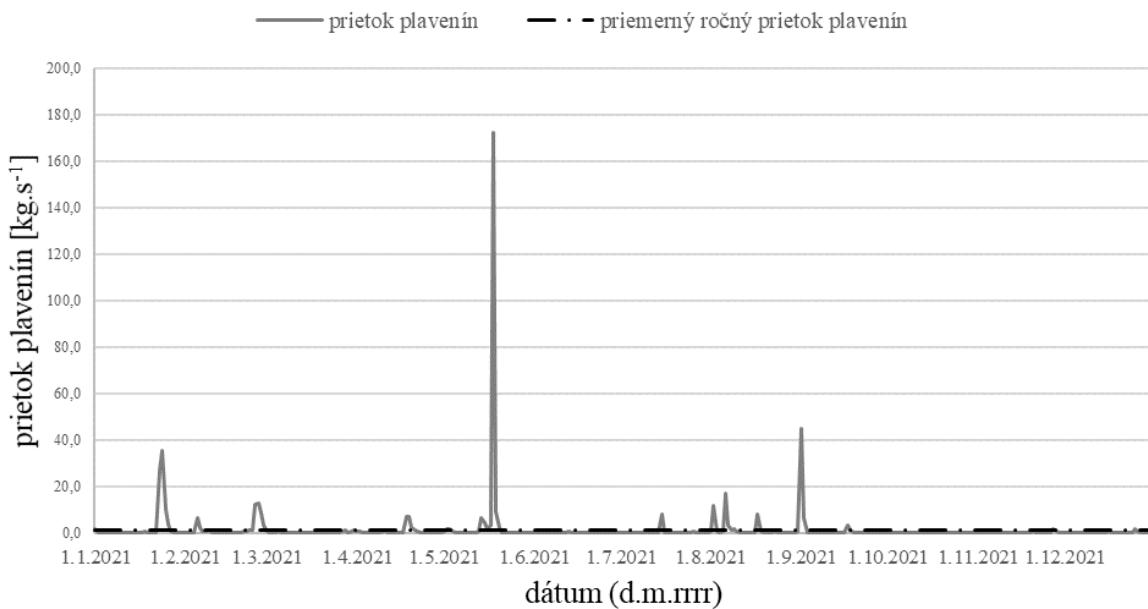
Obrázok 80 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Rimavská Sobota.

vodomerná stanica **Lenartovce (Slaná)**
kalendárny rok **2021**

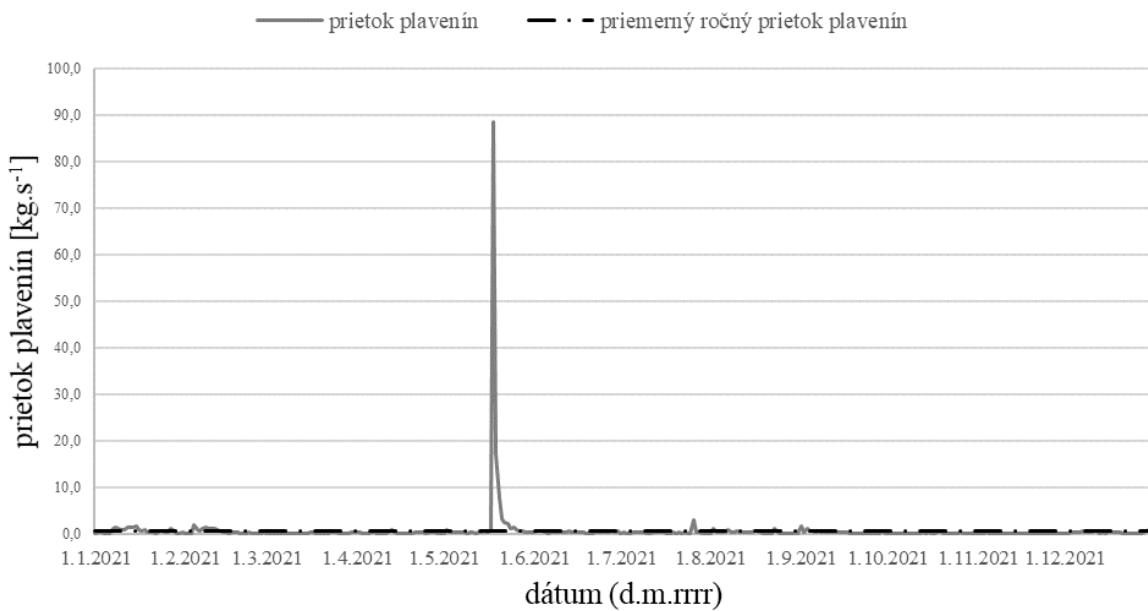
Obrázok 81 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Lenartovce.

vodomerná stanica **Kysucké Nové Mesto (Kysuca)**
kalendárny rok **2021**

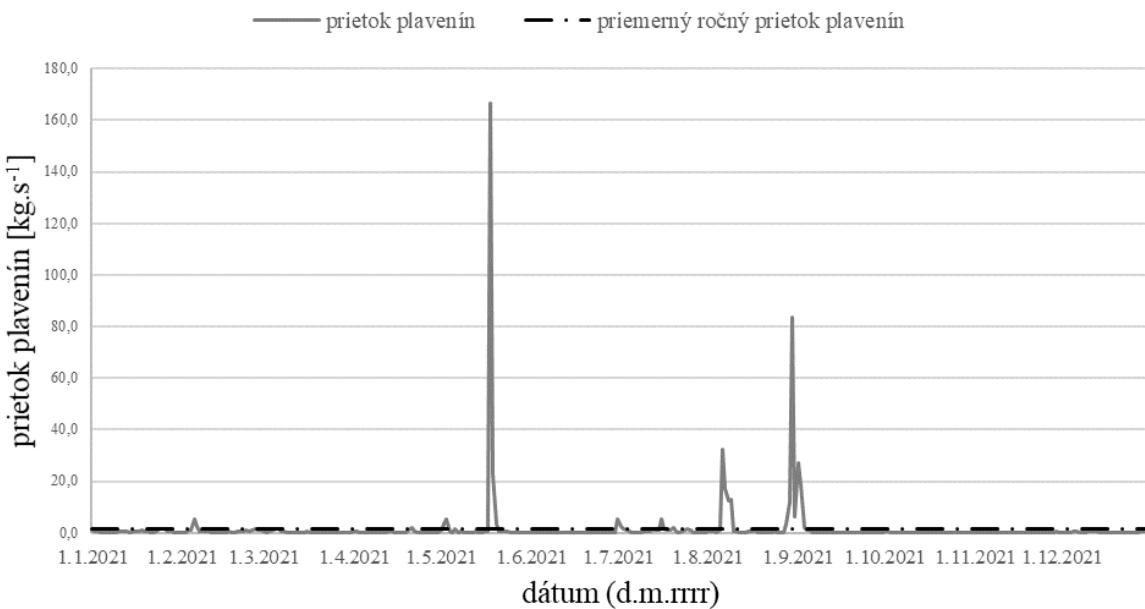
Obrázok 82 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Kysucké Nové Mesto.

vodomerná stanica **Hubová (Váh)**
kalendárny rok **2021**

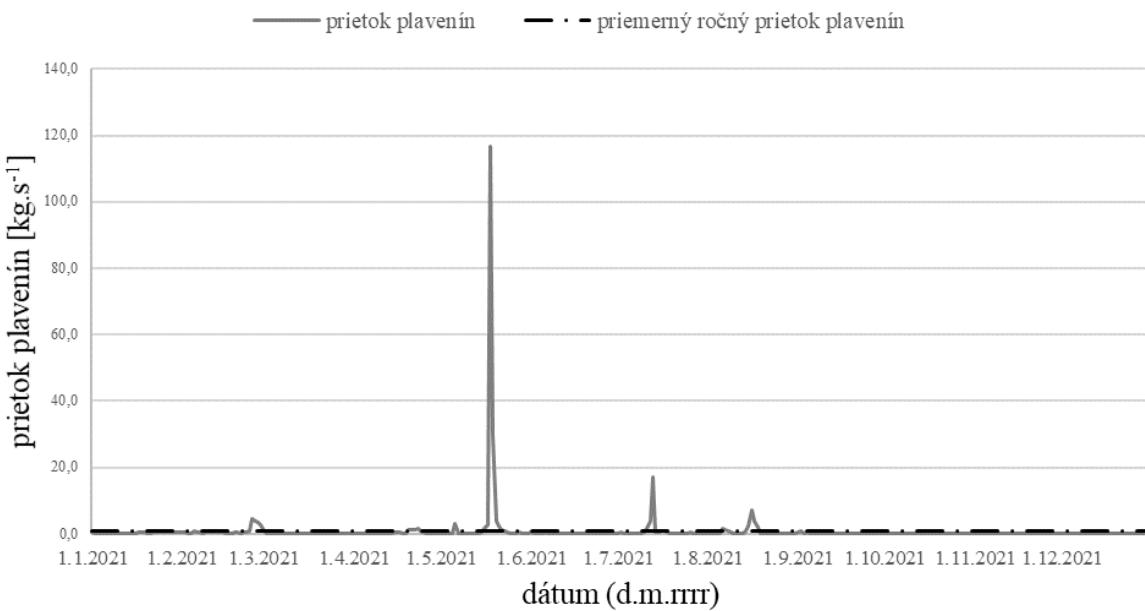
Obrázok 83 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Hubová.

vodomerná stanica **Chmeľnica (Poprad)**
kalendárny rok **2021**

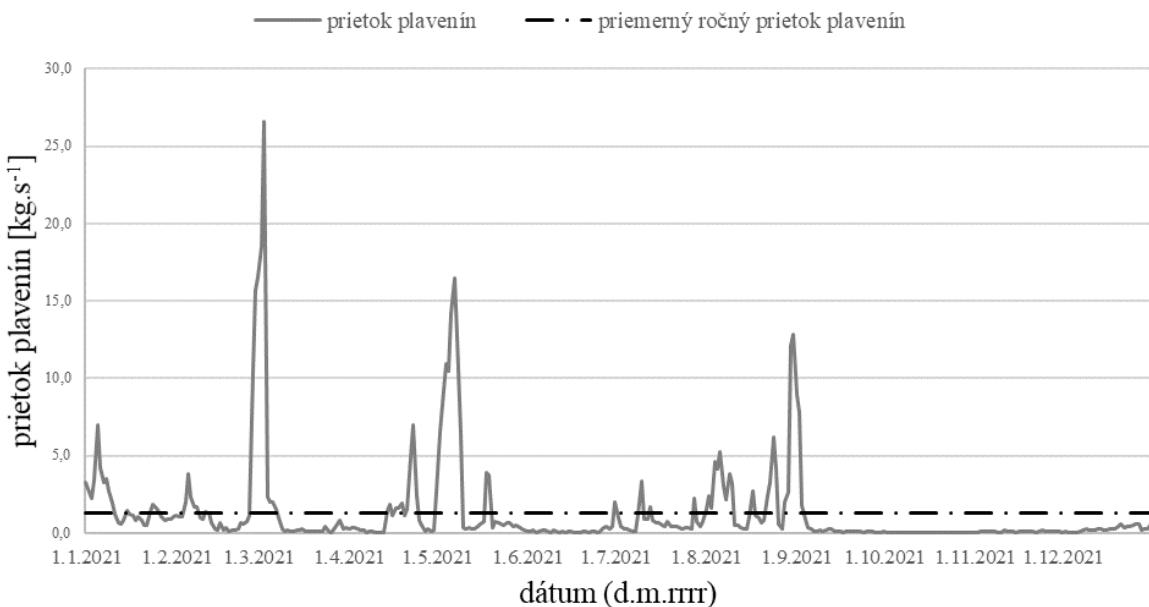
Obrázok 84 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Chmeľnica.

vodomerná stanica **Prešov (Torysa)**
kalendárny rok **2021**

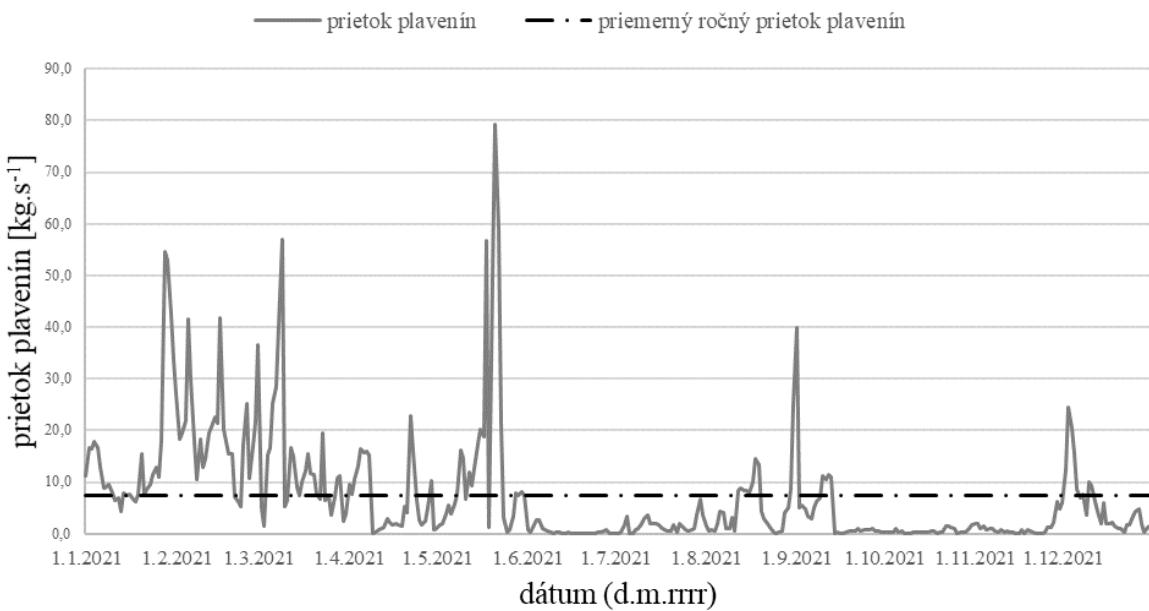
Obrázok 85 Priemerný denný prietok plavenín v stanici Prešov.

vodomerná stanica **Hanušovce nad Topľou (Topľa)**
kalendárny rok **2021**

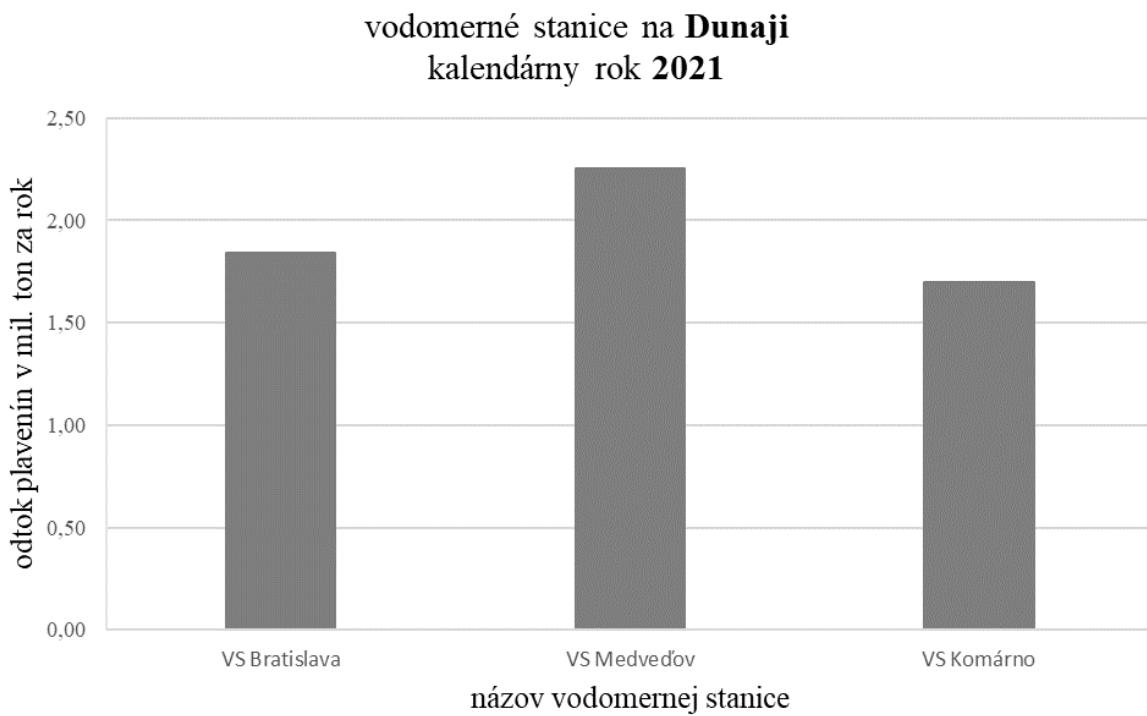
Obrázok 86 Priemerný denný priekok plavenín v stanici Hanušovce nad Topľou.

vodomerná stanica **Streda nad Bodrogom (Bodrog)**
kalendárny rok **2021**

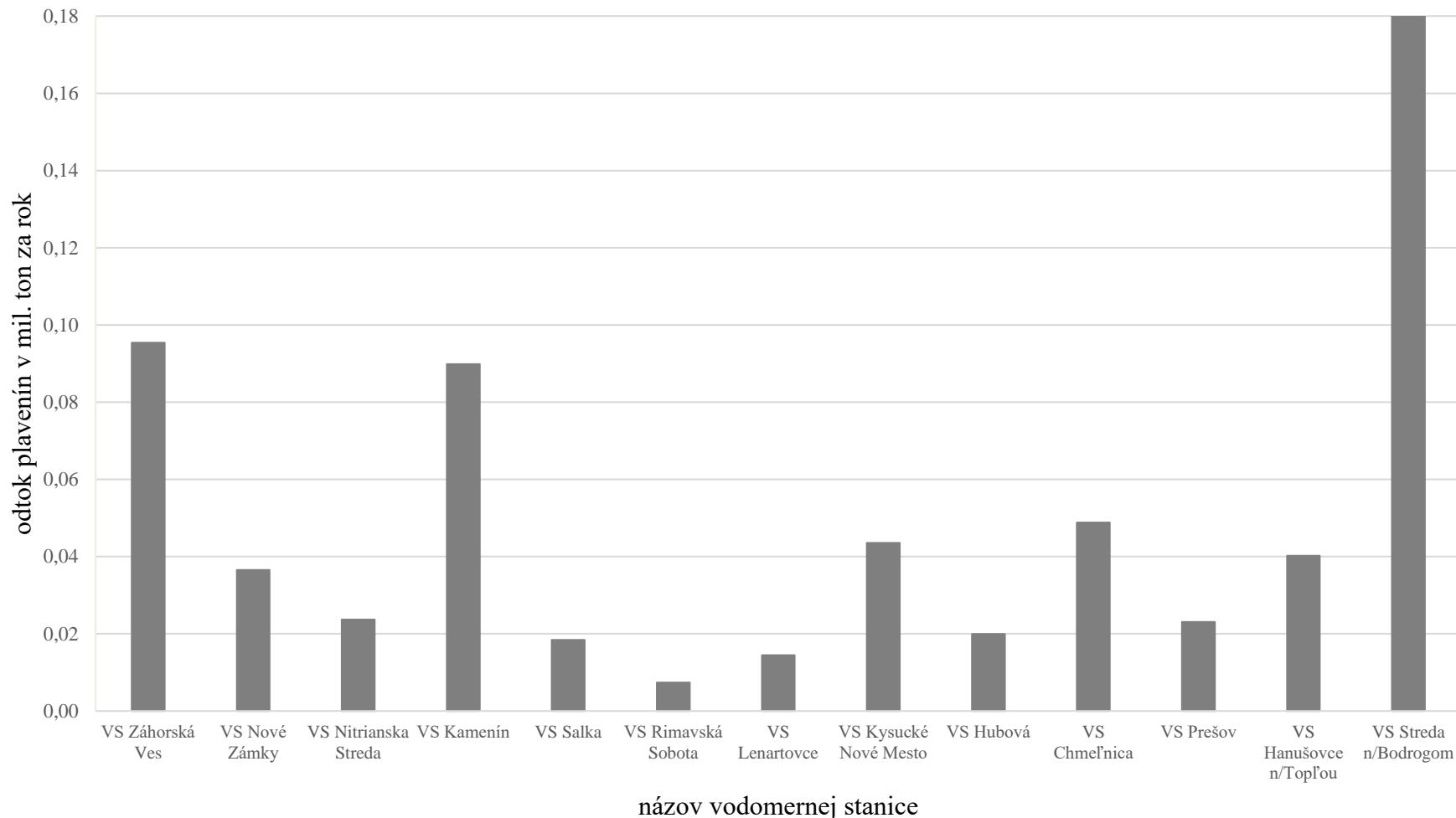
Obrázok 87 Priemerný denný priekok plavenín v stanici Streda nad Bodrogom.

7.7. Grafické spracovanie celoročného odtoku plavenín v roku 2021

Obrázok 88 Celoročný odtok plavenín v staniciach Bratislava, Medveďov a Komárno.

vodomerné stanice na tokoch **Slovenska** (okrem Dunaja)
kalendárny rok **2021**

Obrázok 89 Celoročný odtok plavenín v stanicach Záhorská Ves, Nové Zámky, Nitrianska Streda, Kamenín, Salka, Rimavská Sobota, Lenartovce, Kysucké Nové Mesto, Hubová, Chmeľnica, Prešov, Hanušovce nad Topľou a Streda nad Bodrogom.

8. ZÁVERY

Na celom území Slovenska, v sieti SHMÚ, bolo ku dňu 31.12.2021 v prevádzke 16 vodomerných staníc, v ktorých sa merali plaveniny. Hodnotenie roka 2021 vychádzalo zo spracovania denných, mesačných, ročných a dlhodobých údajov plavenín.

Pri hodnotení plaveninového režimu treba prihliadať na to, že v dobe veľkých vôd spôsobených intenzívnymi zrážkami, môže odtekať 60 až 80% z celkového množstva plavenín – z celoročného odtoku plavenín v prvom polroku. Toto rozhodujúce množstvo plavenín odteká sledovaným profilom relatívne pri krátkodobých situáciach s vysokým odtokom vody. K výraznejšiemu odtoku plavenín dochádza spravidla pri jarnom topení snehu (február, marec, apríl). Mútност' reaguje skôr na zmeny prietoku vody ako na jej veľkosť. Pokles obsahu nerozpustných látok je rýchlejší ako pokles prietoku vody. Odnos plavenín počas roka je nepravidelný, prebieha nepravidelne a nárazovo, viaže sa na povrchový odtok. Nerovnomernosť odtoku plavenín je väčšia ako pri odtoku vody. Zvýšená koncentrácia plavenín nastáva aj v letnom období, kedy relatívne malý nárast prietoku prináša veľké zvýšenie koncentrácie. S tým súvisí veľmi dobrá zhoda výskytu extrémnych hodnôt mútnosti a vysokého zrážkového úhrnu. Výskyt lokálnej zrážkovej udalosti, tak môže vysvetľovať i zvýšené mútnosti bez väčšej odozvy v prietoku vody. Obecne môžeme konštatovať, že v druhej polovici roku (v lete) je závislosť koncentrácie plavenín na zrážkovej činnosti tesnejší než na prietoku. V jesennom a zimnom období je treba posudzovať zrážkovú činnosť spoločne s výskytom snehovej pokrývky, ktorá môže tvoriť zásobu vody pre povrchový odtok (rýchle topenie snehu). Sneh tak umožňuje, resp. znemožňuje vznik erózneho materiálu. Najväčší odtok plavenín nastáva po rýchлом topení snehu (podporovanom dažďom a výrazným oteplením). Ak je topenie snehu pozvoľné, nevyvoláva výrazné zvýšenie mútnosti. V zimných mesiacoch môže vysoký odtok plavenín prebiehať i v dňoch, kedy sa nevyskytuje snehová pokrývka (často v dolných častiach povodia) a dážď dopadá na povrch nechránený vegetáciou. Najmenší odtok plavenín je zaznamenaný, ak sú zrážky v podobe snehu na celom povodí.

V kapitole 5 sme sledovali výskyt maximálnych a minimálnych prietokov vody s výskytom maximálnych a minimálnych denných mútností. Maximálne kulminačné prietoky vody na sledovaných tokoch sa vyskytli v prevažne v máji. Maximálne denné mútnosti boli zaznamenané vo väčšine pozorovaných staníc v letných mesiacoch máj, júl a august a v chladnejšom mesiaci február. Minimálne prietoky vody počas roka 2021 boli zaznamenané najmä v druhej polovici roka, v mesiacoch júl, september, november a december. Minimálna denná mútnosť sa vyskytovala počas celého roka, najčastejšie v júni a septembri.

V kapitole 6 sme vyhodnotili extrémne údaje zo všetkých „plaveninových“ staníc v roku 2021. Najväčšie maximálne údaje denných mútostí sa zaznamenali v stanici Prešov v máji, najväčšie priemerné údaje mesačných a ročných mútostí sa vyskytli v stanici Hanušovce nad Topľou. Najväčšie mesačné a ročné prietoky plavenín, ako aj najväčší mesačný a ročný odtok plavenín, sa vyskytli na Dunaji v stanici Medveďov. Minimálna denná mútnosť sa vyskytla v stanici Lenartovce, minimálne priemerné mesačné mútosti v stanici Rimavská Sobota a minimálne priemerné ročné mútosti v stanici Hubová. Najmenší mesačný i ročný prietok plavenín a odtok plavenín bol zaznamenaný v stanici Rimavská Sobota na toku Rimava.

V siedmej kapitole sme spracovali denné, mesačné a ročné charakteristiky plavenín. V prvej podkapitole sa nachádza ročné spracovanie mútosti plavenín v roku 2021 v tabuľkovej forme v každej stanici spolu so základnými ročnými charakteristikami ako ročný priemer, maximum,

minimum, priemerný ročný prietok, odtok a špecifický odtok plavenín, spolu s čiarou priemerných denných mútostí. V ďalšej podkapitole sú spracované v prehľadných tabuľkách priemerné mesačné mútosti plavenín, priemerné mesačné prietoky plavenín a mesačný odtok plavenín zo všetkých staníc. Tieto údaje boli spracované aj graficky pre každú vodomernú stanicu ako maximálna mesačná hodnota, minimálna mesačná hodnota, a ako priemerná mesačná hodnota mútosti na Obrázkoch 24 - 39. Následne bol graficky spracovaný aj mesačný odtok plavenín z každej vodomernej stanice na Obrázkoch 40 - 56. V ďalšej podkapitole sme spracovali denné mútosti plavenín a denný prietok vody v každej zo sledovaných staníc, grafickou formou na Obrázkoch 56 - 71. Následne sme graficky zobrazili aj priemerný denný prietok plavenín s hodnotou priemerného ročného prietoku plavenín na Obrázkoch 72 - 87 a celoročný odtok plavenín na Obrázkoch 88 - 89.

V nasledujúcich tabuľkách č. 10 - 12 hodnotíme kalendárny rok 2021 v porovnaní s dlhodobým priemerom a minuloročnými hodnotami na daných staniciach. Dlhodobé priemerné hodnoty sú hodnoty vypočítané od začiatku pozorovania po predchádzajúci rok. Nárast hodnoty za rok 2021 voči dlhodobým priemerným hodnotám alebo predchádzajúcemu roku sú zobrazené šípkou hore, poklesy šípkou dole.

Hodnoty priemernej ročnej mútosti (Tabuľka 10) sa oproti minulému kalendárному roku zvýšili v 8 z 16 pozorovaných profilov, v ostatných sa hodnoty znížili. V porovnaní s dlhodobým priemerom nastalo zvýšenie v 1 pozorovanej stanici, Lenartovce na toku Slaná, k zníženiu došlo až v 11 staniciach.

Hodnoty priemerného ročného prietoku v roku 2021 (Tabuľka 11) sa v porovnaní s dlhodobým priemerom zvýšili v stanici Záhorská Ves na Morave a znížili v 5 pozorovaných staniciach. V porovnaní s kalendárnym rokom 2020 nastalo v 6 staniciach zvýšenie prietokov plavenín, Medveďov, Komárno, Hubová, Prešov, Hanušovce nad Topľou a v Strede nad Bodrogom, v ostatných sa hodnoty priemerného ročného prietoku zvýšili.

Pri celoročnom odtoku plavenín (Tabuľka 12) v porovnaní s dlhodobým priemerom došlo v roku 2021 k zníženiu celoročného odtoku plavenín v 2 pozorovaných profiloch (v stanici Bratislava a Komárno na Dunaji), k zvýšeniu došlo len v 1 pozorovanom profile (v stanici Medveďov na Dunaji). V porovnaní s minulým kalendárnym rokom došlo k zníženiu v 8 staniciach a k zvýšeniu celoročného odtoku v 5 staniciach.

Tabuľka 10 Porovnanie priemernej ročnej mútnosti [mg.l^{-1}] s dlhodobým priemerom a minulým kalendárnym rokom.

Vodomerná stanica	časový údaj	Priemerná ročná mútnosť [mg.l^{-1}]	zmena
Záhorská Ves	dlhodobá priemerná hodnota	40,6	⬇️
	2020	33,2	⬇️
	2021	24,0	
Bratislava	dlhodobá priemerná hodnota	29,2	=
	2020	29,6	⬇️
	2021	25,0	
Medveďov	dlhodobá priemerná hodnota	25,5	⬇️
	2020	23,5	⬆️
	2021	27,0	
Komárno	dlhodobá priemerná hodnota	18,9	=
	2020	18,5	⬆️
	2021	21,2	
Nové Zámky	dlhodobá priemerná hodnota	43,9	⬇️
	2020	32,3	⬆️
	2021	32,8	
Nitrianska Streda	dlhodobá priemerná hodnota	47,0	⬇️
	2020	31,9	⬇️
	2021	28,1	
Kamenín	dlhodobá priemerná hodnota	34,4	=
	2020	34,3	⬇️
	2021	24,2	
Salka	dlhodobá priemerná hodnota	39,3	⬇️
	2020	33,9	⬇️
	2021	19,1	
Rimavská Sobota	dlhodobá priemerná hodnota	47,8	⬇️
	2020	34,6	⬇️
	2021	28,7	
Lenartovce	dlhodobá priemerná hodnota	35,1	⬆️
	2020	38,2	⬇️
	2021	19,6	
Kysucké Nové Mesto	dlhodobá priemerná hodnota	40,6	=
	2020	41,7	⬇️
	2021	36,7	
Hubová	dlhodobá priemerná hodnota	14,8	⬇️
	2020	8,1	⬆️
	2021	11,2	
Chmeľnica	dlhodobá priemerná hodnota	46,5	⬇️
	2020	37,3	⬆️
	2021	47,7	
Prešov	dlhodobá priemerná hodnota	66,4	⬇️
	2020	47,4	⬆️
	2021	74,9	
Hanušovce n. Topľou	dlhodobá priemerná hodnota	77,4	⬇️
	2020	71,0	⬆️
	2021	90,0	
Streda nad Bodrogom	dlhodobá priemerná hodnota	48,4	⬇️
	2020	45,4	⬆️
	2021	52,5	

Tabuľka 11 Porovnanie priemerného ročného prietoku plavenín [kg.s^{-1}] s dlhodobým priemerom a minulým kalendárnym rokom.

Vodomerná stanica	časový údaj	Priemerný ročný prietok plavenín [kg.s^{-1}]	zmena
Záhorská Ves	dlhodobá priemerná hodnota	5,2	↑
	2020	5,5	↓
	2021	3,0	
Bratislava	dlhodobá priemerná hodnota	88,1	↓
	2020	77,4	↓
	2021	58,4	
Medveďov	dlhodobá priemerná hodnota	64,5	↓
	2020	55,1	↑
	2021	71,5	
Komárno	dlhodobá priemerná hodnota	50,1	↓
	2020	42,2	↑
	2021	53,8	
Nové Zámky	dlhodobá priemerná hodnota	1,5	=
	2020	1,9	↓
	2021	1,2	
Nitrianska Streda	dlhodobá priemerná hodnota	1,7	↓
	2020	1,1	↓
	2021	0,8	
Kamenín	dlhodobá priemerná hodnota	3,1	=
	2020	3,6	↓
	2021	2,8	
Salka	dlhodobá priemerná hodnota	1,6	=
	2020	1,1	↓
	2021	0,6	
Rimavská Sobota	dlhodobá priemerná hodnota	0,5	=
	2020	0,4	↓
	2021	0,2	
Lenartovce	dlhodobá priemerná hodnota	1,1	=
	2020	1,0	↓
	2021	0,5	
Kysucké Nové Mesto	dlhodobá priemerná hodnota	1,9	=
	2020	2,1	↓
	2021	1,4	
Hubová	dlhodobá priemerná hodnota	0,6	=
	2020	0,4	↑
	2021	0,6	
Chmeľnica	dlhodobá priemerná hodnota	2,2	↓
	2020	1,7	↓
	2021	1,5	
Prešov	dlhodobá priemerná hodnota	0,9	=
	2020	0,5	↑
	2021	0,7	
Hanušovce n. Topľou	dlhodobá priemerná hodnota	1,1	=
	2020	0,7	↑
	2021	1,3	
Streda nad Bodrogom	dlhodobá priemerná hodnota	6,1	↓
	2020	4,8	↑
	2021	7,3	

Tabuľka 12 Porovnanie celoročného odtoku plavenín v mil [t] s dlhodobým priemerom a minulým kalendárny rokom.

Vodomerná stanica	časový údaj	Celoročný odtok plavenín mil.[t]	zmena
Záhorská Ves	dlhodobá priemerná hodnota	0,16	=
	2020	0,17	↓
	2021	0,10	
Bratislava	dlhodobá priemerná hodnota	2,78	↓
	2020	2,45	↓
	2021	1,84	
Medveďov	dlhodobá priemerná hodnota	2,07	↑
	2020	1,74	↑
	2021	2,26	
Komárno	dlhodobá priemerná hodnota	1,58	↓
	2020	1,33	↑
	2021	1,70	
Nové Zámky	dlhodobá priemerná hodnota	0,05	=
	2020	0,06	↓
	2021	0,04	
Nitrianska Streda	dlhodobá priemerná hodnota	0,06	=
	2020	0,04	↓
	2021	0,02	
Kamenín	dlhodobá priemerná hodnota	0,10	=
	2020	0,11	↓
	2021	0,09	
Salka	dlhodobá priemerná hodnota	0,05	=
	2020	0,04	↓
	2021	0,02	
Rimavská Sobota	dlhodobá priemerná hodnota	0,02	=
	2020	0,01	=
	2021	0,01	
Lenartovce	dlhodobá priemerná hodnota	0,03	=
	2020	0,03	↓
	2021	0,01	
Kysucké Nové Mesto	dlhodobá priemerná hodnota	0,06	=
	2020	0,04	=
	2021	0,04	
Hubová	dlhodobá priemerná hodnota	0,02	=
	2020	0,01	↑
	2021	0,02	
Chmeľnica	dlhodobá priemerná hodnota	0,06	=
	2020	0,06	↓
	2021	0,05	
Prešov	dlhodobá priemerná hodnota	0,03	=
	2020	0,02	=
	2021	0,02	
Hanušovce n. Topľou	dlhodobá priemerná hodnota	0,03	=
	2020	0,02	↑
	2021	0,04	
Streda nad Bodrogom	dlhodobá priemerná hodnota	0,19	=
	2020	0,15	↑
	2021	0,23	

PLAVENINY

Hodnotenie plaveninového režimu na slovenských tokoch
2021

Vydal Slovenský hydrometeorologický ústav, Jeséniova 17, 833 15 Bratislava – Koliba

Generálny riaditeľ: RNDr. Martin Benko, PhD.

Riaditeľ divízie Hydrologickej služby: Ing. Jana Poórová, PhD.

Vedúci odboru Kvantita povrchových vôd: Ing. Zuzana Danáčová, PhD.

Zodpovedný riešiteľ: Ing. Katarína Jeneiová, PhD.

Spolupracovníci: Ing. G. Benian, D. Fabian, Ing. V. Gápelová, J. Honišková, Ing. T. Hradiská,
Ing. Katarína Kotríková, PhD., Ing. Ľ. Lovásová

Neprešlo redakčnou úpravou

Vytlačilo Reprografické pracovisko SHMÚ v roku 2022

Účelová publikácia, 92 strán, náklad 3 výtlačky